

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Diplomová práce

2021

Bc. Anna Doškářová

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

**Pohled budoucí generace sportovních odborníků
a novinářů na ženský komentář ve velkých sportech**

Diplomová práce

Autor práce: Bc. Anna Doškářová

Studijní program: Žurnalistika

Vedoucí práce: doc. PhDr. Alice Němcová Tejkalová, Ph.D.

Rok obhajoby: 2021

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 27. 7. 2021

Bc. Anna Doškářová

Bibliografický záznam

DOŠKÁŘOVÁ, Anna. *Pohled budoucí generace sportovních odborníků a novinářů na ženský komentář ve velkých sportech*. Praha, 2021. 92 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Alice Němcová Tejkalová, Ph.D.

Rozsah práce: 136 101 znaků

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá ženským sportovním komentářem, konkrétně jaký pohled na něj mají magisterští studenti žurnalistiky a mediálních studií a studenti sportovních fakult (tedy budoucí generace sportovních odborníků a novinářů) na Univerzitě Karlově, Univerzitě Palackého a Masarykově univerzitě.

Teoretická část práce nabízí pohled na sportovní komentář přímého přenosu a jeho stručnou historii. Mimo to osvětluje také problematiku genderu a postavení žen v českých sportovních redakcích. V neposlední řadě se věnuje také komentátorkám Vicki Sparksové a Claudii Neumannové, které se staly průkopnicemi ženského komentátorství velkých sportů na mezinárodních akcích.

V analytické části práce autorka zpracovává data, která získala prostřednictvím dotazníkového šetření. Popisuje zde nejen pohled budoucí generace sportovních odborníků a novinářů na konkrétní ženské sportovní komentáře, ale také například, zda pozorují rozdíly mezi muži a ženami ve sportovních redakcích či v jejich práci. Přínosem pro výsledky této diplomové práce jsou také výpovědi dvou respondentek, které se v dotazníku svěřily s osobními zkušenostmi s prací ve sportovní redakci.

Abstract

This diploma thesis focuses on women in their roles of sportcasters, namely in the view of master's degree journalism students and the students at sport faculties at Charles University, Palacký University and Masaryk University (i.e. prospective generation of sport specialists and journalists).

The theoretical part gives insight into commenting live sport broadcasting and its brief history. Beside that, it also throws light on the issue of gender and position of women in Czech sport editorial offices. Additionally, there is a part dealing with female sport presenters Vicki Sparks and Claudia Neumann, who became pioneers at commenting major sport events.

In the analytical part, the author processed data received through questionnaire survey. She described not only the future sport specialists' and journalists' view of specific work of female sportcasters, but also prospective differences between men and women presenters in sports editorial journalistic departments. A beneficial part of the analysis is a personal experience of two women respondents who gave personal replies in

the questionnaires regarding actual work in the sport newsroom.

Klíčová slova

Sportovní žurnalistika, sport, gender, sportovní komentář, sportovní přímý přenos

Keywords

Sport journalism, sport, gender, sportcaster, live sport broadcasting

Title

Professional sport specialists and journalists future generation's view of female sportcasters in mass sports

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala především vedoucí této diplomové práce doc. PhDr. Alici Němcové Tejkalové, Ph.D. za cenné rady, připomínky a čas, který věnovala společným konzultacím nad touto prací. Zároveň bych chtěla poděkovat také rodině a přátelům za jejich podporu a pochopení během celého mého studia.

Obsah

Úvod.....	2
1. Teoretická východiska.....	4
1.1. Sportovní žurnalistika jako „toy department“	4
1.2. Sportovní žurnalistika a gender	5
1.2.1. Zásadní výzkum G. J. Brisbaneové	9
1.2.2. České studentské studie	10
1.3. Sportovní komentář přímého přenosu	11
1.4. Stručná historie sportovního komentáře v české sportovní žurnalistice	15
1.4.1. Novodobá historie sportovního přenosu v České republice ve veřejnoprávních médiích	16
1.4.1.1. Sportovní kanál České televize.....	16
1.4.1.2. Radiožurnál Sport	18
1.5. České sportovní komentátorky	20
1.5.1. Český rozhlas.....	20
1.5.2. Česká televize.....	22
1.5.3. O2 TV.....	24
1.5.4. TV Nova.....	25
1.6. Zahraniční sportovní komentátorky.....	25
2. Metodologická východiska.....	27
2.1. Dotazníkové šetření	27
2.1.1. Typy dotazníkového šetření.....	28
2.1.2. Vzorek	30
2.1.3. Otázky v dotazníku.....	31
2.1.3.1. Otázky dle funkce v dotazníku	32
2.1.3.2. Otázky dle variant odpovědí.....	33
2.2. Výzkumné otázky a otázky dotazníkového šetření.....	34
2.3. Sběr dat.....	35
3. Analytická část	36
3.1. Analýza dotazníkového šetření.....	36
3.1.1. Meritorní otázky dotazníku	38
3.1.2. Zkušenosti respondentek s prací ve sportovní redakci	56
Závěr.....	58
Summary	62
Zdroje	67
Teze Diplomové práce.....	71
Seznam grafů.....	74
Seznam příloh.....	75
Přílohy	76

Úvod

Hlavním tématem této diplomové práce je ženský sportovní komentář a pohled na něj ze strany budoucí generace sportovních odborníků a novinářů. Během tvorby práce bohužel objevily autorka a její vedoucí doc. PhDr. Alice Němcová Tejkalová, Ph.D. nepřesnost v názvu diplomové práce ve schválených tezích. Po vzájemné konzultaci tedy dospěly k drobné změně názvu, který nakonec nezní *Pohled budoucí generace sportovců a novinářů na ženský komentář ve velkých sportech*, nýbrž *Pohled budoucí generace sportovních odborníků a novinářů na ženský komentář ve velkých sportech*.

Autorka toto téma zvolila především kvůli jeho nízké míře probádanosti. V českém prostředí se totiž touto problematikou nezabývá žádná odborná publikace. Částečně se této oblasti věnuje ve své diplomové práci s názvem *Analýza práce komentátora sportovního přímého přenosu* Michael Bereň. Dalším důvodem byla zvědavost autorky, která doufala, že se respondentky v dotazníku rozepíší o svých zkušenostech z působení ve sportovních redakcích, čímž přispějí k bližšímu osvětlení fungování redakce vůči začínajícím novinářkám. A to se nakonec také dílčím způsobem stalo.

Společně s tím se autorka pokusila zmapovat také aktuální počty žen ve sportovních redakcích v České republice. Tato data se jí podařilo získat z Českého rozhlasu, České televize a komerční O2 TV. V případě TV Nova ale autorka takové štěstí neměla. Tato televize nemá informace o členech sportovní redakce ani na svých webových stránkách, tudíž počet jejích členů a žen je nejasný.

Diplomová práce je rozdělena na tři základní části – teoretickou, metodologickou a analytickou. První z nich je zaměřena na metodu práce, kterou je dotazníkové šetření. Autorka zde přibližuje jeho typy, možné druhy otázek v dotazníku či výběr vzorku. Do něj nakonec zahrнула kromě magisterských studentů žurnalistiky a sportovních fakult také studenty mediálních studií. V závěru této kapitoly autorka popisuje otázky a jejich funkce, díky kterým je do dotazníku zařadila.

Teoretická část se věnuje východiskům, která jsou podstatná pro správné pochopení práce. Jedná se například o teoretické pojetí sportovní žurnalistiky a také komentáře přímého přenosu či o stručnou historii sportovního komentáře v českém prostředí nebo také o shrnutí novodobého vývoje sportovních kanálů veřejnoprávních médií. Důležitou částí je také ta, která se zabývá problematikou genderu, kterému ženy ve sportovních

redakcích často čelí. Průlomovou se v této oblasti stala práce Gayle Jansenové Brisbaneovú *He said, she said* o postavení mužů a žen v médiích. Následně se autorka diplomové práce zabývá postavením žen v českých sportovních redakcích Českého rozhlasu, České televize, O2 TV a TV Nova. Aktuální a přesné informace, včetně velmi přínosných výpovědí několika reportérek, získala ale jen z veřejnoprávních médií. Zástupci komerčních médií bohužel ani na opakované žádosti o spolupráci nereagovali. V neposlední řadě autorka věnuje část práce také zahraničním komentátorkám Vicki Sparksové a Claudii Neumannové, které se staly výraznými osobnostmi své profese. Jako první ženy totiž komentovaly sportovní akce mezinárodního rozměru, kterými bylo mistrovství světa ve fotbale mužů v Rusku v roce 2018, respektive o dva roky dříve fotbalové EURO mužů ve Francii.

V analytické části práce jsou zpracována data, která autorka získala prostřednictvím dotazníkového šetření. Jedná se o otázky týkající se důležitosti pohlaví autora článku/reportáže a komentátora utkání, či zda právě pohlaví novináře hraje roli v přidělování sportu, či akce, o které referuje. Další otázky, které mapovaly, zda respondenti zaznamenali v českém a v zahraničním mediálním prostředí ženský komentář sportovního utkání, předznamenal tři projekční otázky. Jejich součástí byly ukázky práce sportovních komentátorek, jejíž hodnocení ze strany respondentů přineslo spoustu zajímavých a různorodých názorů a pohledů. Dále se otázky věnovaly důvěryhodnosti sportovních informací od sportovních novinářek, či četnosti reportáží nebo článků ze ženského sportu. Nechyběly ani identifikační otázky. Závěrečné otázky dotazníku byly sice přístupné pouze pro ty respondentky, které působily či působí ve sportovní redakci (jednalo se o dvě studentky), ale i tak přinesly zajímavé informace ohledně působení začínajících novinářek ve sportovních redakcích.

1. Teoretická východiska

1.1. Sportovní žurnalistika jako „toy department“

Jedním z prvních vědců, který se začal věnovat teoreticky sportovní žurnalistice byl David Rowe. Tento sociolog a emeritní profesor mediálních a kulturních studií přišel jako první s pojmem „toy department“ („oddělení hraček“), který spojil právě se sportem a žurnalistikou. Poukázal tím na neochotu odborníků i novinářů z jiných oblastí brát sportovní žurnalistiku vážně. Jako paradox označuje fakt, že *„práce sportovních novinářů působících v tištěných médiích je hojně čtená, ale jen málo obdivovaná,“* (Rowe, 2004: 37). Sportovní žurnalisté jsou dle jeho názoru v obtížné pozici, jelikož jsou vystaveni požadavkům, které se ale neslučují s požadavky profesionality. *„Očekává se od nich, že ve stejný moment budou objektivními reportéry i kritickými investigativními novináři a taktéž budou obhajovat jednotlivé sporty a týmy, reprezentovat fanoušky a, ne mimořádně, vykonávat sport na vysoké úrovni,“* vypočítává Rowe v druhém vydání publikace *Sport, Culture and the Media* (2004: 38).

Zmíněného výrazu „toy department“ se drží také další důležitý teoretik sportovní žurnalistiky – Raymond Boyle. Ten ve své publikaci *Sports Journalism: Context and Issues* z roku 2006 říká: *„Sportovní žurnalistika je v mnoha ohledech stále paradoxem. V hierarchii profesionální žurnalistiky je na ní tradičně hleděno pohrdavě jako na ‚oddělení hraček‘, tedy na baštu snadného výdělku, lajdácké žurnalistiky a ‚měkkých‘ zpráv,“* (Boyle, 2006: 1).

V roce 2007 napsal David Rowe článek s názvem *Sport journalism: Still the „toy department“ of the news media?*, ve kterém se zabývá tím, zda je oprávněné stále spojovat sportovní žurnalistiku s pejorativním výrazem „oddělení hraček“. O sportu zde říká, že se *„často projevuje jako samostatný mikrokosmos – svět uvnitř světa, izolovaný od pozemských požadavků na každodenní život a úsilí,“* (Rowe, 2007: 391). Základem pro tento článek jsou data z mezinárodního průzkumu sportovních médií z roku 2005, kterého se zúčastnilo deset zemí (Austrálie, Rakousko, Dánsko, Velká Británie, Německo, Norsko, Rumunsko, Skotsko, Švýcarsko a USA), z nichž bylo prozkoumáno 37 novin a více než 10 000 sportovních článků. (Rowe, 2007: 387). *„Sportovní stránky se soustředily především na předzápasové a popisné reportáže sportovních událostí (58 % z celkového množství článků), ale pouze lehce se zajímaly o finance (3 %), politiku (5 %),*

či společenský přínos sportu (2,5 %),“ (Rowe, 2007: 387) Rowe zde uvádí také vlastní zkušenosti se sportovní žurnalistikou v anglofonních zemích. Říká, že v USA je sportovní žurnalistika, oproti Austrálii a Velké Británii, více váženým oborem. (Rowe, 2007: 386) Z tohoto mezinárodního průzkumu si Rowe vybral články z australských médií. Ty se následně staly základem pro jeho vlastní komparativní analýzu. Stěžejním médiem tohoto výzkumu se stal nejstarší nepřetržitě vydávaný australský deník Sydney Morning Herald, který má velkou prestiž a věnuje sportu značný prostor. (Rowe, 2007: 387)

Ve svém článku tedy porovnává rozdíly mezi tímto deníkem a dalšími australskými sportovními médii. *„Hlavní otázkou, která je zde prezentována je, zda-li australská sportovní média poskytují také podnětnou, společensky odpovědnou sportovní žurnalistiku, či zda-li podléhají kritice ‚oddělení hraček‘ a jeho odklonění se od závažných otázek vyvstávajících ze sportu a jeho okolí,“* (Rowe, 2007: 388). Sleduje například rozdílné množství *„problémově orientovaných“* článků, či jejich témata, ale také zdroje a témata všech sportovních článků nebo článků zaměřených na sportovní příběhy. (Rowe, 2007: 393–398) Východiskem, ke kterému Rowe nakonec v článku dochází je, že: *„Klíčovou otázkou tedy není, zda je sportovní žurnalistika ‚oddělením hraček‘ zpravodajských médií, ale zda jsou ti, kteří ji praktikují a kontrolují, spokojeni s fungováním v mezích, které si určili, a v mezích izolujících limitů, které je ponechávají neustále otevřené profesní změně či dokonce pohrdání,“* (Rowe, 2007: 401).

1.2. Sportovní žurnalistika a gender

Sport a sportovní žurnalistika jsou ve společnosti vnímány jako mužské prostředí. Ženy, které se zde snaží prosadit jako komentátorky tak často bojují s předsudky, které se postupem času ve společnosti vytvořily. Naráží na takzvané genderové stereotypy, o nichž mluví Claire M. Renzettiová a Daniel J. Curran ve své knize *Ženy, muži a společnost* (2003). Ty můžou být negativní i pozitivní a existují nejen mezi dvěma jednotlivci, ale prolínají se i celou společností. Jak popisují Renzettiová a Curran: *„jsou univerzálně platné, neboť se předpokládá, že charakteristiky tvořící genderový stereotyp sdílejí všichni příslušníci daného pohlaví. (...) Každá společnost svým členům předepisuje určité vlastnosti, způsoby chování a vzorce vzájemné interakce v závislosti na jejich pohlaví,“* (Renzettiová a Curran, 2003: 20–21). Dále ale tyto autoři zdůrazňují, že ve skutečnosti se spousta lidí, ať jsou to muži, či ženy, těmto stereotypům vymyká, což občas bývá společností přijímáno pozitivně. Spíše ale převažuje názor, že je takový jedinec

zvláštní až deviantní a podle toho k němu společnost také přistupuje. (Renzettiová a Curran, 2003: 21)

Genderovými stereotypy vůči sportovním novinářkám se ve svých studiích věnují také Einat Lachoverová (2005) a Lucie Schochová (2013). Tyto autorky se shodují, že se ženy během své práce často setkávají se stereotypizací. Lachoverová (2005) ve své práci definovala jednotlivé typy stereotypního označení novinářek ve vztahu s mužskými zdroji informací jako: ženy jako sexuální objekty, slabé ženy a ženy jako matky (Lachoverová, 2005: 300–301). Podklady k tomuto dělení Lachoverová nashromáždila během výzkumu, který provedla s 32 izraelskými novinářkami, které působí v deseti zdejších novinách. Ty musely plnit následující podmínky – pracovat nejen v denících, ale také v týdenících, na různých pracovních úrovních s různými profesními zkušenostmi a také na rozdílných pozicích (Lachoverová, 2005: 296). Výzkum probíhal formou rozhovorů, které trvaly mezi jednou a třemi hodinami. Otázky se týkaly profesního života novinářek, jak vnímají svou práci a postavení v médiu, či jak se vyrovnávají nebo jak je ovlivňuje během jejich práce gender (Lachoverová, 2005: 296–297).

Platnost prvního stereotypu – ženy jako sexuální objekt – novinářky potvrdily. Velké množství z nich dokonce přiznalo, že někdy pocítily sexuální napětí mezi sebou a svým mužským zdrojem informací, což muže přimělo snažit se na novinářky působit především jako na ženy. Novinářky chtějí od svých zdrojů, stejně jako jejich mužští kolegové, získat tolik informací, kolik jen jde. Toho si jsou ale zároveň dobře vědomi právě muži jako zdroje informací, a někdy předpokládají, že od novinářek získají něco na oplátku. Pokud ale novinářka zvládá tuto situaci vybalancovat, tak má velkou naději na získání takových informací, které by novinář nezískal. Určité informace totiž mužské zdroje prozradí spíše novinářkám (Lachoverová, 2005: 300).

Výzkum potvrdil také výskyt stereotypu slabých žen, který se týká především mladších novinářek. Ty mužské zdroje berou jako děti či jako slabé. Jsou ale i případy, kdy tak zdroj zachází i se staršími, zkušenými novinářkami s dobrou reputací. V těchto situacích dochází k tomu, že muž přistupuje k novinářce jako silný ke slabé, a chovají se k nim galantně a citlivě, tedy tak, jak by se měl muž k ženě chovat. I díky tomuto stereotypu může novinářka získat od svého zdroje více informací, než by zvládl její mužský kolega (Lachoverová, 2005: 300–301).

Ženy jako matky je jediným z druhů stereotypů dle Lachoverové (2005), který

přisuzují ženy ženám. Jako jediný nese pozitivní konotaci, na rozdíl od dvou předchozích, které nesou konotaci negativní. Pozitivem tohoto stereotypu je fakt, že novinářky dokážou se svým zdrojem jednat velkoryse a přátelsky až mateřsky, oproti novinářům mužům, kteří dokáží jednat až agresivně (Lachoverová, 2005: 301).

Tímto dělením Lachoverová na navazuje na americkou profesorku Rosambeth Mossovou Kanterovou, která v publikaci *Men and Women of the Corporation* (1993), členila stereotypní chování na pracovišti vůči ženám na ženy jako sexuální objekt, slabá a naivní žena, žena jako matka a zarputilá žena s maskulinními prvky (Mossová Kanterová, 1993: 233).

Na problematiku genderu a médií poukazuje také Jan Jiráček (1998) v článku *O mužských a ženských rolích v televizním zpravodajství*, který je součástí publikace *Žena a muž v médiích*. Badatelé, především v angloamerické literatuře, dle jeho názoru sledují rozdílnost mezi mužským a ženským postavením v tisku, rozhlase a televizi především ze tří různých pohledů: „(1) rod nebo pohlaví jako třídící hledisko při úvahách o příjemcích (publiku), (2) rod nebo pohlaví jako demografický údaj při popisu složení skupin profesních komunikátorů (novináři – novinářky, moderátoři – moderátorky, baviči – bavičky apod.), (3) jako podklad pro studium rolí a stereotypů preferovaných či potlačovaných médií,“ (Jiráček, 1998: 28).

V tomtéž článku Jiráček zmiňuje Johna Fiska, který ve své knize *Television Culture* přišel s „gender genres“ tedy žánry dle pohlaví. „Mezi pořady femininního charakteru bývají tradičně řazeny především ‚mýdlové opery‘, mezi maskulinní sportovní přenosy a – což stojí za zaznamenání – televizní zpravodajské relace,“ (Fiske 1990 cit. v Jiráček 1998: 28). Toto dělení Jiráček (1998: 28) označuje jako „předsudečné“ a poukazuje na obdobné dělení v oblasti tištěných periodik, kde existují například časopisy určené pro ženy (u kterých se předpokládá, že je ženy také píšící) a stejně tak periodika určená pro muže na téma jako sport, motorismus, kutilství a podobně.

Studie autorek Marie Hardinové a Stacie Shainové z roku 2006 s názvem „*Feeling Much Smaller than You Know You Are*“: *The Fragmented Professional Identity of Female Sports Journalists* přináší řadu zajímavých informací. Jak název napovídá, jde o studii, ve které autorky zkoumaly různé tenze, kterým sportovní novinářky během své práce čelí. Metodou práce zvolily výzkum pomocí focus group. Jednalo se o pět skupin, ve kterých bylo tři až šest sportovních novinářek různého věku, pracovních zkušeností i zastávající

různé pozice v médiích. Spektrum dvaceti účastnic výzkumu bylo, z posledního zmíněného pohledu, natolik pestré, že zde byly sportovní reportérky s méně než dvouletou praxí, ale také sportovní editorky s více než dvacetiletou zkušeností práce v novinách (Hardinová a Shainová, 2006: 328).

Opakujícím se tématem je nadřazenost mužů a podřazenost žen ve sportu a sportovní žurnalistice, což často vede k tomu, že být ženou je ve sportovní žurnalistice překážkou. Respondentky poukázaly na velké množství situací, se kterými se musí během své práce vyrovnat. Například jednomyslně vyjádřily svou frustraci ohledně jejich neustálého sekundárního postavení v redakci oproti jejich mužským kolegům. Popsaly také svou snahu o vylepšení své pozice v médiích a opakovanou snahu o vydobytí si respektu u kolegů v redakci a také sportovních fanoušků, což ale dle jejich názoru není vůbec snadné v maskulinních redakcích, kde fungují „muži definované standardy“. Kromě toho poukazují také na fakt, že právě příslušnost k ženskému pohlaví byla základem pro hodnocení jejich práce ze strany editorů a kolegů z redakce, aniž by brali ohled na to, že každý člověk, žena i muž, můžou mít „jen špatný den“ (Hardinová a Shainová, 2006: 329–330).

Výsledky ale reflektují také pohled novinářek na své kolegyně. Starší z nich, převážně ty nad 40 let, vytýkají svým mladším kolegyním neúctu vůči jejich profesi. Další negativně posuzují chování svých kolegyně, které využívají svou ženskost (například flirtují se sportovci či svými mužskými kolegy) v momentech, kdy nedisponují dostatečnými znalostmi ohledně sportu, čímž „*dělají špatné jméno i ostatním novinářkám*“ (Hardinová a Shainová, 2006: 330).

Otázkou zůstává – jak množství žen v redakci ovlivňuje výsledný produkt, který se nakonec dostane k divákovi, čtenáři či posluchači? A existuje nějaká taková prokazatelná spojitost? Částečně na to odpovídá McQuail (2009) v publikaci *Úvod do teorie masové komunikace*: „*Korelace mezi početní převahou mužů (ne-li zcela obecnou, pak běžnou alespoň ve vedoucích postaveních) prakticky ve všech mediálních organizacích a mužsky orientovanými tématy či vyzdvihováním patriarchálních hodnot zřetelně podporuje názor, že větší rovnoprávnost v mediálních povoláních by proměnila mediální obsah. Důkazy pro toto tvrzení jsou však slabé,*“ (McQuail, 2009: 311). McQuail dále nabízí velké množství studií, které se této problematice věnovaly. Jedním ze závěrů je, že velmi záleží na tématu, které dostane novinářka přidělené, tedy, že „*gender vždy*

vstupuje do interakce s organizačním kontextem,“ (McQuail, 2009: 312). „Nicméně nezbytnou podmínkou pro spravedlivější zacházení se ženami ve zpravodajství bude postupný vzestup žen na významnější pozice v mediálních organizacích,“ nabádá ke zlepšení podmínek McQuail (McQuail, 2009: 312).

1.2.1. Zásadní výzkum G. J. Brisbaneové

Jednou z nejnovějších zahraničních studií, která se zabývá postavením mužů a žen v médiích, je *He said, she said: How gender affects credibility and knowledge in sports reporting* z roku 2018, jejíž autorkou je americká profesorka Gayle Jansenová Brisbaneová. Tato práce se, díky výsledkům, které přinesla, stala zásadní vzhledem k do té doby, stereotypnímu vnímání sportovních novinářek. Díky tomu bude také velmi přínosná pro tuto diplomovou práci, proto zde autorka práce výsledky studie představí ve větším detailu.

Brisbaneová (2018) zkoumala důvěryhodnost a informovanost sportovních reportérů a reporterek, jak je vnímají diváci. Vzorek čítal celkem 491 kompletních odpovědí, 67 % z nich bylo od mužů. Průměrný věk respondentů byl 33,08 let (Brisbaneová, 2018: 10). V průběhu experimentu viděl každý z nich zhruba 40 sekund dlouhé video. Následně měl ohodnotit důvěryhodnost a informovanost sportovního novináře, který byl autorem reportáže. Jednalo se o reportáže ohledně změn pravidel Národní fotbalové ligy. Reportáže byly téměř identické – stejná délka, postavení reportéra/reportérky vůči obrazu, novináři byli zhruba podobně staří a stejně tak atraktivní. Rozdílné byly pouze v tom, zda byla zdůrazňovaná fakta nebo názor autora, a zda jím byl muž či žena.

Na základě zjištění z předchozích průzkumů na toto téma, ověřovala studie Brisbane platnost čtyř hypotéz: „(1) Respondenti budou hodnotit mužské novináře jako a) důvěryhodnější a b) lépe informované než ženské novinářky. (2) Respondenti budou hodnotit novináře jako a) důvěryhodnější a b) lépe informované, pokud referují na základě faktů, nežli, aby mluvili o názorech. (3) Genderová příslušnost novináře či novinářky a způsob, jakým referuje značí rozdíl mezi mužským novinářem a ženskou novinářkou v a) důvěryhodnosti a b) lepší informovanosti, pokud oba projevují názory. (4) Gender respondenta se stane významným prognostikem ohledně jejich hodnocení a) důvěryhodnosti a b) informovanosti,“ (Brisbaneová, 2018: 9–10).

Průzkum potvrdil platnost pouze jedné ze čtyř zmíněných hypotéz. Byla jím hypotéza

číslo 2, ze které vychází, že účastníci výzkumu hodnotili novináře jako důvěryhodnější a lépe informované v případě, kdy byla jejich reportáž postavená na faktech, a ne na jejich osobních názorech. Ostatní hypotézy výzkum nepotvrdil (Brisbaneová, 2018: 14–15). Vychází z nich například, že účastníci výzkumu nepocítují zásadní rozdíl mezi tím, zda je autorem reportáže sportovní novinář, či novinářka. A také nezaznamenali spojitost mezi genderovou příslušností novináře/novinářky a způsobem, jakým předává příjemcům informace (zda s důrazem na fakta, či názor) vzhledem k důvěryhodnosti a kvalitě informací, které získají. Stejně tak neměl zásadní vliv na odpovědi respondentů ani jejich vlastní gender, kteří zároveň neposuzovali míru důvěryhodnosti a kvality informací dle pohlaví autora reportáže (Brisbaneová, 2018: 15–18). Tento výzkum je tedy podle Hrbáčkové (2020) průlomovým, co se týče dřívějšího stereotypního přijímání sportovních novinářek. Jejich pozice a přístup k nim, nejen v redakcích, by se, dle Brisbane, měly v budoucnosti i nadále zlepšovat (Brisbaneová, 2018: 18).

1.2.2. České studentské studie

V českém prostředí žádná odborná studie na toto téma nevznikla. Můžeme ale nahlédnout do závěrečných prací vysokoškolských studentů. Například Anna Hrbáčková si ve své diplomové práci s názvem *Hokejové zpravodajství a publicistika očima žen a mužů* (2020) dala za cíl zjistit, zda se nějak liší sportovní příspěvky od mužů a žen ze stejné redakce. A ukázalo se, že nelze generalizovat a říci, že existuje něco jako ženské nebo mužské sportovní psaní či natáčení, ale že daleko zásadnější pro výsledek je osobnost novináře nebo novinářky.

Na gender ve spojení s prací sportovních novinářek, se ve svých diplomových pracích s názvem *Ženy ve sportovních redakcích: gender, profesní sebepojetí, moc, respektive Případová studie sportovní redakce televizního kanálu se zaměřením na genderové vlivy v profesi sportovní novinářky* zaměřily Kristýna Koreisová (2017) a Dita Ondřejková (2017). Ty pomocí kvalitativního výzkumu, konkrétně polostrukturovaných a hloubkových rozhovorů, zjišťovaly od konkrétních sportovních novinářek například jak vnímají svou pozici ve sportovní redakci, zda gender ovlivňuje jejich práci, jaké to je působit v maskulinním prostředí, případně jestli se během své práce setkávají se stereotypizací a podobně.

1.3. Sportovní komentář přímého přenosu

Komentování přímého sportovního přenosu je jedna z nejtěžších disciplín žurnalistiky. V dnešní době se s ním můžeme setkat nejen v televizi (kde je nejčastější), ale například také na Českém rozhlasu Radiožurnál či nově také Radiožurnálu Sport. Členové zdejší sportovní redakce zprostředkovávají posluchačům živé přenosy z důležitých sportovních událostí všeho druhu. Jako jsou například zápasy nejvyšší fotbalové/hokejové soutěže, evropské ligy nebo například světové či evropské šampionáty nebo přenosy z olympijských her a dalších důležitých sportovních akcí. Referování o průběhu událostí prostřednictvím rozhlasu s sebou nese jedno výrazné specifikum – komentátor se musí v tomto případě hodně věnovat popisu dění na hřišti, ale i mimo něj. Dá se totiž říci, že je „očima“ posluchače, který si skrze jeho komentování zápas představuje. Ovšem přímý přenos složený výhradně z popisu utkání by nebyl pro posluchače příliš atraktivní. Proto je důležitá kvalitní předzápasová příprava ze strany komentátora a také jeho schopnost zmínit různé zajímavosti, statistiky či podrobnosti ve správný čas, a udržet tak pozornost posluchače po celou dobu přímého sportovního přenosu.¹

O rozdílech mezi živým televizním a rozhlasovým přenosem mluví Miroslav Hladký (1989) v knize *Žurnalistika v televizi*. Rozvíjí zde myšlenku, že rozhlasový komentátor, ač jazykově i znalostně skvěle vybavený, nemůže obsáhnout veškeré dění na hřišti. Navíc může během přenosu nastat moment, kdy si nějaké důležité situace nevšimne. Na rozdíl od televizního přenosu, který nabízí divákům možnost být „očitými svědky události“ ať už živého zápasu nebo jeho záznamu (Hladký, 1989: 163). Důležitou roli reportéra zdůrazňuje také Aleš Haman (2010) ve své kapitole *Několik nesoustavných poznámek k žánru reportáže* v publikaci *O reportáži, o reportérech*, která je dílem hned několika autorů. „*Události nebo fakta, o nichž reportáž pojednává, jsou východiskem i cílem zprávy a záleží na víceméně technických schopnostech reportéra, do jaké míry je sto vnímateli zprostředkovat tak, abych měl dojem přímé účasti na události nebo faktu,*“ (Haman, 2010: 29). S tím souhlasí také Alice Tejkalová², která v téže publikaci (ve svém příspěvku s názvem *Sportovní reportáž lehce alternativně*) píše: „*Novinář by měl také pokaždé myslet na to, že má být především tím, kdo přenáší informaci o události, které čtenář, divák*

1 Autorka zde čerpá ze svých zkušeností z dvouletého působení ve sportovní sekci webu Českého rozhlasu, kdy měla příležitost sledovat zkušenější kolegy při práci, včetně jejich příprav na komentování přímých sportovních přenosů.

2 Dnes již Alice Němcová Tejkalová. Příspěvek do zmiňované publikace napsala ještě za svobodna.

či posluchač nemůže být přítomen, a má to udělat jak nejuvěrněji dokáže a s postihnutím co nejvíce zajímavých momentů,“ (Tejkalová, 2010: 108).

Na vzniku mediálních produktů, kam patří také komentář, se podílí obsáhlá skupina lidí, o které píše Jirák a Köpplová (2015) v publikaci *Masová média. „Zatímco čtenáři, posluchači a diváci vnímají především ty, kteří ten či onen produkt reprezentují tváří či jménem (filmové hvězdy, režiséry, komentátory, moderátory, blogery apod.), za každým takovým výrobkem stojí složitá organizační struktura složená z výkonů jednotlivých profesí (editoři, grafici, korektoři, tiskaři, scenáristé, osvětlovači, maskéři, kameramani, rešeršisté, správci sítí apod.),“* (Jirák a Köpplová, 2015: 142). A dodává, že každý ze zástupců těchto povolání má na výsledném produktu svou jedinečnou a důležitou roli.

„Moderátoři či jiné mediální hvězdy mohou médium (...) nebo jednotlivý produkt (například seriál či diskusní pořad) personifikovat – reprezentovat,“ zmiňují v *Úvodu do studia médií Burton a Jirák* (2003: 212). Zmiňovanou mediální hvězdou se postupem času může stát i sportovní komentátor. Dnes si například jen těžko dokáží hokejoví fanoušci představit zápasy českého národního týmu na světovém šampionátu bez komentáře Roberta Záruby, či důležitá utkání fotbalové reprezentace bez slovního doprovodu Jaromíra Bosáka.

Hladký (1989) se v knize *Žurnalistika v televizi* věnuje také televiznímu komentáři. Ten dle jeho názoru vznikl ze zprávy, protože bylo zapotřebí detailnějšího výkladu ze strany komentátora, aby recipient informaci správně pochopil. Oproti komentáři v rozhlase či tisku se televizní komentář liší především formou, jeho vnímáním ze strany příjemce a také osobou komentátora, který dává komentáři specifickou podobu. Tím Hladký myslí konkrétně *„využívání stylistických, kompozičních a jiných prvků při výstavbě komentáře a projev po obsahové i formální stránce, včetně sugestivního projevu,“* (Hladký, 1989: 255). Naopak dle Aleše Sekota (2003) televizní komentáře *„(...) svým výrazivem umocňují zpravidla akčnost podívané, kladou důraz na soutěživost, útočnost, tvrdost, týmovou spolupráci, osobní odvahu, schopnost přemáhat bolest a únavu,“* vyjmenovává v publikaci *Společnost a sport* (Sekot, 2003: 140). A dodává, že za pomoci komentáře a obrazu se televize snaží předat divákovi více informací, než, které by získal, kdyby se akce účastnil osobně (Sekot, 2003: 140).

Primární roli v přímém televizním přenosu hraje obraz, komentář je až na druhém místě. Je tedy důležité, aby komentátor přizpůsobil svá slova dění na hřišti. Případný

nesoulad zvuku a obrazu působí na diváka rušivě. Osvaldová (2011) hovoří o synchronním a asynchronním vztahu mezi zvukem a obrazem. V publikace *Zpravodajství v médiích* říká: „*Porušení vazby mezi mluveným slovem a obrazem v asynchronu způsobuje, že:*

a) obraz se s komentářem rozchází, čímž vzniká rozporné sdělení – komentář říká něco jiného, než vidíme na snímcích, a tím dochází k jejich vzájemnému vyrušení;

b) komentář dominuje, je prosycený informacemi a obraz je pouhou jeho kulisou a ilustrací (...) nebo naopak, nic neříkající komentář na silné emotivní záběry, což vede ke vztahu odcizení;

c) obraz a komentář vypovídají totéž (komentář popisuje obraz), jsou redundantní, kladené na sebe,“ (Osvaldová, 2011: 79).

Součástí práce sportovního komentátora je také kvalitní příprava před samotnou sportovní událostí, aby mohl vyplnit momenty zápasu, kdy je hra přerušena nebo stagnuje a tak podobně. O důležitosti přípravy před sportovním utkáním je přesvědčen také šéfkomentátor Redakce sportu České televize Robert Záruba, který tento fakt vštěpuje také studentům žurnalistiky na Univerzitě Karlově. Samotnou přípravu člení Záruba na dlouhodobou a krátkodobou. Do té první řadí veškeré znalosti, které novinář má, a které dokáže ve správný čas najít (ať již v hlavě nebo například v počítači ve starších přípravách) a použít. Krátkodobá příprava dle Záruby obsahuje především znalost soupisek a personálií všech účastníků komentovaného utkání, ale také vědomosti o aktuálních informacích z obou klubů, zajímavosti a podobně. V závislosti na atraktivitě zápasu a aktuálním dění na hřišti komentátor tyto informace může, ale také nemusí použít. Vždy je ale lepší, aby jeho příprava byla spíše obsáhlejší, aby měl co říci i v posledních minutách utkání.³

Hladký (1989) mluví o vysokých nárocích, které jsou na televizního komentátora kladeny. Přichází tak s deseti kritérii, které musí dle jeho názoru novinář mít, aby byl kvalitním komentátorem:

„1. široké všeobecné vzdělání, kulturní a politické znalosti,

2. nesmírný takt, skromnost, vkus a kultivovanost projevu,

3. improvizální schopnosti,

4. pohotovost, bystrá reakce,

3 Poznámky z přednášek Roberta Záruby, kurz Práce sportovního reportéra a komentátora.

5. bohatý slovník, kultivovanost vyjadřování a slovních obrátů, dokonalá znalost rodného jazyka,

6. příjemný hlas, důvěryhodnost osobnosti,

7. smysl pro objektivitu a potlačování subjektivních pocitů,

8. smysl pro podřízení slova obrazu,

9. hluboká znalost oboru přenášené události,

10. umění mluvit i mlčet v pravý čas,“ (Hladký, 1989: 141).

Novinář během vykonávání své profese čelí neustálému tlaku na svou osobu a práci. Nejedná se pouze o tlak okolí, ale také o ten, který na sebe vytváří on sám během snahy podat co nejlepší výkon. Veronika Macková (2012) ve své diplomové práci *Styl a jazyk sportovního zpravodajství a publicistiky moderátorů a komentátorů České televize (zaměřeno na Petra Vichnara)* nabízí trojí dělení tlaku na novináře:

„1. Tlak času a prostoru:

- reportér musí odevzdat svou práci do nějakého časového limitu,

- chce informovat o události co nejrychleji,

- rychlost mluvy je také velmi důležitá (a ve sportu o to více, protože sport sám o sobě je velmi dynamický, ale na stranu druhou musí být srozumitelný pro diváka),

- reportér má na svou práci omezený čas (stopáž)

2. Tlak prostředí:

- všechny sporty chtějí být v TV kvůli sponzorům a stane se, že tlačí na reportéry, aby právě jejich událost dali do hlavních zpráv,

- tlak okolí, které může reportéra nahradit,

- tlak, který vytváří reportér sám na sebe,

3. Tlak jazyka:

- na reportéra je tlak i po jazykové stránce (musí mluvit spisovně, srozumitelně a přesně),“ (Macková, 2012: 31).

1.4. Stručná historie sportovního komentáře v české sportovní žurnalistice

První přímý sportovní přenos se uskutečnil 3. října 1926. Jednalo se o fotbalové utkání mezi pražskou Slavií a Hungarií Budapešť, které přenášel tehdejší Radiojournal. Jeho komentátorem se stal shodou okolností jednatel „sešívavých“ Josef Laufer. Přiměl ho k tomu ředitel rozhlasu, který hledal náhradu za redaktora Radiojournalu M. J. Horáčka, který na utkání nedorazil. (Holman, Malina 1998: 9–12) Na první chvíli u mikrofonu vzpomíná novinář Josef Laufer v publikaci J. A. Pallauše (1931), kterou ve své knize cituje Pacovský (1993) *Na vlnách rozhlasu (1923–1993)* : „*Ohlásil jsem sestavy, které jsem znal z paměti, jméno rozhodčího a návštěvu a pak jsem se snažil popisovat průběh utkání, jak se přede mnou vyvíjel a jak jsem obvykle psával ve svých referátech do novin,*“ (Pallauš 1931 cit. v Pacovský 1993: 48).

Druhý poločas tohoto utkání ale Radiojournal již nevysílal, posluchači se tak například nedozvěděli ani konečný výsledek zápasu. „*Místo toho rozhlas vysílal nějakou hudbu. Posluchači se však na věc dívali jinak, psali do rozhlasu a v pravém slova smyslu si vynutili, že se příští neděli zase vysílala kopaná. A hlásil jsem to opět já,*“ vzpomínal později pro Český rozhlas Josef Laufer na dění po prvním přímém sportovním přenosu v historii.⁴ Ve výše zmíněné knize Pacovský (1993) několik vybraných dopisů, které posluchači do rozhlasu zaslali, zmiňuje. Zajímavý je především ten od nevidomých posluchaček z Klárova ústavu, které si díky komentářům Laufera našly cestu ke sportu. (Pacovský, 1993: 50)

Pouhé tři roky po prvním živém sportovním přenosu zprostředkoval Radiojournal posluchačům také přenos ze zahraničního zápasu. Byli u toho opět Josef Laufer a Slavia Praha, která se ve Vídni utkala s místním týmem First Vienna, jak popisuje samotný Laufer (1955) v publikaci *50 let v našem sportu* (Laufer, 1955: 106).

Televize v Československu odvysílala první přímý sportovní přenos 11. února 1955, jak popisuje Köpplová a kol. v knize *Dějiny českých médií v datech* (2003). Bylo to hokejové utkání z pražské Štvanice mezi Prahou a švédským týmem IF Leksand. Komentátory byli Vít Holubec a Josef Valchář, kteří se po vzoru rozhlasu střídali v komentáři po pěti minutách. Výsledkem počátku vysílání sportovních přenosů bylo

4 KOHOUT, Tomáš. *K mikrofonu mě doslova dovekli, vzpomínal Josef Laufer* [online]. 3. října 2011 [cit. 04. 01. 2021]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/sport_ostatni-sporty/k-mikrofonu-me-doslova-dovlekli-vzpominal-josef-laufer_201110031342_tjelinkova.

zvýšení zájmu diváků o koupi televizorů. (Strasmajer 1973 cit. v Köpplová a kol. 2003: 198) O tři měsíce později, konkrétně 2. května, odvysílala Československá televize první přímý přenos z fotbalového utkání. Jednalo se o zápas mezi pražskou Spartou (tehdy Spartak Sokolovo) a polským mužstvem Polonia Bytom (Záruba 1989 cit. v Köpplová a kol. 2003: 199).

Akcí, ze které se uskutečnil 28. ledna 1956 první přímý sportovní přenos ze zahraničí, byly zimní olympijské hry z italské Coriny d'Ampezzo. Technologický postup při přenosu televizního signálu popisuje Köpplová a kol. (2003), kteří čerpají z publikace Milana Tomsy *Zázraky televize: „Signál se do ČSR dostával z Itálie přes NSR a NDR,“* (Köpplová a kol., 2003: 201). Diváci měli možnost sledovat takto 28 přímých přenosů. Komentář k nim z Československa přidali Vít Holubec a Miloš Zouhar, kteří ale byli ve složité situaci. Neměli totiž k dispozici startovní listiny a další základní podklady. Čerpat mohli jen z příposlechu komentátora televize NDR, který ale přicházel se značným zpožděním, protože i ten čerpal z příposlechu, konkrétně od kolegy z televize NSR, jenž byl na místě.⁵

1.4.1. Novodobá historie sportovního přenosu v České republice ve veřejnoprávních médiích

1.4.1.1. Sportovní kanál České televize

Na podzim roku 2005 začala Česká televize pracovat na přípravě programu svého čtvrtého kanálu, kterým byla sportovní stanice ČT4 Sport. „*Vzhledem k plánovanému datu zahájení jeho vysílání požádala Česká televize Český telekomunikační úřad dne 5. prosince 2005 o vyhrazení kmitočtů také pro tento program,*“ uvádí Rada České televize ve výroční zprávě o činnosti České televize v roce 2005. (Výroční zpráva ČT, 2006: 37) Spuštění tohoto programu bylo naplánováno na 10. února následujícího roku, což byl první den XX. zimních olympijských her v Turíně.

I přes poměrně šibeniční termín se nakonec podařilo do zmíněného data vše stihnout, což popisuje výroční zpráva o činnosti České televize za rok 2006: „*První programová nabídka se soustředila na právě probíhající zimní olympijské hry v Turínu, z nichž ČT přinášela denně od 9 do 24 hodin olympijský program. Od 28. února 2007 se denní vysílání rozšířilo na celkových 16 hodin,*“ (Výroční zpráva ČT, 2007: 30).

Náročné bylo naplnit vysílání také po skončení olympijských her. Cílem České

5 Poznámky z přednášek Veroniky Mackové, kurz Dějiny české sportovní žurnalistiky.

televize bylo pokrývat především domácí sportovní akce a také ty zahraniční, kterých se zúčastnili čeští reprezentanti. A nabízet divákům minimálně jednu velkou akci měsíčně (2007: 30). Skeptický byl ke vzniku čistě sportovního kanálu nynější šéfkomentátor Redakce sportu Robert Záruba, jak vyjádřil do diplomové práce Prokopa Rímského (2016) s názvem *Historie redakce sportu České televize v letech 1993–2015*. „Zdalo se mi nepředstavitelné zásobovat jeden celý program 24 hodin denně. (...) Jen díky Otovi Černému se to celé nastartovalo a rozběhlo, protože on tomu věřil. Jako jediný to byl schopný prosadit i u vedení. Já jsem tomu fakt nevěřil, taky jsem měl pocit, že to je trochu ústup z toho programu, který byl volně dostupný. To se mi tenkrát zdálo jako dost velká nevýhoda, ale televizní technický vývoj nás rychle zabezpečil, takže dnes je ČT sport volně dostupný program kdekoliv. Už to není tak jako dřív jenom pro nějaké území republiky, je to opravdu všude. To je samozřejmě důležitá okolnost prosazení toho kanálu, ale na tom začátku moje pocity byly velmi smíšené, já jsem fakt nevěřil, že to může fungovat,“ (Rímský, 2016: 83).

Důležitost tehdejšího šéfredaktora Otakara Černého potvrzuje také Michal Dusík: „Myslím si, že role Oty Černého u vzniku ČT sport je stále velmi nedocenená. Myslím, že kdyby nebyl tehdejším šéfredaktorem, tak by možná dnes existovalo nějaké sportovní vysílání České televize, ale určitě bychom neslavili 10 let a hlavně by ČT sport neměla tak dominantní postavení jako má teď,“ (Rímský, 2016: 88).

Na následující rok existence programu Česká televize ve výroční zprávě naplánovala na každý den přímý sportovní přenos, a to ze široké škály sportů od fotbalu a hokeje přes volejbal, házenou či basketbal. (Výroční zpráva ČT, 2007: 31)

V roce 2008 doznal sportovní program České televize několika změn, jak popisuje výroční zpráva o činnosti ČT za tentýž rok. Od ledna přešel program ČT4 Sport na nepřetržité vysílání 24 hodin denně a v září byl přejmenován na jednodušší ČT4, čímž se sjednotil se stávajícími programy ČT1, ČT2 a ČT24. (Výroční zpráva ČT, 2009: 5–7)

Významnou akcí toho roku byly letní olympijské hry v Pekingu. Během nich nabídla Česká televize obsáhlé vysílání hned na dvou programech. Program ČT4 ale ještě nebyl celoplošnou stanicí. „...Redakce sportu České televize vysílala de facto nikoliv 24 hodin denně, nýbrž 48 hodin denně. Česká televize prezentovala největší sportovní událost posledních čtyř let nonstop vysíláním jak na ČT4, tak na ČT2,“ (Výroční zpráva ČT, 2009: 41).

Rok 2010 byl plný významných sportovních akcí. Celé zimní olympijské hry ve Vancouveru odvysílala ČT4 poprvé v plně vysokém HD rozlišení. Z květnového mistrovství světa v hokeji nabídla Česká televize celkem 32 sportovních přenosů, díky čemuž překonala za celý rok hranici 200 přímých přenosů a záznamů z hokejových utkání, což byl tehdy evropský rekord. V červnu mohli diváci ČT4 sledovat také mistrovství světa ve fotbale z Jihoafrické republiky. Při této příležitosti Česká televize spustila nové webové stránky www.sportzive.cz, které spolupracovaly s Redakcí sportu a následně se staly předchůdcem čistě sportovního webu České televize (Výroční zpráva ČT, 2011: 7–9). Červencové mistrovství Evropy v lehké atletice přenášela vůbec poprvé exkluzivně právě ČT4. „*Podíl na publiku v hlavním vysílacím čase 29. července 2010 mezi sedmou a desátou hodinou večer dosáhl hodnoty 9,76 % a padl tím absolutní rekord od začátku vysílání ČT4 v roce 2006,*“ upřesňuje výroční zpráva o činnosti České televize za rok 2010 (Výroční zpráva ČT, 2011: 10).

V prosinci téhož roku se navíc program ČT4 stal celoplošně dostupným, když překonal hranici penetrace 90 % (Výroční zpráva ČT, 2011: 64).

Prozatím poslední změnou názvu si prošel jediný sportovní program České televize v roce 2012. Stalo se tak 1. října, kdy se z ČT4 stal ČT Sport. „*Důvodem je snaha sjednotit názvy současných i budoucích tematických kanálů České televize tak, aby měl divák snadnější orientaci už díky samotnému názvu kanálu,*“ vysvětlila v tiskové zprávě tisková mluvčí České televize Michaela Fričová.⁶

Hlavními sportovními událostmi roku 2012 bylo mistrovství světa v ledním hokeji ve Švédsku a Finsku, fotbalové EURO v Polsku a letní olympijské hry v Londýně. Novinkou tohoto roku bylo studio České televize přímo v místě konání těchto akcí, což bylo přijato velmi pozitivně, jak popisuje výroční zpráva České televize z roku 2012: „*...program tak divákům zajišťoval komplexní aktuální ohlasy, informace a hlavně pohledy do zákulisí českých výprav, živé rozhovory s našimi sportovci a jejich bezprostřední reakce,*“ (Výroční zpráva ČT, 2013: 44).

1.4.1.2. Radiožurnál Sport

Před původním termínem letních olympijských her v Tokiu, tedy v červenci loňského

6 FRIČOVÁ, Michaela. *Česká televize ve vašich barvách – nová vizuální podoba ČT* [online]. 1. října 2012 [cit. 05. 01. 2021]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/tiskove-zpravy/?id=6486>.

roku, měl Český rozhlas spustit novou stanici. Radiožurnál Sport měl vysílat v digitálním multiplexu DAB+. Ten vedení rozhlasu vybralo kvůli jeho dosahu, který byl loni v rámci České republiky osmdesátiprocentní a bylo v plánu jeho navýšení o 15 %.⁷

Kvůli situaci kolem pandemie koronaviru rozhodlo vedení Českého rozhlasu na přelomu března a dubna roku 2020 o odložení spuštění Radiožurnálu Sport. Novým termínem pro start této stanice se stal pátek 21. května, tedy den před začátkem světového šampionátu v ledním hokeji. A právě v tento den od 11 hodin začala nová digitální stanice vysílat, a to nejen prostřednictvím již zmíněného digitálního multiplexu DAB+, ale také na televizním signálu DVB-T2 a i přes internet, podobně jako tomu je u dalšího projektu Českého rozhlasu mujrozhlas.cz.⁸

Náplň vysílání první čistě sportovní rozhlasové stanice tvoří sportovní redakce Českého rozhlasu. Ta měla původně 17 členů plus krajánky v různých regionech České republiky.⁹ Kvůli výraznému nárůstu vysílacího času bylo nutné počet členů v redakci značně navýšit. Nově se tak sportovní redakce Českého rozhlasu rozrostla o 20 osob, dvě z nich, ale již spolupráci s tímto veřejnoprávním médiem ukončily.¹⁰ Kromě zpravodajského obsahu a přímých přenosů ze sportovních utkání mohou posluchači slyšet ve vysílání také pravidelné hodinové pořady. Jejich moderátory a také samotnými autory jsou významní čeští sportovci a tři herci. Jedná se o pořady *Čistá hra Martina Procházky*, *Na férovku s Vavřincem Hradilkem*, *Na síti s Andreou Hlaváčkovou*, *Páteční finiš Kateřiny Neumannové* a talkshow *Na place*, kterou moderují herci David Novotný, Ladislav Hampl a Pavel Nečas.¹¹

Nápad na vznik ryze sportovní rozhlasové stanice se objevil již dříve, jak vysvětluje vedoucí sportovní redakce Českého rozhlasu Miroslav Bureš: „*Mluvílo se o tom již před několika lety, před pěti určitě. Sportovní prostředí je velmi rozmanité. Není možné odvysílat všechny sporty na Radiožurnálu a dalších stanicích Českého rozhlasu, proto nápad s čistě sportovní stanicí vznikl. Myslím, že máme potenciál pokrýt vysílání čistě*

7 POLÁK, Lukáš. *Český rozhlas spustí novou stanici Radiožurnál Sport, ročně vyjde na 13 milionů* [online]. 12. února 2020 [cit. 05. 01. 2021]. Dostupné z: <https://digital.rozhlas.cz/cesky-rozhlas-spusti-novou-stanici-radiozurnal-sport-rocne-vyjde-na-13-milionu-8147511>.

8 Z rozhovoru s Miroslavem Burešem, 28. 1. 2021.

9 Z elektronické komunikace s Alenou Benešovou, 6. 1. 2021.

10 Z elektronické komunikace s Alenou Benešovou, 13. 7. 2021.

11 Radiožurnál Sport. *Vybíráme z pořadů* [online]. [cit. 20. 06. 2021]. Dostupné z: <https://sport.rozhlas.cz/porady>

*sportovní stanice.*¹² Zároveň ale Bureš zopakoval nutnost rozšíření sportovní redakce o další členy.

Ti původní mají zkušenosti s pokrýváním velkých událostí prostřednictvím čistě sportovní stanice již z roku 2018. Tehdy vyslali své týmy nejprve na olympijské hry do Pchjongčchangu a následně na mistrovství světa v ledním hokeji do Bratislavy. *„Reakce na naše vysílání od novinářů, diváků, funkcionářů a dalších byla vesměs velmi pozitivní, což byl také jeden z důvodů pro vznik samostatné čistě sportovní stanice, která bude vysílat i v době, kdy se nebudou konat akce nadnárodního charakteru,“* popisuje Miroslav Bureš.¹³

1.5. České sportovní komentátorky

Žen na pozicích sportovních komentátorek není v České republice příliš mnoho. Ve sportovních redakcích zastupují spíše pozice redaktorek či produkčních nebo koordinátorek vysílání, jak je tomu například ve sportovní redakci Českého rozhlasu.¹⁴ Některé z nich se přesto ke komentování dostanou, ale jedná se spíše o menší sporty jako například sportovní lezení.¹⁵

1.5.1. Český rozhlas

Pražská sportovní redakce Českého rozhlasu, která nově plní také vysílání nové stanice Radiožurnál Sport, čítala před jejím spuštěním 17 členů (včetně externích pracovníků) plus další redaktory v jednotlivých regionech České republiky. V tomto počtu nalezneme jen dvě ženy – Alenu Benešovou a Barboru Kovaříkovou.¹⁶ Tento fakt potvrzuje také členská databáze Klubu sportovních novinářů, kde jsou v sekci rozhlas zaregistrovány právě jen tyto dvě novinářky.¹⁷

Tyto počty ovšem dostaly kvůli startu ryze sportovní stanice změn. Redakce sportu Českého rozhlasu se rozšířila o 18 mužů a dvě ženy – Markétu Salaj Svozilovou a Michaelu Drobnou. Ovšem dva z dvaceti nových členů vydrželi v tomto veřejnoprávním médiu pouze dva měsíce. Jedním z nich byla i Michaela Drobná. Naopak Markéta Salaj

12 Z rozhovoru s Miroslavem Burešem, 28. 1. 2021.

13 Z rozhovoru s Miroslavem Burešem, 28. 1. 2021.

14 Z elektronické komunikace s Alenou Benešovou, 6. 1. 2021.

15 Z elektronické komunikace s Barborou Kovaříkovou, 6. 1. 2021.

16 Z elektronické komunikace s Alenou Benešovou, 6. 1. 2021.

17 Klub sportovních novinářů ČR. *Členská databáze* [online]. [cit. 10. 01. 2021]. Dostupné z: <https://www.ksn.cz/clenove/clenska-databaze/media-56>.

Svozilová v redakci i nadále působí, pracuje na pozici produkční a redaktorky. Zaměřuje se především na cyklistiku a plavání, jelikož oba tyto sporty dříve dělala na vrcholové úrovni.¹⁸

Alena Benešová působí v Českém rozhlasu již 25 let. Prvních sedm let pracovala pro Rádio Česko (dnešní Český rozhlas Plus), následně se přesunula do sportovní redakce tohoto veřejnoprávního média. Zde je na pozici koordinátorky. *„Mou náplní práce je odbavovat a schvalovat příspěvky do vysílání, občas i nějaký sama vyrobím. Kromě toho také plánuji živé vstupy kolegů do vysílání z různých sportovních událostí,“* vysvětluje Alena Benešová. Za 18 let ve sportovní redakci se ale ke komentování živého sportovního přenosu zatím nedostala.¹⁹

Její kolegyně Barbora Kovaříková je ve sportovní redakci Českého rozhlasu od roku 2018. Působí zde jako produkční. Stará se tedy o zajištění všech mezinárodních sportovních akcí od letenek pro redaktory až po linky, přes které z místa dění vysílají. Občas se ale k redaktorské práci dostane. Pokrývá hlavně sportovní lezení a také alpské lyžování a ostatní outdoorové sporty jako orientační běhy, a tak podobně.

První živý vstup do vysílání Českého rozhlasu Radiožurnál (ne ještě samotné komentování) měla v září v roce 2018 z mistrovství světa v lezení v Innsbrucku. V srpnu následujícího roku byla vyslána na další mistrovství světa ve sportovním lezení, tentokrát do Tokia, kde již živě komentovala semifinále a finále lezení na obtížnost českého reprezentanta Adama Ondry. Jednalo se sice o čtyř až šesti minutové komentáře, ale i tak dlouhé mohou být sportovní události. *„Byla jsem hodně nervózní, šlo o moji teprve druhou služební cestu. Nikdy předtím jsem nic živě nekomentovala, navíc lezení nikdo nikdy v rozhlase nekomentoval, takže jsem se nemohla ani ničím inspirovat. Byla to hodně velká neznámá, ale moc mě to bavilo,“* vzpomíná Barbora Kovaříková. Okamžitá zpětná vazba byla velmi pozitivní, všichni si její komentáře chválili. Jediná výtka od editora a vedoucího vysílání mířila na Barbory vysoký hlas. S tím ale často ženy v médiích bojují.²⁰ V dalším roce Barbora komentovala další přímý přenos. Tentokrát ze Světového poháru v alpském lyžování v německém Garmisch-Partenkirchenu. Konkrétně jízdou Ester Ledecké, což byla, prozatím, poslední Barbory zkušenost se živým sportovním přenosem. A právě ukázkou tohoto komentáře zařadila autorka práce do dotazníku, kde měli respondenti po jejím

18 Z elektronické komunikace s Alenou Benešovou, 13. 7. 2021.

19 Z elektronické komunikace s Alenou Benešovou, 6. 1. 2021.

20 Z elektronické komunikace s Barborou Kovaříkovou, 6. 1. 2021.

poslechu prostor pro její hodnocení.

Další zkušenost z komentování by mohla Babora Kovaříková získat letos na olympijských hrách v Tokiu, kam pojedí jako produkční. S velkou pravděpodobností tam bude mít na starosti i již zmíněné sportovní lezení, které se na hrách představí poprvé. *„Bude záležet na situaci, která na místě bude, ale jelikož se sportovnímu lezení skoro nikdo jiný v redakci nevěnuje, tak je poměrně vysoká šance, že ho budu komentovat právě já. Za svou pozici produkční jsem ale ráda, protože jako pouhá redaktorka bych se na olympiádu jen tak nedostala,“* ví Barbora Kovaříková.²¹

1.5.2. Česká televize

Aktuální situaci o počtu mužů a žen ve vedení sportovního kanálu České televize můžeme vyčíst na webových stránkách tohoto veřejnoprávního média. Na vedoucích pozicích nenajdeme ani jednu ženu. Je zde (včetně výkonného ředitele ČT Sport Jiřího Ponikelského) devět mužů. Mezi nimi také Pavel Čapek, Vladimír Drbohlav, Jiří Kalemba, David Lukšů, Ondřej Zamazal a v neposlední řadě Robert Záruba.²²

Ani na komentátorských pozicích kanálu ČT Sport nenalezneme žádnou ženu. Pracuje zde celkem 18 novinářů a všichni jsou muži. Nejvíce sportovních novinářek nalezneme v České televizi mezi reportérkami a redaktorkami, kterých je zde celkem 19.²³ Hned sedmnáct z nich působí v pražské redakci tohoto veřejnoprávního média. Jedná se o reportérky a redaktorky, které jsou aktuálně v nasazovacím plánu, tedy vyjíždí natáčet reportáže, podílí se na tvorbě živých sportovních přenosů a podobně.²⁴ Zbývající dvě ženy působí každá v jiné redakci. V té brněnské pracuje na postu redaktorky Iva Pelikánová, která je v současné době na mateřské dovolené.²⁵ V Redakci sportu Ostrava působí jako redaktorka Markéta Pernická, která je členkou týmu Buly. Pravidelně tak vytváří příspěvky z ledního hokeje jako redaktorka či reportérka. *„Věnuje se ale i ostatním sportům, protože u nás v Ostravě nemáme úzkou specializaci. Všichni dělají, co je třeba. Dá se ale říci, že ji nasazujeme především na atletiku (je totiž bývalá sprinterka), basketbal, florbal a volejbal,“* popisuje vedoucí redaktor Redakce sportu Ostrava Daniel Šumbera a

21 Z elektronické komunikace s Barborou Kovaříkovou, 6. 1. 2021.

22 Česká televize. *ČT Sport Lidé* [online]. [cit. 11. 01. 2021]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/lide/zpravodajstvi/ct-sport/>

23 Z elektronické komunikace s Barborou Černoškovou, 2. 2. 2021.

Z elektronické komunikace s Danielem Šumberou, 21. 3. 2021.

Z elektronické komunikace s Petrem Kubáskem, 22. 3. 2021.

24 Z elektronické komunikace s Barborou Černoškovou, 2. 2. 2021.

25 Z elektronické komunikace s Petrem Kubáskem, 22. 3. 2021.

na adresu své kolegyně dodává: „*Dříve také moderovala sportovní zprávy v Událostech v regionech. Momentálně ale již několik let sport není součástí regionálních Událostí.*“²⁶

Z výše zmíněných 17 redaktorek, které působí v pražské redakci ČT Sport, je ale pouze pět interních redaktorek. Jedná se o Barboru Černoškovou, Ivanu Chvátalovou, Kateřinu Nekolnou, Janu Niklovou a Darinu Vymětalíkovou.²⁷ První jmenovaná novinářka je jedinou ženou v týmu, který připravuje sportovní zpravodajskou relaci České televize Branky, body, vteřiny.²⁸ „*Být jedinou ženou v týmu BBV je pro mě normální. Nikdy dosud v týmu moderátorů nebyla víc než jedna žena. Tím nechci říct, že je to tak správně, ale takhle to zkrátka je,*“ popisuje Barbora Černošková.²⁹

Do České televize nastoupila v roce 2004 jako externí sportovní redaktorka brněnské redakce, odkud pochází. O tři roky později dostala nejprve nabídku na interní pozici v Brně a v létě téhož roku také na přestup do Prahy spojený s moderováním Branek, bodů, vteřin, kde působí (s třemi mateřskými pauzami) dodnes.³⁰ Kromě toho se v České televizi věnuje například moderování pořadu Sama doma a dalším aktivitám. Kdyby tak v dnešní době dostala nabídku na komentování nějakého velkého sportovního utkání musela by nejprve zvážit své možnosti. „*Dříve bych ji určitě přijala. V poslední době se moje kariéra vyvíjí i jinými než sportovními směry a musela bych zvážit, nakolik jsem schopná dostát dalším závazkům,*“ uvědomuje si důležitost své práce Barbora Černošková.³¹

V redaktorské práci se zaměřuje především na estetické sporty, v čemž jí napomáhá sportovní minulost ze synchronizovaného plavání, byla dokonce součástí českého reprezentačního týmu.³² Tentýž sport pravidelně komentuje na olympijských hrách. „*Mám tu práci moc ráda. Je skvělé ,být u toho‘, když se něco děje živě,*“ říká Barbora Černošková.³³ Zpětná vazba na její živý komentář bývá veskrze pozitivní a lidé se jí s nimi ozývají neobvykle i mimo olympijský cyklus. „*Zrovna minulý týden mi psal přes sociální síť jeden pán, posílal mi odkaz na týmové vystoupení ruských akvabel na olympiádě v Riu*

26 Z elektronické komunikace s Danielem Šumberou, 21. 3. 2021.

27 Z elektronické komunikace s Barborou Černoškovou, 2. 2. 2021.

28 Česká televize. *ČT Sport Lidé* [online]. [cit. 11. 01. 2021]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/lide/zpravodajstvi/ct-sport/>

29 Z elektronické komunikace s Barborou Černoškovou, 2. 2. 2021.

30 Z elektronické komunikace s Barborou Černoškovou, 2. 2. 2021

31 Z elektronické komunikace s Barborou Černoškovou, 2. 2. 2021

32 Česká televize. *Barbora Černošková* [online]. [cit. 11. 01. 2021]. Dostupné z: https://www.ceskatelevize.cz/lide/barbora-cernoskova/?fbclid=IwAR2r5TM_YvjARtFy7A_pWCT_g5DAx6Ix2Ko3hom55wBAHAU4mwvzhEik7BM

33 Z elektronické komunikace s Barborou Černoškovou, 2. 2. 2021.

s ruským komentáře a ptal se, jestli se nedá někde dohledat ta sestava doplněná mým hlasem. Že je sice fanoušek fotbalu, boxu a dalších – jak psal ‚macho sportů‘, ale že z toho měl takový zážitek, že by to moc rád viděl s mým komentářem znovu. Udělalo mi to velkou radost. Ta sestava je totiž podle mého názoru jedna z nejlepších v historii uměleckého plavání, a že si ji někdo spojí s emocemi, které jsem do ní vložila já, je pro mě pocta,“ popisuje Černošková.³⁴

1.5.3. O2 TV

Sportovní redakce komerční televize O2 TV čítá od července tohoto roku nově 27 členů.³⁵ Pět z nich je žen. Jedná se o dvě komentátorky a tři reportérky. Na pozicích sportovních komentátorek působí od roku 2019 bývalé profesionální tenistky Klára Koukalová (která je aktuálně na mateřské dovolené) a Klára Janáčková, které své znalosti z aktivní kariéry využívají během komentování přímých přenosů z tenisových utkání.³⁶ Druhá zmíněná novinářka se bude nově věnovat rovněž fotbalovým přenosům.³⁷

Sportovními reportérkami O2 TV jsou od června 2018 Tereza Kubíčková, která se zaměřuje na domácí hokejovou nejvyšší soutěž a od září téhož roku Denisa Doležalová, která nabízí informace od hráčů plochy v zápasech Fortuna ligy. A nově také bývalá fotbalistka, nyní trenérka a také rozhodčí na krajské úrovni Eliška Machová, která kromě toho působí také v marketingu týmu Bohemians Praha 1905. Nově bude na O2 TV moderovat fotbalový pořad F:L preview.³⁸

Klára Janáčková se 11. dubna letošního roku stala první sportovní komentátorkou v českém mediálním prostředí, která komentovala velké sportovní utkání. Jednalo se o zápas Fortuna ligy, konkrétně o derby mezi pražskou Spartou a Slavií. Na pozici expertky ji doplnila Kristýna Schicková, která má k fotbalovému prostředí blízko i díky tomu, že je sestrou reprezentačního útočníka Patrika Schicka. Jejich komentář si mohli diváci zvolit díky multidimenzi, kterou nabízí kanál O2 TV Fotbal.³⁹ „*Na ženy byl divák zvyklý u fotbalových a hokejových reportérek či u komentování tenisových zápasů (prvním*

34 Z elektronické komunikace s Barborou Černoškovou, 2. 2. 2021.

35 Z elektronické komunikace s Davidem Solnařem, 19. 7. 2021.

36 O2 TV. *Redakce a komentátoři O2 TV Sport* [online]. [cit. 20. 06. 2021]. Dostupné z: <https://www.o2.cz/osobni/kontakty-redakce>.

37 Z elektronické komunikace s Davidem Solnařem, 19. 7. 2021.

38 Z elektronické komunikace s Davidem Solnařem, 19. 7. 2021.

39 Redakce/o2tv.cz. *Derby pražských „S“ budou na O2 TV Sport poprvé v historii komentovat ženy* [online]. 2. dubna 2021 [cit. 20. 06. 2021]. Dostupné z: <https://www.fotbalportal.cz/cesko/gambrinus-liga/60173-derby-prazskych-s-budou-na-o2-tv-sport-poprve-v-historii-komentovat-zeny/>.

přímým přenosem komentovaného ženou na O2 TV bylo utkání tenisového okruhu WTA v roce 2017). Rozhodně ale derby pražských 'S' bylo premiérou u fotbalového přenosu. Nikdy v historii sportovního vysílání v České republice nekomentovalo zápas mužů čistě ženské duo,“ popisuje pro potřeby této diplomové práce David Solnař z oddělení PR a komunikace O2 TV.⁴⁰

1.5.4. TV Nova

Počet členů sportovní redakce TV Nova se autorce práce bohužel nepodařilo zjistit. Tyto informace nemají na svých webových stránkách a neodpověděli ani na jeden z e-mailů, kterými se je autorka práce pokusila kontaktovat.

1.6. Zahraniční sportovní komentátorky

Vicki Sparksová je britská sportovní novinářka a komentátorka, která pracuje pro stanici BBC Sport. Do podvědomí sportovních fanoušků na celém světě se dostala 20. června 2018. V tu dobu probíhalo v Rusku mistrovství světa ve fotbale. A právě zde se Sparksová stala první komentátorkou, která komentovala sportovní utkání na tak velké a celosvětově významné akci pro britskou celoplošnou televizní stanici.

Jednalo se o zápas mezi Portugalskem a Monakem, který první zmíněný tým vyhrál 1:0. Spolukomentátorem Sparksové byl Martin Keown. Důvodem, proč BBC nasadila na komentátorský post právě Sparksovou bylo navýšení počtu žen, které se podílely na vysílání z tohoto světového šampionátu. Britskou společností Women in Football, byla za tento počín nazvána „history maker“, tedy člověk tvořící historii. Ohlasy na komentář Sparksové byly na sociálních sítích vesměs pozitivní. Samozřejmě se ale našli i tací jedinci, kteří práci této první sportovní komentátorky shazovali a prosili ženy, aby přenechali tuto pozici svým mužským kolegům.⁴¹

Do BBC se Sparksová dostala v roce 2014, kdy toto britské veřejnoprávní médium shánělo nové hlasy, které by komentovaly zápasy ženské nejvyšší fotbalové soutěže ve Velké Británii, tedy FA Women's Super League. Od té doby provází Sparksová svým komentářem ženské zápasy pravidelně.⁴²

40 Z elektronické komunikace s Davidem Solnařem, 19. 7. 2021.

41 BBC News. *Vicki Sparks: First female commentator for live TV World Cup match* [online]. 20. června 2018 [cit. 11. 01. 2021]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/education-44553707>.

42 BBC News. *Vicki Sparks: First female commentator for live TV World Cup match* [online]. 20. června 2018 [cit. 11. 01. 2021]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/education-44553707>.

Další významnou sportovní komentátorkou je Claudia Neumannová z Německa. Ta poprvé nahlédla do médií v roce 1991, kdy byla na praxi v RTL. Následně strávila sedm let v soukromé televizi SAT.1 jako editorka a redaktorka. Specializovala se na fotbal, tenis a cyklistiku. Jejím dalším zaměstnavatelem se stala veřejnoprávní ZDF, ve které Neumannová působí do dnes.⁴³

Prorazila zde především jako reportérka a komentátorka. Dostala se i k velkým sportům, i když z počátku „jen“ k ženským soutěžím a následně také evropským a světovým šampionátům. Průlom v této oblasti nastal na fotbalovém EURU ve Francii v červnu roku 2016, kde se stala první ženou, která komentovala pro německou televizi tak velkou sportovní událost. Byla hlavní komentátorka dvou utkání. Prvním byl zápas skupiny B mezi Walesem a Slovenskem, o šest dní později komentovala střetnutí soupeřů ze skupiny E mezi Itálií a Švédskem. V srpnu téhož roku byla vybrána jako komentátorka také pro letní olympijské hry v Riu de Janeiro, kde se podílela především na přenosech z fotbalu, ale také ze stolního tenisu, badmintonu a plážového volejbalu.⁴⁴

V následujícím roce se stala první ženou, která pro ZDF komentovala přímý přenos mužské Champions League. Jednalo se o zápas mezi Realem Madrid a Paris Saint-Germain. O rok později, stejně jako Sparksová, komentovala utkání na světovém šampionátu mužů ve fotbale v Rusku. Již od EURA 2016 čelila Neumannová spoustě negativních, sexistických a genderově zabarvených komentářů především na sociálních sítích. „Fanoušci“ ji často posílali zpět do kuchyně, požadovali mužské komentátory, či tvrdili, že „*hlas Neumannové a fotbal nejdou dohromady*“.⁴⁵

Neumannová ovšem ukázala, že i takto negativní reakce se dají přeměnit v úspěch. V loňském roce vydala knihu s názvem *Hat die überhaupt 'ne Erlaubnis, sich außerhalb der Küche aufzuhalten? Wie ich lernte, das Leben sportlich zu nehmen, tedy Dostala svolení opustit kuchyň? Jak jsem se naučila brát život sportovně*, kde popisuje, jak se vypořádala právě s tímto druhem komentářů. Dle jejího názoru důvodem, proč takovým komentářům čelila, je, že „*stále existují lidé, pro které je složité odpoutat se od stereotypů.*

43 ZDF. *Claudia Neumann* [online]. [cit. 11. 01. 2021]. Dostupné z: <https://presseportal.zdf.de/biografie/Person/claudia-neumann/>.

44 ZDF. *Claudia Neumann* [online]. [cit. 11. 01. 2021]. Dostupné z: <https://presseportal.zdf.de/biografie/Person/claudia-neumann/>.

45 Fokus online. *ZDF-Frau überzeugt am Mikro bei Real gegen PSG – die Reaktionen im Netz sind absurd* [online]. 15. února 2018 [cit. 11. 01. 2021]. Dostupné z: https://www.focus.de/sport/fussball/championsleague/bei-real-gegen-psg-champions-league-zdf-frau-macht-guten-job-und-erntet-absurden-shit-storm_id_8469534.html

Někteří jen hledali důvod si postěžovat, jiní za svými komentáři pravděpodobně skrývají svůj vlastní strach“.⁴⁶

Právě díky zkušenostem s komentováním zápasů mezinárodní úrovně zařadila autorka do práce právě tyto dvě zahraniční komentátorky. Ukázky jejich komentování posléze použila také v dotazníku, kde dostali respondenti, po jejich shlednutí, prostor pro hodnocení výkonu těchto dvou komentátorek.

2. Metodologická východiska

Zvolenou metodou pro výzkum této diplomové práce je dotazníkové šetření. Tuto kvantitativní metodu zvolila autorka jako ideální prostředek k dosažení cíle diplomové práce, kterým je získání pohledu budoucí generace sportovních odborníků a novinářů na ženský komentář velkých sportů.

Jedná se o studenty magisterských oborů žurnalistiky a nakonec i mediálních studií a sportovních oborů na Univerzitě Karlově, Univerzitě Palackého v Olomouci a Masarykově univerzitě v Brně. Jde o úzce vymezený vzorek respondentů, který je ale početný. Kvalitativní sběr dat (například hloubkové rozhovory s každým z respondentů) autorka práce jako metodu zamítla, protože by její provedení bylo časově velmi náročné.

2.1. Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření patří mezi kvantitativní metody výzkumu. Ty jsou typické mimo jiné odstupem výzkumníka od respondenta, získáním tvrdých dat, možností zobecnění výsledků na celou populaci (či určitou část) a silnou standardizací, jak popisuje Jan Hendl (2016: 53) v knize *Kvalitativní výzkum*. Právě kvalitativní výzkum (kam patří například kvalitativní dotazování, či pozorování) se naopak vymezuje získáním mnoha informací od malého množství jedinců, která jsou těžko generalizovatelná, a také měkkými daty a také měkkými metodami. (Sedláková, 2014: 53) Mezi další metody kvantitativního výzkumu patří například kvantitativní obsahová analýza.

O dotazníkovém šetření mluví také Renáta Sedláková (2014) ve své publikaci *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Její definice zní: „*Survey patří k nejdůležitějším nástrojům aplikovaného sociálněvědního výzkumu. Jedná se o standardizovanou formu sběru hromadných dat označovanou také jako statistické šetření,*“ (Sedláková, 2014: 157).

46 HarperCollinsGermany. *Claudia Neumann* [online]. [cit. 11. 01. 2021]. Dostupné z: <https://www.harpercollins.de/collections/claudia-neumann>

Dotazníky se zabývá také Keith F. Punch, který v knize *Základy kvantitativního šetření* říká: „Dotazník je určen výzkumnými otázkami a slouží ke sběru dat,“ (Punch, 2008: 46). Mezi další typy surveyů patří například i anketa.

2.1.1. Typy dotazníkového šetření

V odborné literatuře nalezneme různé typy dotazníkového šetření, které se liší především osobou, jež dotazník vyplňuje. Jedná se o dotazování poštovní, telefonické, internetové a dotazování prostřednictvím tazatele. Každý z těchto způsobů dotazování je určitým způsobem specifický, což sebou přináší jak pozitiva, tak možná úskalí, o kterých se zmiňuje také výše zmíněná Sedláková (2014: 159–174).

Při poštovním dotazování dochází dle Sedlákové (2014: 159–164) k šíření dotazníků v papírové formě do poštovních schránek respondentů. Výhodou této metody je, že na rozdíl od internetového připojení jsou touto cestou dostupné všechny věkové skupiny. Není ovšem jisté, zda se na adrese dostane dotazník právě k vybranému respondentovi (můžou zde totiž bydlet například dva Janové Novákové, otec a syn) a také, zda jej respondent vyplní a pošle zpět. V tomto případě se hovoří o takzvané míře návratnosti, která je úskalím de facto všech dotazníkových šetření.

Telefonické dotazování patří mezi levné a rychlé způsoby získání dat. V dnešní době má mobilní telefon takřka každý. I zde ovšem nastává problém s návratností, jako tomu je u poštovního dotazování. Ne všichni vybraní respondenti hovor přijmou, či mají na výzkum čas a chuť a nebo volané číslo již nemusí existovat. Další potíží je udržení pozornosti respondenta, často se totiž během hovoru simultánně věnuje i dalším činnostem, jak popisuje Sedláková (2014: 170–172). Je tak nutné, aby telefonické dotazování nebylo příliš dlouhé.

Výzkum pomocí internetového dotazování má oproti ostatním třem jednu velkou výhodu. Jeho součástí mohou být různé interaktivní prvky, jako grafy, obrázky, či odkazy na weby s doplňujícími informacemi a tak podobně. Problémem je ale malá pestrost vybraného vzorku. Do výzkumu se totiž nemohou zapojit osoby, které nejsou technicky zdatné, či nemají internetové připojení. I tito respondenti ale zajisté mají na sledovanou problematiku určitý názor. Získaná data tak nemůžeme generalizovat na celou populaci, ale pouze na specifickou skupinu uživatelů internetu, vysvětluje Sedláková (2014: 172–

174).

Jediným ze čtyř typů dotazníkového šetření, který probíhá face to face, je dotazování prostřednictvím tazatele. V tomto případě dochází k setkání respondenta a tazatele, který pokládá otázky a odpovědi respondenta zaznamenává do dotazníkového archu ať už papírového, či elektronického. Problémem bývá dostižení respondenta v místě jeho trvalého bydliště, ovšem co do návratnosti je na tento typ šetření nahlíženo jako na nejvýhodnější. „*Administrace pomocí tazatelů je využívána nejčastěji, navíc kvůli velké dosažitelnosti respondentů i uspokojivé návratnosti je považována za nejvýhodnější,*“ uvádí ve své publikaci Sedláková (2014: 164–165).

Výběrovým šetřením se zabývá také Jindřich Krejčí (2008), který ve své publikaci *Kvalita sociálněvědních výběrových šetření v České republice* věnuje dokonce jednu celou kapitolu problematice nízké návratnosti dotazníků a vlivu tohoto aspektu na kvalitu šetření. Můžeme se zde dočíst například toto: „*Celkově nízké hodnoty návratnosti patří k nejzávažnějším celosvětovým problémům spojeným se sociálními výzkumy. Schopnost výzkumníků dosahovat vysokých hodnot návratnosti je z velké části omezována vnějšími podmínkami,*“ (Krejčí, 2008: 71).

Z výše popsaných typů dotazníkových šetření vybrala autorka práce pro získání dat internetové dotazování. Nynější doba informačních technologií totiž napomáhá ke snadnému rozšíření dotazníků mezi vybrané respondenty na rozdíl od předchozích let. Navíc u populace, kterou si autorka zvolila (vysokoškolští studenti) předpokládá, že všichni mají internetové připojení, čímž eliminovala nevýhodu tohoto typu dotazování. A právě díky dostupnosti internetového připojení měla autorka snazší přístup ke zkontaktování vybraného vzorku a požádání je o spolupráci při vyplňování dotazníků.

Další výhodou internetového dotazování je nižší časová náročnost provedení výzkumu oproti kvalitativnímu výzkumu se stejným počtem respondentů. Stejně tak je časově snazší zpracování získaných dat - u dotazníkového šetření mimo jiné formou grafů, či tabulek oproti například přepisu hloubkových rozhovorů s jednotlivými respondenty.

Problematická je ale míra návratnosti dotazníků. Je sice možné zaslat je vybranému vzorku opakovaně s prosbou o jejich vyplnění, ovšem tazatel nemá možnost, jak respondenty přimět, aby dotazníky vyplnily. S tím souvisí také délka vytvořeného dotazníku. Je totiž pravděpodobné, že respondenti kompletně vyplní spíše kratší, či středně dlouhý dotazník oproti tomu, který obsahuje nepřiměřeně velké množství otázek. Je tedy

nutné správně vybalancovat délku dotazníku tak, aby respondenty nenudil natolik, že se rozhodnou nedokončit jeho vyplňování.

2.1.2. Vzorek

Výběr vzorku, nebo také výzkumných jednotek, je důležitým krokem pro následné dotazníkové šetření. Jde o zúžení základního souboru, který je příliš obsáhlý, než aby bylo možné ho zkoumat jako celek, na výběrový soubor, který je složen z jednotlivých výzkumných jednotek. „*Logika vzorku vychází z poznání sociologie, že abychom prozkoumali úplný soubor jednotek (...) nepotřebujeme zkoumat a analyzovat všechny části tohoto celku, ale jen jejich vhodně vybraný vzorek,*“ popisují obecně Trampota a Vojtěchovská v publikaci *Metody výzkumu médií*. (Trampota a Vojtěchovská, 2010: 26–27) Sedláková popisuje výzkumnou jednotku jako „*vydělený, ohraničený objekt; nositele vybraného souboru proměnných, které chceme zkoumat,*“ (Sedláková, 2014: 88).

Pokud chceme, aby bylo možné výsledky výzkumu generalizovat na celou cílovou populaci, tak je důležité, abychom usilovali o reprezentativnost výzkumu. Tedy, aby v něm byly zahrnuty všechny skupiny této populace. Typickým příkladem pro výzkum, ve kterém je nutná reprezentativnost, je výzkum veřejného mínění či volebních preferencí.

Trampota a Vojtěchovská (2010: 27) dělí výběr vzorku na pravděpodobnostní a nepravděpodobnostní. Hlavní rozdíl je v tom, že při pravděpodobnostním výběru mají všechny prvky zkoumané populace šanci stát se součástí vzorku. Opakem je právě nepravděpodobnostní výběr, který bývá označován též jako náhodný či účelový.

Tito autoři ve stejné publikaci zmíněné dva typy výběru vzorku dále dělí. Pravděpodobnostní výběr člení na prostý náhodný výběr, systematický náhodný výběr a stratifikovaný výběr. Prostý náhodný výběr je takový, který je „*náhodný výběr předem zvoleného množství prvků z populace*“ (Trampota a Vojtěchovská, 2010: 27), příkladem takového výběru může být běžné losování. Během využití systematického náhodného výběru se zvolí každá x-tá položka, například každá druhá, pátá, či desátá. Stratifikovaný výběr se využívá v případech, kdy pracujeme s homogenní skupinou, která je rozčleněna na další podskupiny. Důležité je, aby byl následný výběr z těchto skupin proveden tak, aby zůstal zachován původní poměr zastoupení ve skupinách.

Sedláková (2014: 96) navíc náhodný výběr rozlišuje na náhodný výběr s opakováním a bez opakování. Rozdíl je v tom, zda se jednotky vylosované do vzorku (ne)vrátí zpět

do osudí, aby (ne)bylo možné je vylosovat znovu.

Mezi nepravděpodobnostní výběr dle Trampoty a Vojtěchovské (2010: 28–29) patří příležitostný vzorek, tedy takový, který vznikne výběrem z aktuálně dostupných prvků. Dalším je vzorek na základě dobrovolnosti, který, jak název napovídá, závisí na jednotlivcích, kteří se do výzkumu přihlásí. Problémem tohoto typu vzorku je jeho nízká reprezentativnost. Následuje účelový vzorek, který výzkumníci využívají, když chtějí zkoumat určitou část populace. Posledním typem nepravděpodobnostního výběru je kvótní výběr, který je „*vymezen sociodemografickými kvótami*,“ (Trampota a Vojtěchovská, 2010: 29). Také v tomto případě hrozí menší reprezentativnost vzorku.

Základní populací této diplomové práce jsou studenti magisterských oborů žurnalistiky a mediálních studií a sportovních oborů na Univerzitě Karlově, Univerzitě Palackého v Olomouci a Masarykově univerzitě v Brně. Vzorkem pak ti, kteří na dotazník odpověděli. Autorka tedy provedla průzkum mezi budoucími profesionálními novináři a sportovními odborníky.

Zvolený výběrový soubor splňuje do určité míry výše zmíněné podmínky reprezentativnosti. Výzkum byl proveden na všech univerzitách v České republice, na kterých jsou sportovní a zároveň žurnalistické fakulty. Získané výsledky tedy bude možné částečně zobecnit pro budoucí generaci sportovních odborníků a novinářů v Česku, ovšem s výhradou ne zcela vysokého čísla respondentů v proporci k celkovému množství studentů, kterých je několik tisíc.

Výzkumné jednotky byly zvoleny nepravděpodobnostním výběrem, tedy ne všichni obyvatelé České republiky měli šanci vyjádřit svůj názor na sledované téma. Základní podmínkou bylo studium na jednom z výše zmíněných oborů na vyjmenovaných univerzitách. Jednalo se tedy o účelový výběr vzorku.

2.1.3. Otázky v dotazníku

Důležité je, aby dotazník obsahoval pouze takové otázky, které přímo souvisí s výzkumem. Všechny musí být jasné, srozumitelné a jednoznačné, aby na ně dokázali odpovědět všichni vybraní respondenti. Autor dotazníku tedy musí při vytváření otázek počítat s rozdílnými vědomostmi, zkušenostmi a také věkovým rozptylem účastníků výzkumu.

2.1.3.1. Otázky dle funkce v dotazníku

Otázky v dotazníku můžeme dělit dle funkce na otázky meritorní, identifikační, technické, filtrační a projekční.

Meritorní otázky jsou v dotazníku klíčové. Dle Sedlákové se „*přímo týkají výzkumného tématu, jsou to otázky věcné, zaměřené na výzkum klíčových dat,*“ (Sedláková, 2014: 180).

Pro zjištění vybraných sociodemografických ukazatelů, jako je pohlaví, věk, dosažené vzdělání, či místo bydliště respondentů a podobně se využívají identifikační otázky. Sedláková (2014: 179) doporučuje jejich zařazení na závěr dotazníku, jelikož jsou mnohem důležitější pro výzkumníka a zároveň jsou pro respondenta jednoduché na zodpovězení.

O technických otázkách Sedláková říká: „*zjišťují průběh dotazování, zvolenou formu a srozumitelnost výzkumného nástroje, věrohodnost šetření nebo vystupování tazatele,*“ (Sedláková, 2014: 180). Spadají sem také kontrolní otázky, které ověřují přesnost odpovědi respondenta na již zodpovězené otázky jejich opětovným položením jen v jiném znění. Jejich úkolem je také kontrolovat pozornost respondenta.

Filtrační otázky jsou takové, které výzkumník využije v případě, kdy potřebuje, aby na následující otázky odpovídali jen ti respondenti, kteří mají určitou zkušenost (například se orientují v určité problematice). Ostatní tyto specifické otázky vynechají a budou pokračovat s vyplňováním otázek následujících.

„*Jsou to otázky, které navozují specifickou situaci, a je na respondentovi, aby vyjádřil, jak by se v takové situaci zachoval, nebo třeba posoudil jednání postav a označil, které je mu nejbližší,*“ popisuje Sedláková ve své publikaci *Výzkum médií* poslední druh této skupiny otázek, tedy otázky projekční. (Sedláková, 2014: 182) Ty mívají často grafickou podobu, kdy je na respondentovi, aby například doplnil část obrázku a podobně.

V dotazníku odeslaném jednotlivým respondentům nechybí ani jeden typ těchto otázek. Identifikační napomohou autorce ke zjištění sociodemografických ukazatelů zvolených výzkumných jednotek. Filtrační otázka „*Sledujete sport v médiích?*“ je umístěna na samém začátku dotazníku. Díky té respondenti, kteří odpoví „*Ne*“ budou pokračovat k identifikačním otázkám a převážnou většinu dotazníku tak přeskochí.

Projekční otázky dotazníku jsou zaměřené především na ukázky ženského komentáře ve sportech, jako například Vicki Sparksové z Velké Británie či německé komentátorky

Claudie Neumannové nebo také Barbory Kovařikové z Českého rozhlasu. Autorka se prostřednictvím těchto otázek pokusí zjistit náhled vzorku na již existující ženský sportovní komentář.

2.1.3.2. Otázky dle variant odpovědí

Otázky můžeme dělit také na otevřené, polootevřené a uzavřené. Uzavřené otázky jsou takové, na které autor dotazníku předem definoval možné odpovědi. Respondent může vybírat pouze z těchto nabízených variant. Pozitivem tohoto typu otázek je, že na ně dokáží odpovědět všichni respondenti bez ohledu na jejich vyjadřovací schopnosti.

Nejjednodušším typem těchto otázek jsou takzvané otázky dichotomické, u kterých mají respondenti na výběr jen ze dvou možností. Tedy například „ano“ x „ne“, „souhlasím“ x „nesouhlasím“ a podobně.

Další možností jsou otázky polynomické, na něž lze odpovědět prostřednictvím škály, které mohou dle Sedlákové být: „*jak bipolární, tak postihující míru pravidelnosti nějaké činnosti nebo rozsahu či preference určitého jevu,*“ (Sedláková, 2014: 198). Při přípravě škály je důležité zvážit, zda bude její součástí také střední hodnota (například „nevím“, či „na tuto otázku nemám názor“), která respondentovi umožňuje na otázku neodpovědět. Pokud by škála tuto možnost neobsahovala, byl by respondent přinucen přiklonit se k pozitivní nebo negativní reakci, čímž by došlo ke zkreslení konečných výsledků výzkumu.

Princip polouzavřených otázek spočívá v dodání varianty „jiné“. Tu výzkumník zařadí do dotazníku v případě, že si není jistý, zda nabízenými možnostmi obsáhl kompletní škálu odpovědí. V případě, že respondent nenajde svou odpověď v předdefinovaných možnostech, tak může využít právě variantu „jiné“, kam vyplní svou odpověď na otázku. Tato možnost tím pádem již klade nároky na vyjadřovací schopnosti respondenta.

Odpovědi na otevřené otázky jsou zcela v kompetenci respondentů, kteří zde mohou vyjádřit svůj názor. To s sebou ale nese také určité potíže, jak popisuje Sedláková: „*Problém s jejich vyplňováním může nastat především u osob, jež nejsou zvyklé vyjadřovat své myšlenky a názory nebo psát. Navíc si nemusíme být jisti významem odpovědi, například když není dobře čitelná, stylisticky správná nebo je formulačně nejasná,*“ (Sedláková, 2014: 197). Tyto otázky Sedláková doporučuje vkládat do druhé poloviny dotazníkového šetření. Jejich příliš brzké využití by mohlo některé respondenty odradit

od pokračování ve vyplňování dotazníku.

V dotazníku k této práci se objevují uzavřené i otevřené otázky. Jejich kombinace a množstevní zastoupení je zvoleno tak, aby měli respondenti možnost plně vyjádřit své názory na položené otázky. Autorka se tedy bude muset během analýzy výzkumu vypořádat například s možnými omezenými vyjadřovacími schopnostmi respondentů či tím, že někteří z nich označí možnost u polynomických otázek odpověď „nevím“.

2.2. Výzkumné otázky a otázky dotazníkového šetření

Záměrem konstrukce dotazníku bylo získat maximum informací pro zodpovězení základních výzkumných otázek:

VO1: Jak nahlíží budoucí sportovní odborníci a novináři na ženský sportovní komentář k velkým sportům?

VO2: Vidí budoucí generace sportovních odborníků a novinářů rozdíl mezi prací sportovních novinářek a novinářů?

VO3: Liší se nějak pohled budoucích sportovních odborníků od novinářů?

VO4: Liší se nějak názory mužů a žen?

Úvodní otázka v dotazníku měla důležitou roli. Jednalo se totiž o otázku filtrační, která rozdělila respondenty na ty, kteří sledují sport v médiích pravidelně, ty kteří ne a na ty, kteří ho sledují příležitostně při velkých mezinárodních akcích, jako jsou olympijské hry, světové či evropské šampionáty atd. Díky této otázce byli respondenti, kteří na ni odpověděli negativně, přesunuti na identifikační otázky na samotný závěr dotazníku.

Sedm následujících otázek bylo meritorních, tedy klíčových pro celý výzkum. Zároveň sloužily jako uvozující pro tři projekční otázky. Ty obsahovaly audiovizuální ukázky s živým komentářem Barbory Kovařikové z Českého rozhlasu, Britky Vicki Sparksové pro BBC a německé komentátorky Claudie Neumannové pro ZDF.

Další čtyři otázky byly zaměřené na četnost ženského sportu v médiích a rozdíly v referování o něm oproti sportu mužskému.

Po té již následovaly identifikační otázky, které museli vyplnit všichni respondenti, již se do výzkumu zapojili. Poslední z nich byla otázka na pohlaví. Pro muže zde dotazník končil, ženy pokračovaly dál pouze, pokud odpověděly kladně na další otázku „*Působíte, či působila jste v nějaké sportovní redakci?*“ Následující otázky se věnovaly zkušenostem

budoucí generace sportovních novinářek s prací ve sportovní redakci. Jako například, zda se setkaly s diskriminací, jednodušším či těžším přístupem k informacím, zvýšenou pozorností nebo podceňováním od mužských kolegů či nadřízených kvůli tomu, že jsou ženy. U všech těchto otázek mohly respondentky v případě kladné odpovědi rozvést situaci, o kterou se jednalo. Vždy ale na dobrovolné bázi, jelikož tyto doplňující otázky nebyly označeny jako povinné. Celý dotazník viz příloha 1.

2.3. Sběr dat

Sběr dat k této diplomové práci proběhl pomocí dotazníkového šetření. Pro tvorbu dotazníku autorka vybrala web survio.com. Právě ten totiž splňuje dva důležité aspekty, které autorka vyžadovala. Prvním z nich byla možnost využití filtračních otázek a druhým byla tvorba otázek s multimediálními ukázkami.

Jednotlivé otázky, jejich znění a pořadí v dotazníku autorka několikrát konzultovala s vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Alicí Němcovou Tejkalovou, Ph.D. Díky tomu vznikl dotazník, který byl jak z pohledu autorky práce, tak její vedoucí, jasný, srozumitelný, ideálně dlouhý a díky audiovizuálním ukázkám nebyl monotónní, čímž se předešlo ke ztrátě zájmu o jeho vyplnění ze strany respondentů.

Cílovou skupinou, které autorka dotazník následně rozeslala, byli, jak je zmíněno výše, nejen magisterští studenti žurnalistiky a mediálních studií na Univerzitě Karlově, Univerzitě Palackého a Masarykově univerzitě v Brně, ale také magisterští studenti sportovních fakult na stejných univerzitách.

Autorka práce data sbírala pomocí studijních stránek cílových skupin na sociální síti Facebook v průběhu března 2021. I přes opakované prosby o vyplnění dotazníku byla jeho celková úspěšnost 46,4 %. Z celkového počtu 209 návštěv ho vyplnilo 97 respondentů, zbývajících 112 potenciálních respondentů si dotazník pouze otevřelo, ale na otázky bohužel neodpovědělo. Na druhé straně všichni dotazovaní, kteří začali dotazník vyplňovat tuto práci dokončili. Ani v jednom případě se nestalo, že by některý z respondentů odpovídání započal, ale nedokončil.

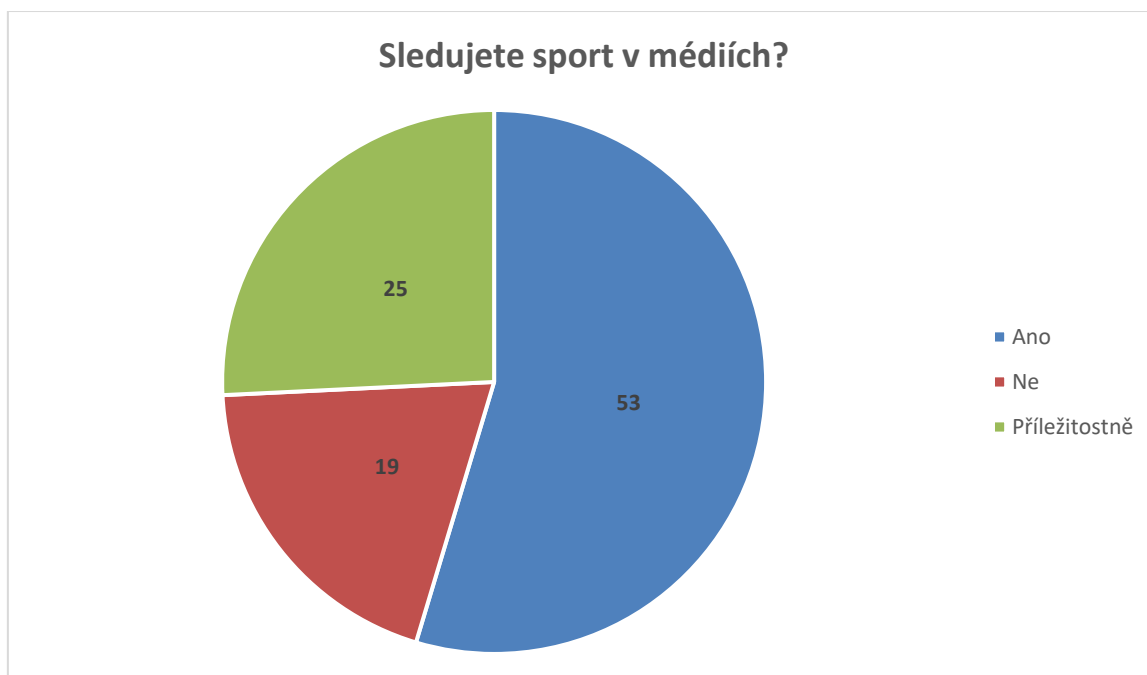
V celku 97 vyplněných dotazníků nalezneme rovnoměrné zastoupení cílových skupin v poměru 49:48. O jeden dotazník více je od studentů žurnalistiky a mediálních studií oproti těm působícím na sportovních fakultách.

3. Analytická část

3.1. Analýza dotazníkového šetření

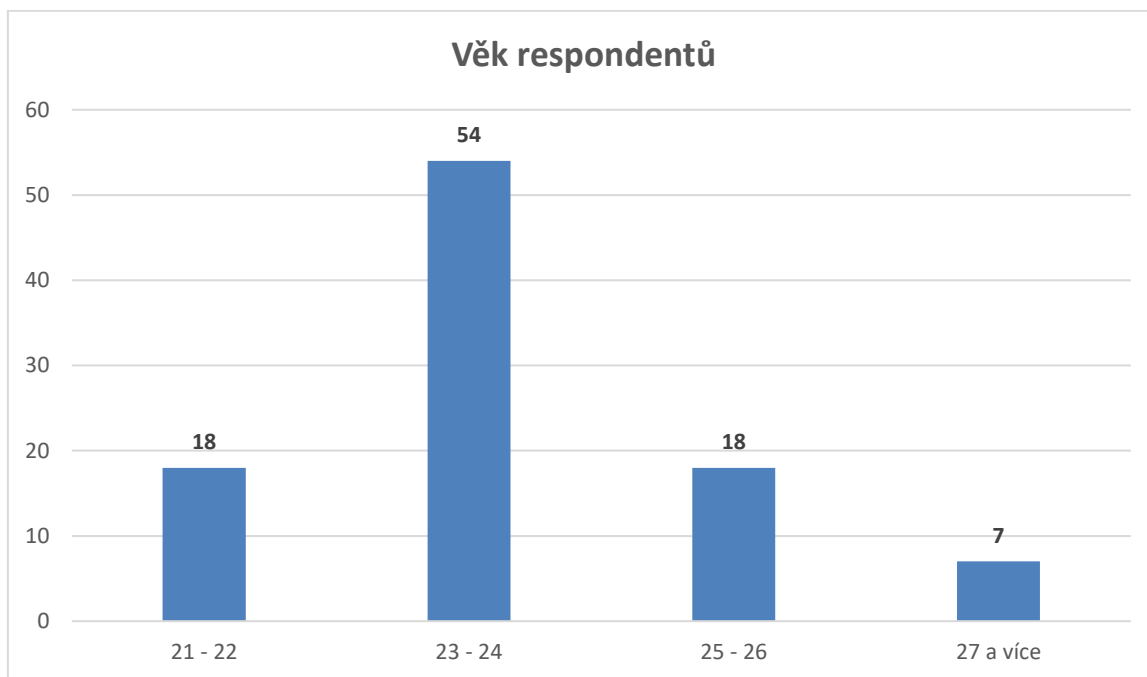
Jak bylo zmíněno výše, autorce práce se vrátilo celkem 97 vyplněných dotazníků. Na úvodní filtrační otázku *Sledujete sport v médiích?* odpovědělo negativně 19 respondentů, což odpovídá 19,6 % dotázaných, kteří byli přesměrováni k zodpovězení identifikačních otázek. Nelze přehlédnout, že 16 z nich byly ženy, z čehož vychází, že pouze tři muži přiznali, že sport v médiích nesledují. Z těchto 19 negativních odpovědí byly pouze dvě od studentů sportovních fakult, což odpovídá 10,5 %. Jednalo se o jednoho studenta Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy a o jednoho studenta Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci. Zbývajících 17 studentů (89,5 %), kteří sport nesledují, studují žurnalistiku či mediální studia. V tomto případě se jednalo o dva zástupce z Masarykovy univerzity, tři z Univerzity Palackého a 12 z Univerzity Karlovy. Celkem 78 respondentů (80,4 %), tak pokračovalo dál ve vyplňování meritorních otázek dotazníku. Konkrétně se jednalo o 25 mužů a 53 žen, z čehož bylo 32 studentů (41 %) žurnalistiky a mediálních studií a 46 studentů (59 %) sportovních fakult. Jak vyplývá z Grafu 1 přibližně čtvrtina cílové skupiny, konkrétně 25 studentů, přiznala, že sport sledují pouze příležitostně při velkých akcích mezinárodního charakteru. Odpověď *ano* zaškrtnulo 53 dotázaných, z čehož bylo 31 žen a 22 mužů.

Graf 1. Jak studenti sledují sport v médiích.

Následující graf popisuje věkovou strukturu vzorku. Nejčastější věkové rozpětí respondentů bylo 23 – 24 let. Do této skupiny se vešla více než polovina účastníků, přesněji 54, konkrétně 38 z nich bylo žen a 16 mužů. Shodně 18 dotazovaných udalo svůj věk mezi 21 až 22 a 25 až 26 lety. Pouze sedm studentů, kteří dotazník vyplnili, uvedlo, že jim je 27 a více let. Tři z nich byly ženy a zbývajících čtyři respondenti starší 27 byli muži.

Graf 2. Věk respondentů.

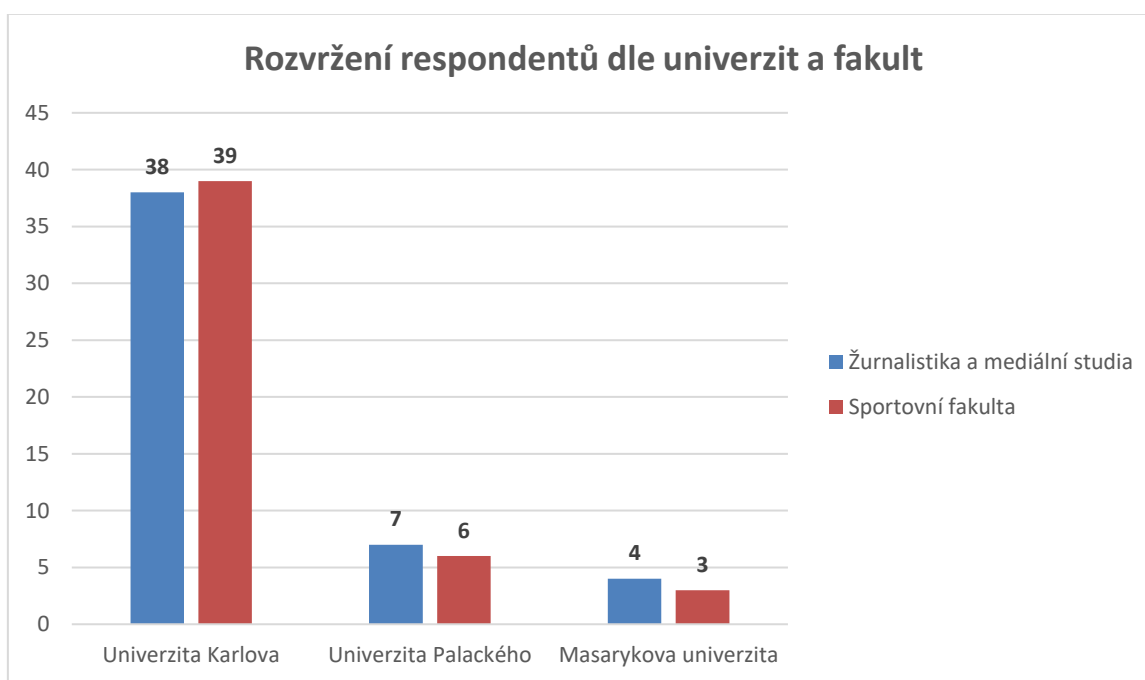
Jak bylo zmíněno výše, autorka rozeslala dotazníky mezi cílovou skupinu magisterských studentů na třech českých univerzitách (viz Graf 3). Nejvyšší zastoupení s počtem 77 vyplněných dotazníků měla Univerzita Karlova. Značnou převahu zde měly respondentky ženy, které vyplnily 54 dotazníků, zbývajících 23 kusů bylo od mužů. Na Fakultě sociálních věd se do výzkumu zapojilo 36 studentů žurnalistiky a dva mediálních studií. Z Fakulty tělesné výchovy a sportu vyplnilo dotazníky 39 respondentů. Čtyři z nich odpověděli na otázku *Jaký je Váš studijní obor zkratkou fakulty*, tudíž můžeme jen těžko předpokládat, který z nabízených oborů studují. Nejvíce studentů, konkrétně 14, se zapojilo z oboru Management tělesné výchovy a sportu. Dále se jednalo o 12 respondentů z oboru Aplikovaná fyzioterapie, devět z Aplikované tělesné výchovy a sportu se specifickými potřebami a jednoho z Učitelství tělesné výchovy pro střední školy.

Z Univerzity Palackého v Olomouci se autorce práce vrátilo 13 vyplněných dotazníků v poměru 9:4 ženy vs. muži. Sedm respondentů bylo z Filozofické fakulty, kde se

na Katedře mediálních studií a žurnalistiky vyučují mediální studia s různými zaměřenými, jako například na žurnalistická studia, komunikační studia a kulturní studia. Šest odpovědí autorka získala z Fakulty tělesné kultury, přesněji čtyři od studentů oborů Učitelství tělesné výchovy pro 2. stupeň ZŠ a SŠ a dva od studentů z oboru Tělesná výchova a sport.

Z Masarykovy univerzity v Brně se autorce i přes opakované snahy o spojení s mnoha studijními skupinami a prosby o vyplnění dotazníku, vrátilo pouze sedm exemplářů od jednoho muže a šesti žen. Čtyři vyplnili studenti mediálních studií a žurnalistiky a další tři studenti oboru Management sportu. Pro výzkum ale není zastoupení z univerzit podstatné. Zásadní byla proporcionalita mezi studenty komunikačních a sportovních studií.

Graf 3. Rozvržení respondentů dle univerzit a fakult.

3.1.1. Meritorní otázky dotazníku

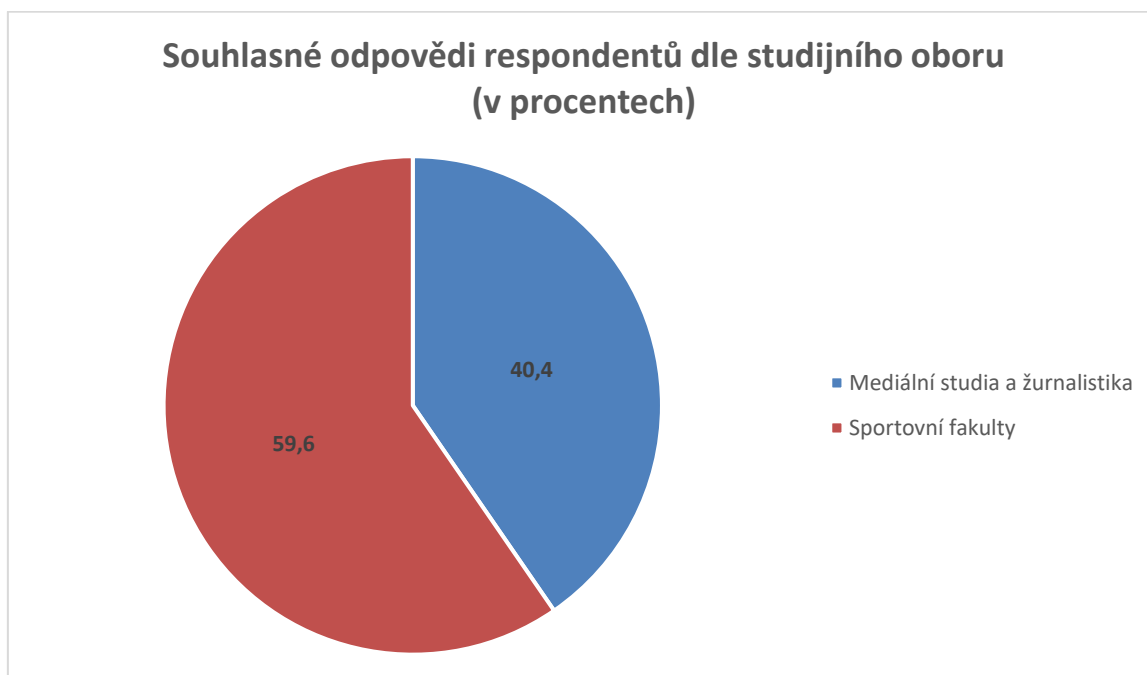
Jak bylo zmíněno výše, k meritorním otázkám přistoupilo 78 respondentů z celkových 97 v poměru 25:53 muži vs. ženy. Tři úvodní otázky byly polynomické. Studenti na ně tedy odpovídali pomocí škály, která obsahovala možnosti „určitě ano“, „spíše ano“, „nevím“, „spíše ne“, „určitě ne“. První z otázek zněla: *Uvědomujete si během sledování sportu, zda o něm přináší informace muž nebo žena?* A ukázalo se, že převážně ano (viz Graf 4). *Spíše ano* odpovědělo 43,6 %, tedy 34 respondentů. Zajímavé je, že v této skupině měli jasnou převahu studenti sportovních fakult, kterých bylo 21 oproti 13 studentům

žurnalistiky a mediálních studií. Možnost *určitě ano* zvolilo 29,5 % studentů, konkrétně tedy 23 dotázaných, kde poměr mezi studenty žurnalistiky a mediálních studií a studenty sportovních oborů byl 10:13. Souhlasně tedy odpovědělo celkem 57 respondentů, z čehož 37 bylo žen a 20 mužů a zároveň přibližně 59,6 % z nich byli studenti sportovních fakult (viz Graf 5). Všichni ti si tedy uvědomují pohlaví reportéra, který sportovní událost zprostředkovává. Odpověď *spíše ne* vybralo 16 osob, což odpovídá 20,5 % a *určitě ne* odpověděli dva respondenti. U obou těchto možností byl podíl mezi studenty žurnalistiky a mediálních studií a studenty sportovních oborů rovný. V prvním případě tedy 8:8 a ve druhém 1:1. Z těchto osmnácti záporných reakcí byly pouze čtyři od mužů. Zbývající tři respondenti, kteří označili *nevím*, byli studenti sportovních fakult. Ukazuje se tedy, že to jsou převážně muži, kdo během sledování sportu pozorují také to, zda jim informace přináší reportér či reportérka.

Graf 4. Vnímání genderu u reportérů v televizním a rozhlasovém vysílání.

Graf 5. Souhlasné odpovědi respondentů dle studijního oboru (v procentech).

Naopak u další otázky týkající se čtení článků se sportovní tematikou výzkum prokázal (viz Graf 6), že si čtenáři neuvědomují, zda je autorem muž, či žena. Dohromady se tak vyjádřilo 63 respondentů z celkových 78, což znamená 80,8 % dotázaných. Poměr mezi studenty žurnalistiky a mediálních studií a sportovních fakult je 26:37. S přibližně 58,7 % tedy převažují studenti sportovních oborů. Oproti tomu odpověď *ano* nebo *spíše ano* označilo celkem 10 studentů, z čehož bylo osm žen a pouze dva muži, ovšem, co se týče studijních oborů, tak bylo jejich rozložení rovnoměrné 5:5. Možnost *nevím* zvolilo pět lidí a pouze jeden z nich byl studentem žurnalistiky.

Graf 6. Vnímání genderu u autorů psaných textů.

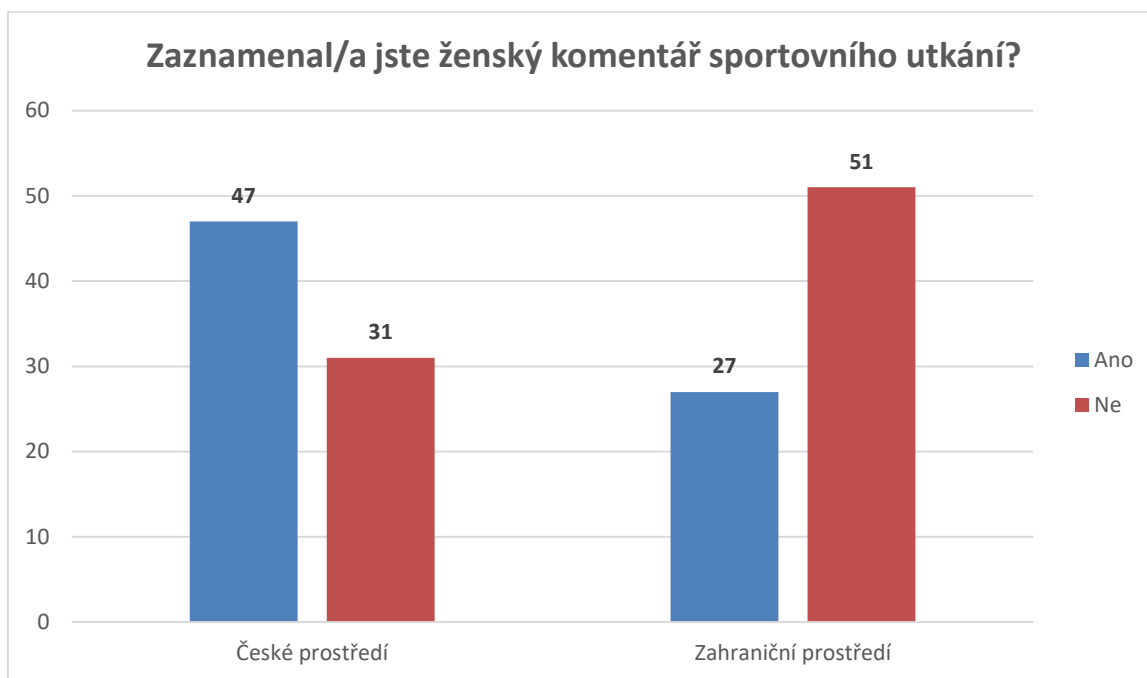
Následující otázka měla za cíl zjistit, zda je pro respondenty důležité pohlaví autora sportovního článku či vysílaného materiálu (viz Graf 7). Odpověď *spíše ano* zvolilo pouhých pět z nich. Konkrétně se jednalo o tři ženy a dva muže. Pouze jedna respondentka byla studentkou žurnalistiky, ostatní souhlasně odpovídající byli studenti sportovních oborů. Možnost *určitě ano* nezvolil ani jeden tázaný a nerozhodní byli čtyři studenti. Tři z nich byli studenty sportovních fakult (dva muži a jedna žena) a jedna respondentka byla studentkou žurnalistiky. Nejčastější odpověď byla *určitě ne*, kterou zaškrtnulo 35 dotázaných, 60 % z nich (konkrétně 21) byli studenti sportovních oborů. Skupina 34 respondentů zvolila mírnější *spíše ne*, kde bylo zastoupení studentů žurnalistiky a mediálních studií a studentů sportovních fakult 16:18. Celkem 88,5 % dotázaných tedy nezáleží na faktu, zda je autorem sportovního článku či vysílaného materiálu muž, nebo žena.

Graf 7. Vnímání důležitosti genderu autora článku nebo reportáže.

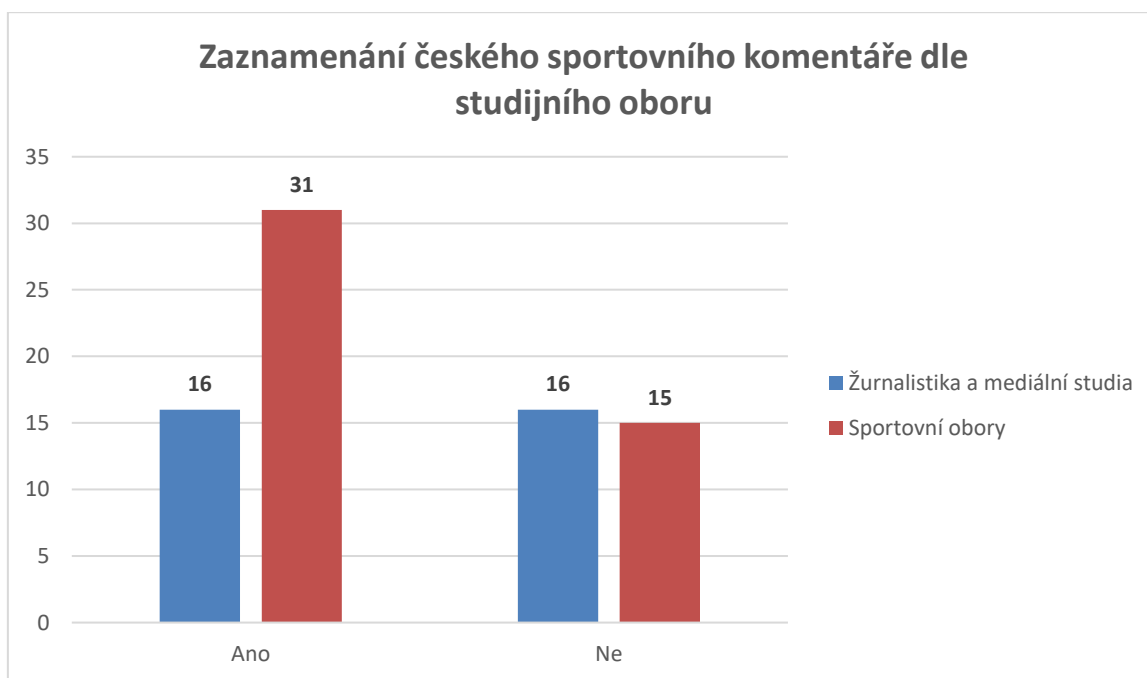

Navazující dvě otázky v dotazníku se ptaly na to, zda respondenti zaznamenali v českém a v zahraničním prostředí ženský sportovní komentář (viz Graf 8). Lépe z tohoto „souboje“ vyšly sportovní komentářky v České republice, jejichž práci zaregistrovalo 47, tedy 60,3 % dotazovaných. Téměř dvě třetiny z nich (61,7 %) byly respondentky ženy. Přesněji jich práci českých sportovních komentářek zaregistrovalo 29 proti 18 mužům, kteří odpovídají 38,3 procentům z pozitivních odpovědí. Studenti žurnalistiky a mediálních studií se v této otázce rozdělili na dvě stejné poloviny po šestnácti členech (viz Graf 9). Na rozdíl od studentů sportovních fakult, kterých 31 (přibližně 67,4 %) odpovědělo *ano* a *ne* zaškrtnlo zbývajících 15 z nich (32,6 %). Oproti tomu ženský sportovní komentář v zahraničních médiích zaznamenalo jen 27 respondentů, což odpovídá 34,6 %. Poměr mezi studenty žurnalistiky a mediálních studií a sportovních oborů byl 12:15. U této otázky byla častější negativní odpověď, kterou zvolilo 51 studentů, z čehož 38 bylo žen a 13 mužů. V tomto případě převažovali studenti sportovních fakult, kterých bylo celkem 31, což znamená 60,8 % negativních odpovědí. Zbývajících 39,2 % tvoří studenti žurnalistiky a mediálních studií, což odpovídá 20 respondentům (viz Graf 10).

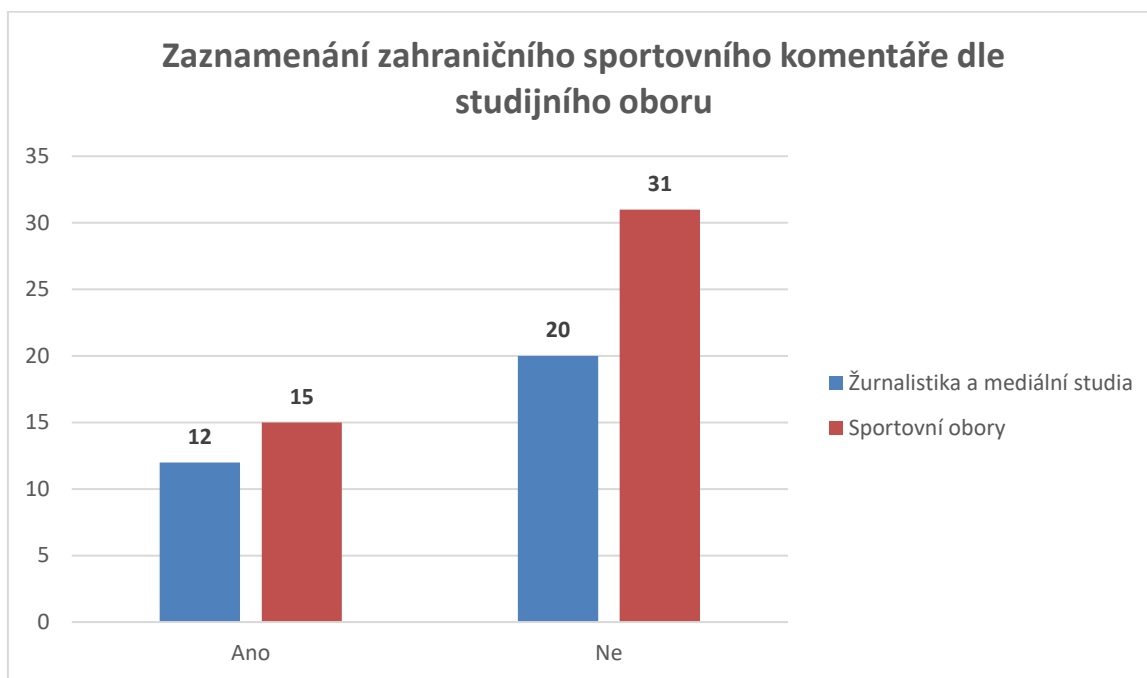
Graf 8. Zaznamenání ženského komentáře sportovního utkání.

Graf 9. Zaznamenání českého sportovního komentáře dle studijního oboru.

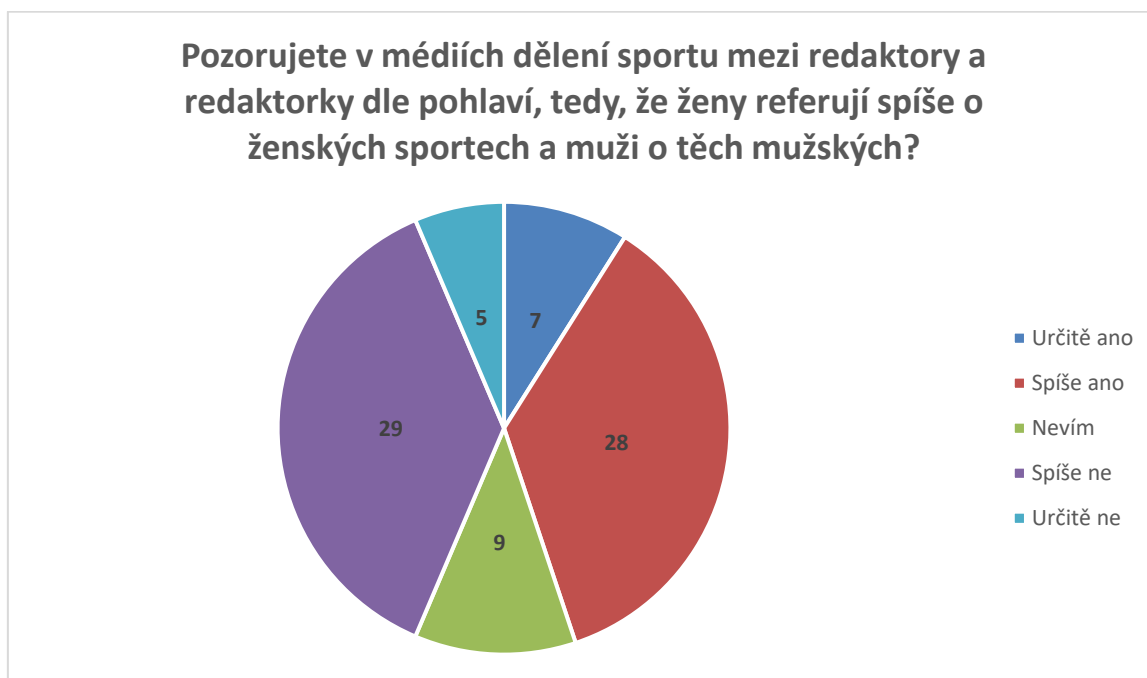

Graf 10. Zaznamenání zahraničního sportovního komentáře dle studijního oboru.

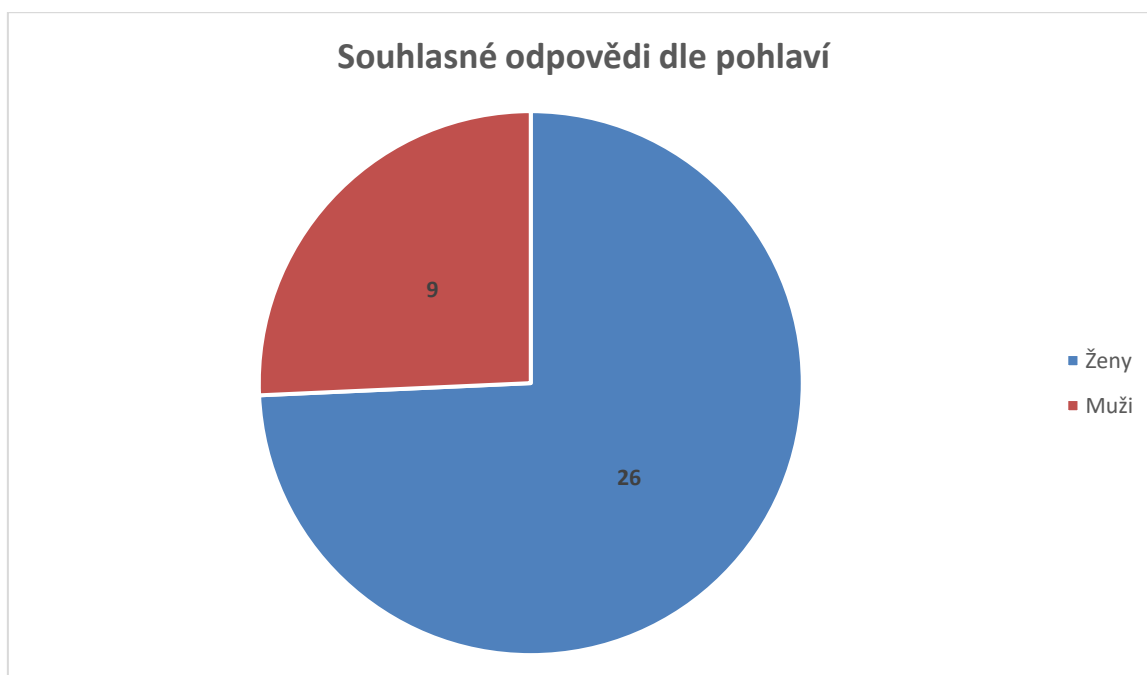

U sedmé otázky dotazníku, která zněla *Pozorujete v médiích dělení sportu mezi redaktory a redaktorky dle pohlaví, tedy, že ženy referují spíše o ženských sportech a muži o těch mužských?* se respondenti výrazně neshodli. Dvě nejčastější odpovědi totiž byly *spíše ne* a *spíše ano* s rozdílem pouze jednoho hlasu v poměru 29:28 (viz Graf 11). Tato skupina zaznamenala výraznou většinu, protože obsahovala 73,1 % odpovědí. Pozitivní z těchto odpovědí byla rozdělena rovným dílem mezi studenty žurnalistiky a mediálních studií a studenty sportovních fakult. Naopak variantu *spíše ne* volili převážně studenti sportovních oborů. Celkem jich tuto možnost zaškrtno 19 (tedy přibližně 65,5 %) z celkových 29. *Nevím* zaškrtno devět respondentů. Možnost *určitě ano* zvolilo sedm osob, ovšem pouze jedna z nich byla potencionálním budoucím novinářem, šest hlasů dostala tato varianta od studentů sportovních fakult. Nejméně hlasů dostala u této otázky odpověď *určitě ne*, kterou zvolilo pět respondentů v poměru 2:3 (studenti mediálních studií a žurnalistiky vs. studenti sportovních oborů). Z celkového počtu 35 souhlasných odpovědí bylo 26 respondentek a pouze 9 mužů (viz Graf 12). Varianty *spíše ne* a *určitě ne* vybralo 21 žen a 13 mužů.

Graf 11. Vnímání dělení sportů v médiích mezi redaktory a redaktorky dle pohlaví.

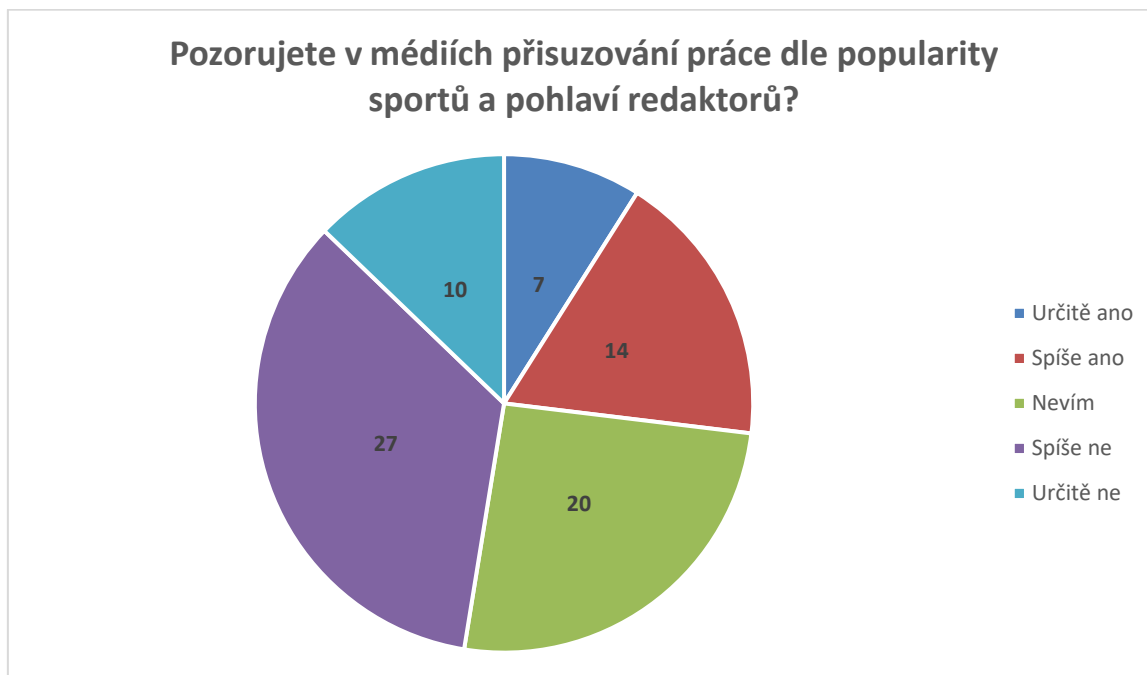
Graf 12. Souhlasné odpovědi dle pohlaví.

Další otázka směřovala na přisuzování práce dle popularity sportů a pohlaví redaktorů. Tedy, zda se respondentům zdá, že o atraktivních sportech referují spíše muži. Nejvíce respondentů, konkrétně 27 si myslí, že *spíše ne* a razantně proti dělbě práce na takovém základu bylo 10 studentů. Z těchto 37 negativních odpovědí bylo 25 od žen (67,6 %) a 12 od mužů (32,4 %). A zároveň 24 (64,9 %) respondentů bylo studentů sportovních

fakult a zbývajících 13 (35,1 %) byli studenti mediálních studií a žurnalistiky. Rovnou 20 dotázaných se nerozhodlo ani pro jednu z odpovědí, a zvolilo tedy *nevím*. Z pohledu studijního oboru se jednalo o rovné dělení mezi 10 studentů sportovních oborů a 10 žurnalistiky a mediálních studií. Pouze tři z nich byli muži, ostatními nerozhodnými respondentkami byly ženy. Pozitivně se v tomto ohledu prostřednictvím možnosti *spíše ano* vyjádřilo 14 osob. Konkrétně se jednalo o šest studentů žurnalistiky a mediálních a studií a osm studentů sportovních fakult. A dále sedm respondentů zvolilo variantu *určitě ano*. Tři z nich byli studenti žurnalistiky a mediálních studií a jen o jednoho více bylo ze sportovních oborů. Spíše souhlasně tedy v tomto případě odpovědělo 26,9 % dotázaných oproti 47,4 % spíše nesouhlasným reakcím.

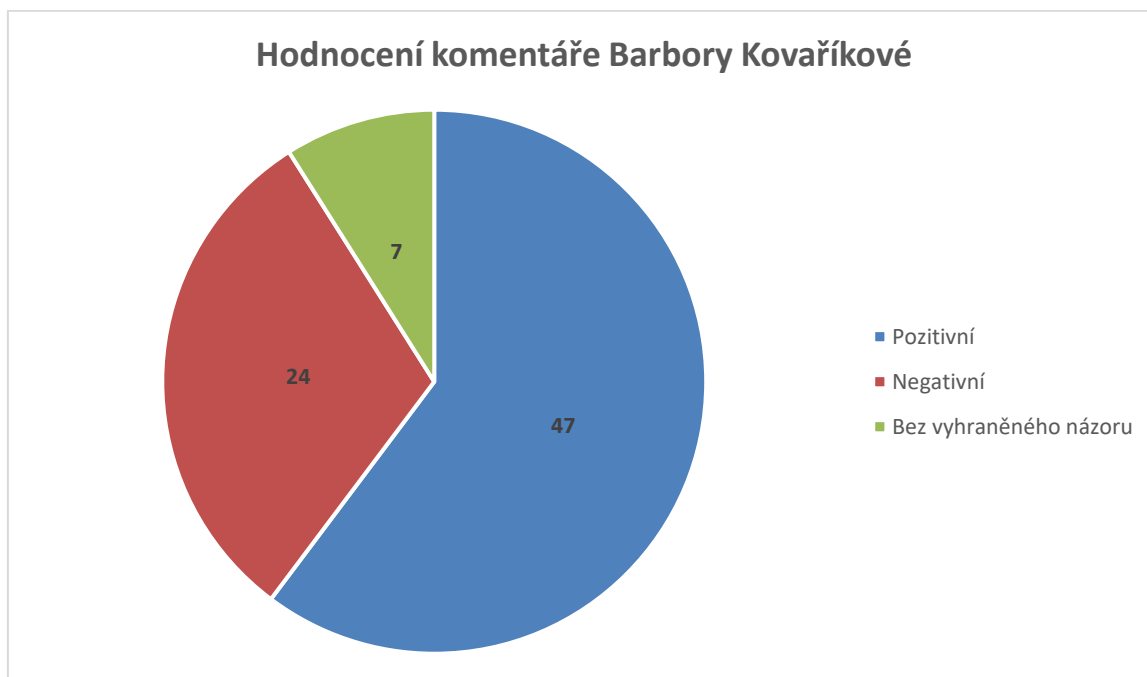
Graf 13. Vztah mezi tím, jakého pohlaví je redaktor a jaká je popularita sportu, o kterém referuje.

Devátá, desátá a jedenáctá otázka v dotazníku byly otázky projekční. Respondenti si zde pustili ukázky z živých komentářů sportovních přenosů, o které se postaraly ženské komentátorky. První z nich byla Barbora Kovaříková z Českého rozhlasu, která živě z německého Garmisch-Partenkirchenu komentovala jízdu Ester Ledecké v rámci Světového poháru v alpském lyžování. V hodnocení nalezneme snad všechny možnosti od pozitivních a nadšených reakcí až po ty negativní. Najdou se ale i tací respondenti, kteří komentář pochválili, ale zároveň upozornili na chyby. Jiní naopak na tuto ukázkou neměli vyhraněný názor. Při bližším prozkoumání výsledků a pohledu na rozdíl v hodnocení mezi

mužskými a ženskými respondenty zjistíme, že více než polovina obou „táborů“ hodnotila komentář Barbory Kovařikové pozitivně. U mužů to bylo 14 respondentů z celkových 25, což odpovídá 56 procentům. Pozitivní hodnocení u žen bylo 33 z 53 dotázaných, tedy přibližně 62,3 % respondentek. Negativně tento komentář ohodnotilo 8 mužů, tedy 32 % a 16 žen (přibližně 30,2 %). Tři muži a čtyři ženy neměli na tuto ukázkou vyhraněný názor.

Graf 14. Hodnocení komentáře Barbory Kovařikové.

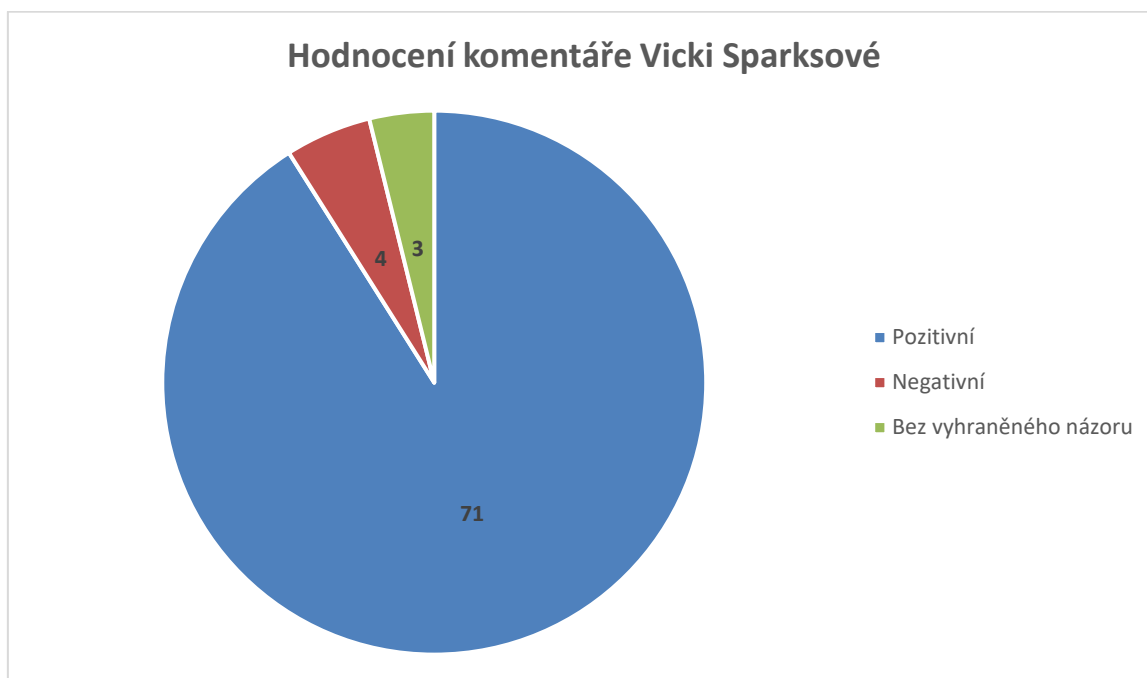
Z celkového pohledu převažovala pozitivní hodnocení tohoto komentáře, které přidalo přibližně 60,3 % respondentů (viz Graf 14), jako například od studenta žurnalistiky Univerzity Karlovy: „*Velmi živý komentář, jak je pro rozhlas typické, obsahoval spoustu informací. Za mě šlo o pohotový a akční projev zaměřený na detaily bez větších emocí,*“ nebo od studentky Mediálních studií se zaměřením na komunikační studia Univerzity Palackého: „*Myslím si, že reportérka byla lehce nervózní. Nicméně tento komentář považuji za naprosto rovnocenný těm mužským. Zvládla to skvěle,*“ či: „*Velmi dobrý. Myslím si, že je povedený, emoce do sportu i komentování patří. Rozhodně jde o povedený komentář na rozdíl od proslulého ‚nemastného‘ komentáře, kdy Ester vyhrála zlato ze sjezdu na olympijských hrách,*“ dodala studentka Aplikované tělesné výchovy a sportu se specifickými potřebami na Univerzitě Karlově. Jiní respondenti přidali jasné a stručné komentáře typu: „*Super,*“ nebo: „*Barvitý a zábavný,*“ či lehce obsáhleji, přesto jasně: „*Živý, poutavý, profesionální komentář.*“

Často se opakující výtka směrem ke komentáři Barbory Kovařikové byl její vysoko

posazený hlas, jako například: „*Na můj vkus dost nepříjemný hlas, trošku moc piští,*“ či: „*V pořádku. Možná jen její hlas zněl v některých okamžicích nepříjemně,*“ shodovali se studenti mediálních studií a žurnalistiky se studenty sportovních fakult. Dalším respondentům vadila rychlá kadence slov a přeríkávání, které ale jiní omlouvali vzhledem k rychlosti komentovaného sportu, absenci obrazu, a tím pádem i potřebě rychlého komentáře. „*Myslím, že popisuje pěkně a vtípně. Ono je rozdíl komentovat sport v televizi a v rozhlasu. Proto člověk, který není zvyklý poslouchat sportovní přenosy rozhlasem, může být překvapený, jakým způsobem reportérka komentuje. Snaží se popsat veškerý pohyb a přitom i čas atd. Za mě super komentář. A jestli se tam párkrát zadržla, na to bych nebral ohled. Kritizovat to může jen opravdový expert nebo ten, co si to nezkusil,*“ ohodnotil student Aplikované tělesné výchovy a sportu se specifickými potřebami na Univerzitě Karlově. Jiní se zamýšleli nad rozdíly vůči závodu komentovanému mužem. „*Pokud posuzujeme z hlediska žen a mužů, tak je spousta komentátorů, kteří odvedou daleko horší práci,*“ uvedla studentka oboru Aplikovaná tělesná výchova a sport se specifickými potřebami, či jak napsala studentka žurnalistiky: „*Je trochu nezvyklé slyšet takový dynamický komentář z úst ženy. Ovšem pouze v pozitivním slova smyslu. Posluchače naopak může zaujmout ženský hlas komentující sportovní závod. Za mě je to příjemná změna.*“

Druhou ukázkou byl komentář Vicki Sparksové z fotbalového mistrovství světa v Rusku v roce 2018, konkrétně ze zápasu mezi Portugalskem a Monakem. V tomto případě výrazně převažují pozitivní hodnocení. Kromě dvou mužů, kteří přidali po jednom negativním a jednom neutrálním komentáři, hodnotili všichni tento komentář pozitivně. Z celkového počtu 25 mužských respondentů odpovídají kladná hodnocení 92 procentům. U žen znamenají pozitivní komentáře přibližně 90,6 %, což znamená 48 z 53 respondentek. Tři hodnotily ukázkou práce Sparksové negativně a dvě neměly vyhraněný názor, což odpovídá přibližně 5,7 %, respektive cca 3,8 %. Z celkového pohledu tedy jasně převažují pozitivní hodnocení, které zvolilo 91 % respondentů, konkrétně 71 napříč studijními obory a univerzitami (viz Graf 15).

Graf 15. Hodnocení komentáře Vicki Sparksové.

Kladně hodnotili například barvu hlasu, znalosti a zkušenosti Sparksové: „*Má zvučný hlas ideální na komentování mužského zápasu. Skvělý komentář,*“ či: „*Komentář, který zaujme a vtáhne do děje,*“ a nebo: „*Velice umně využívá rozšiřujících informací o hráčích. Jedná se o popisný komentář na velmi vysoké úrovni, někdy s trochu opožděnou reakcí. Jinak ale plný emocí a entusiasmů, který často chybí komentátorům opačného pohlaví.*“ Čtyři dotázaní (5,1 %) měli na tento komentář opačný názor a tři, tedy 3,8 %, nevěděli, jak ho hodnotit: „*Na můj vkus je až přehnaně dramatická a mluví strašně pomalu v porovnání s mužským protějškem,*“ popsala studentka Fyzioterapie na Univerzitě Karlově. Někteří z respondentů se v odpovědích shodli, že komentář Sparksové není tolik odlišný od toho mužského: „*Kvalitní výkon reportérky. Při poslechu bych ani pořádně nezaznamenal, že se jedná o ženu. Velmi zdařilý komentář, který drží základní principy komentáře v anglicky mluvících zemích,*“ ohodnotil student žurnalistiky. Studentka mediálních studií konstatovala: „*Nevidím rozdíl oproti mužskému komentátorovi.*“ Jiní dotázaní, bez ohledu na pohlaví, naopak zastávají názor, že ženy mužský sport komentovat nemají, byli ale ve výrazné menšině: „*Ke komentování fotbalu se mi žena nehodí. Volila bych raději muže,*“ či například: „*Přijde mi zvláštní, když žena komentuje mužský fotbal, naopak mi to přijde přirozenější,*“ jak napsal student oboru Tělesná výchova a sport na Univerzitě Palackého v Olomouci.

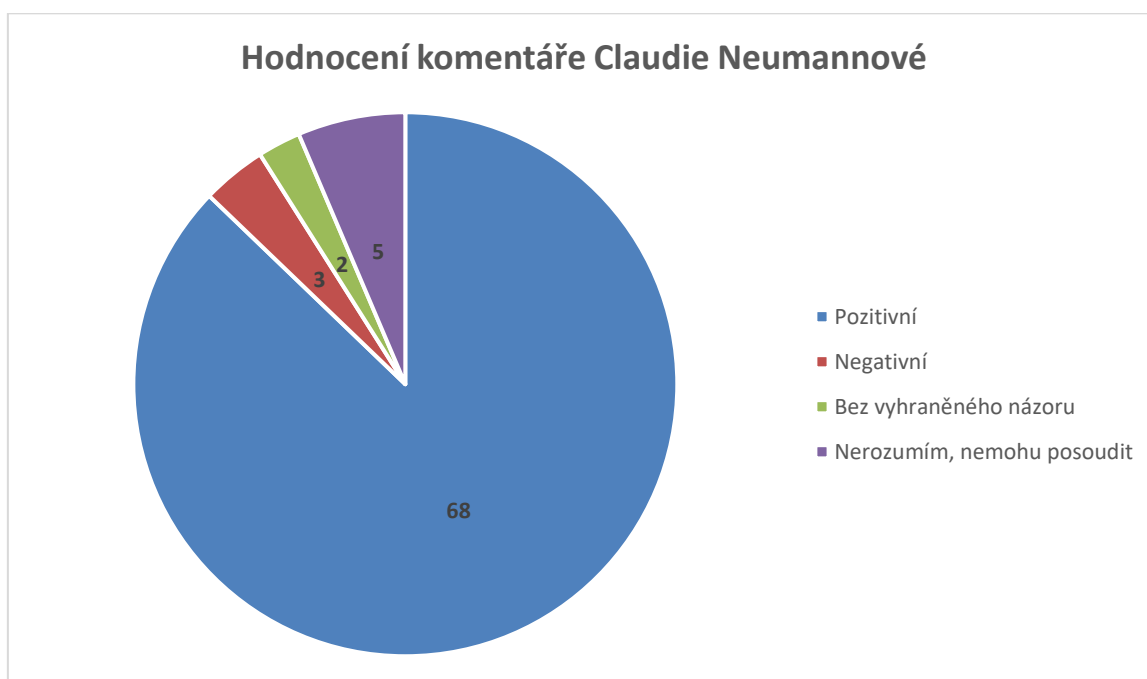
Další respondenti, jako například studentka Aplikované tělesné výchovy a sportu se

specifickými potřebami, přivítali spojení komentátorky Vicki Sparksové s expertem Martinem Keownem: „*Dobře na mě působí kombinace dámského a panského hlasu. Dámský hlas situaci mnohem více oživí,*“ nebo také hodnocení studenta Učitelství tělesné výchovy pro střední školy Univerzity Karlovy: „*Má pevnější hlas, hlubší, nepřeríkává se, nijak neruší zážitek ze sledování fotbalu. Přesto bych nechtěl poslouchat jenom ji celý zápas, ale v kombinaci s expertem to působí dobře.*“ V jednotlivých odpovědích lze pozorovat také hlubší znalosti sportovního komentátorství respondentů, které prokázali jak studenti žurnalistiky a mediálních studií, tak studenti sportovních oborů. Ti hodnotili komentář Sparksové slovy: „*Profesionální komentář, jasný a zřetelný mluvený projev, komentátorka má zjevně velké zkušenosti s komentováním. To je zřejmé už díky tomu, že komentuje utkání na fotbalovém EURU,*“ či: „*Člověk zvyklý na české (mužské) komentátory nemůže mít problém s komentářem Vicki.*“

Podkladem pro poslední projekční otázku se stalo finále mistrovství Evropy ve fotbale žen z roku 2017. Utkání Nizozemska s Dánskem komentovala německá komentátorka Claudia Neumannová. A právě němčina se stala pro několik respondentů překážkou pro hodnocení tohoto komentáře. „*Neumím německy, tak nemohu posoudit,*“ psali například. Konkrétně se jednalo o dva muže a tři ženy, což znamenalo 6,4 % ze všech dotázaných. Pro jiné ale ani cizí jazyk nebyl překážkou a hodnotili práci Neumannové z její dikce, projevu a souvislostmi s děním na hřišti, jak ilustrují komentáře studentů žurnalistiky a mediálních studií: „*Neumím německy, ale podle tónu hlasu a frekvence slov mi komentář přijde živý a adekvátní,*“ nebo: „*Komentáři nerozumím, nicméně emoce je znát z intonace – když je klid, blíží se skórování a gól atd. Z komentátorčiny intonace lze tyto situace poznat,*“ či: „*Obsahovou stránku nemohu hodnotit, neumím německy. Technicky ale velmi dobrý komentář, celkově dobrý hlasový projev.*“ Z dalších odpovědí byla znát původní skepse kvůli jazyku, ale nakonec si i komentář v němčině našel své příznivce: „*Hodnotím velmi pozitivně, i na německý fotbal bych koukala,*“ napsala studentka Aplikované tělesné výchovy a sportu se specifickými potřebami. A nebo hodnocení studenta Tělesné výchovy a sportu na Univerzitě Palackého: „*Nemusím moc němčinu, ale proti komentáři ženy na ženský fotbal nic nemám,*“ či: „*Komentátorka Neumannová, podobně jako u předchozí ukázky, dobře identifikuje děj. V porovnání se Sparksovou mi její komentář nepřipadá tak atraktivní, ale na tom může mít i svůj podíl němčina,*“ uvedl student žurnalistiky.

Ti, kteří komentáři rozuměli, ho převážně hodnotili velmi pozitivně. Celkem se jednalo o 87,2 %, konkrétně 22 mužů a 46 žen (viz Graf 16), tedy o tři kladné hlasy méně, než u ukázky Vicki Sparksové. „Úplně v pořádku, dá se to poslouchat. Neříká zbytečně moc informací, vkládá do projevu emoce ve vyostřených situacích. Super komentář,“ či: „Má přirozený, příjemný projev a hlubší barvu hlasu, proto se hodí na post reportérky,“ zněla například pozitivní hodnocení napříč studijními obory. Negativně okomentoval práci Neumannové jeden muž a dvě ženy, což odpovídá 3,8 % ze všech dotázaných. Student a studentka žurnalistiky například napsali: „Zde mě opět trochu vadí vyšší hlas reportérky ve vyhrocených situacích,“ či: „Poněkud mi neseďí střídání delších mezer s pasážemi, kde přichází rychlá kadence slov.“ Oproti nim studentka Učitelství tělesné výchovy pro 2. stupeň ZŠ a SŠ ohodnotila komentář Neumannové pouze stručně negativně: „Uřvané.“

Graf 16. Hodnocení komentáře Claudie Neumannové

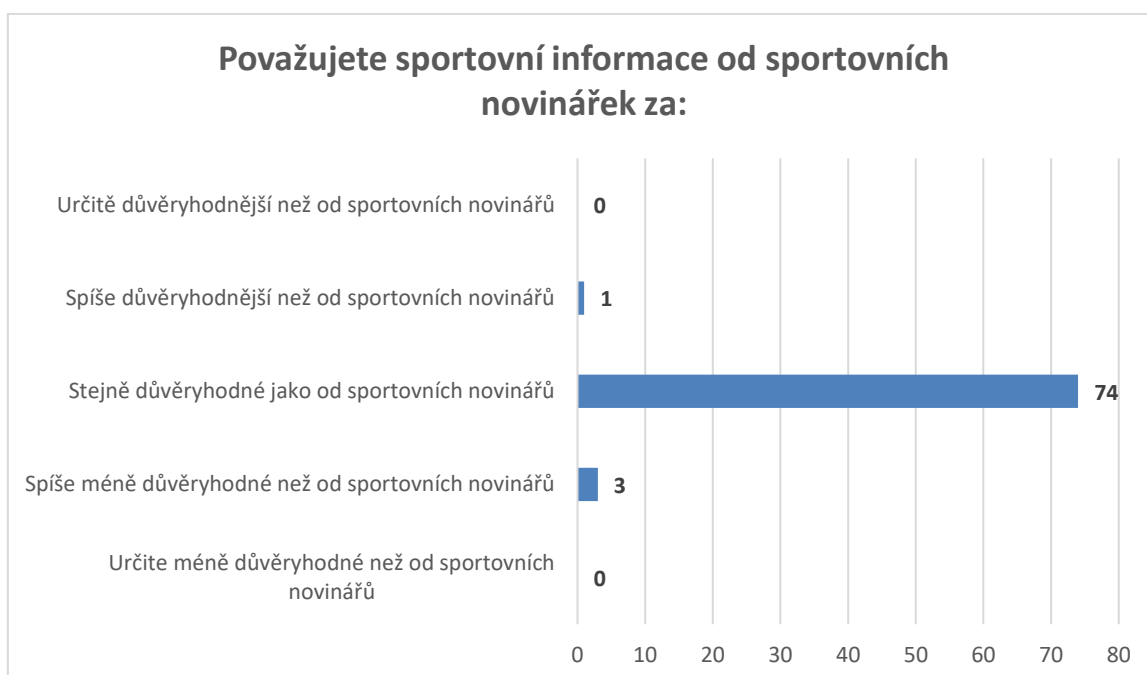

Vzhledem k tomu, že se jednalo o poslední z ukázek, někteří respondenti zde napsali také jejich porovnání. „Asi nejlepší ze všech tří komentářů,“ ohodnotila ho jedna ze studentek žurnalistiky. Další srovnávali především dva zahraniční komentáře. „Opět velmi dobrý výkon, opět také díky atmosféře,“ napsala studentka Mediálních studií se zaměřením na žurnalistiku na Univerzitě Palackého. „Stejný případ jako u předešlé komentátorky v angličtině. Kvalitní projev a předání informací,“ dodala studentka Managementu a tělesné výchovy a sportu na Univerzitě Karlově. Našli se ale také tací,

kterí porovnávali práci Sparksové a Neumannové s komentářem Barbory Kovaříkové: „*Také mnohem lepší než český komentář, taktéž mnohem více emocionální a popisující situaci na stadionu,*“ popsala studentka Managementu tělesné výchovy a sportu či také: „*Nepozastavila bych se nad tím, že zápas komentuje žena, přijde mi to přirozené. Tón působí přirozeněji než u Kovaříkové,*“ poukázala studentka žurnalistiky na kontrast mezi komentářem české sportovní novinářky a její německou kolegyní.

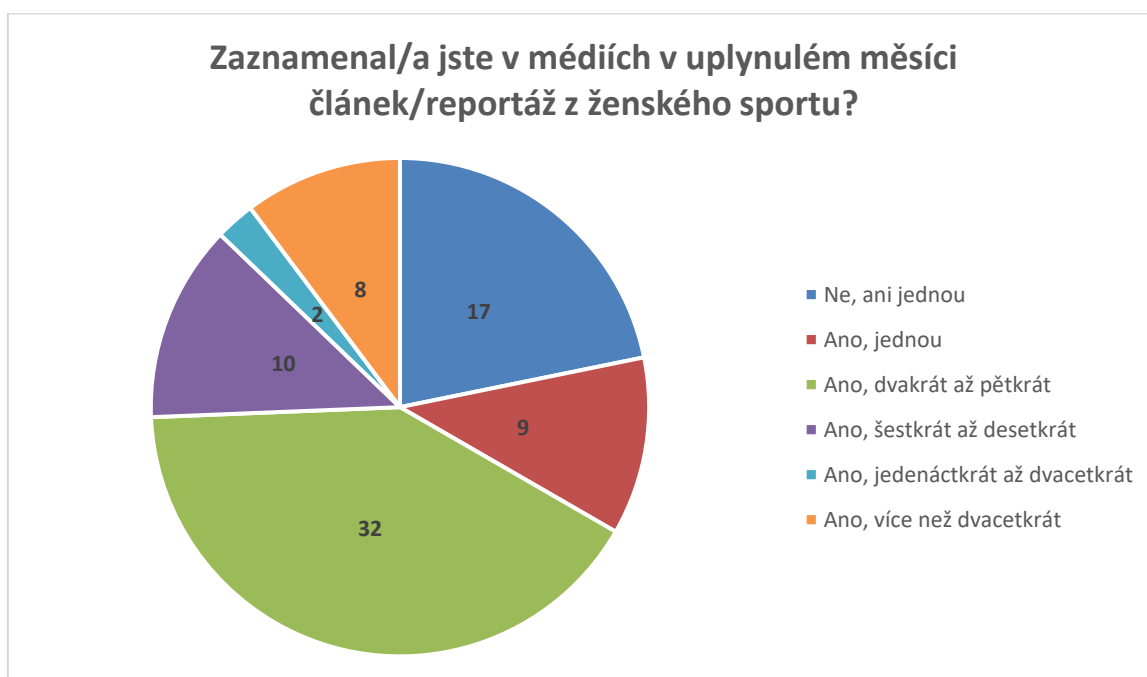
U otázky číslo 12 měli respondenti za úkol posoudit, zda pocítují rozdíl v důvěryhodnosti sportovních informací od sportovních novinářek a od sportovních novinářů. Jejich úkolem bylo na základě různého typu důvěryhodnosti doplnit větu: *Považujete sportovní informace od sportovních novinářek za:...* Výsledkem je (viz Graf 17), že 74 dotázaných, což odpovídá 94,9 %, je považuje za *stejně důvěryhodné jako od sportovních novinářů*. Do této skupiny se řadí všichni studenti žurnalistiky a mediálních studií, kteří se do této části průzkumu zapojili, tedy 32 respondentek a respondentů. Celkem 51 z těchto odpovědí vybraly ženy a 13 muži. Tři dotazovaní, přesněji dva muži a jedna žena, hodnotí tyto informace jako *spíše méně důvěryhodné než od sportovních novinářů* a jeden, nebo lépe řečeno jedna respondentka, jako *spíše důvěryhodnější než od sportovních novinářů*. Všichni čtyři jsou zároveň studenty vybraných sportovních fakult. Krajní varianty *určitě důvěryhodnější* či *určitě méně důvěryhodné* zůstaly bez odpovědi.

Graf 17. Vnímání důvěryhodnosti sportovních informací od novinářek a novinářů.

Následující otázka měla za cíl zjistit, kolikrát se za uplynulý měsíc (únor 2021) respondenti setkali s článkem či reportáží ze ženského sportu (viz Graf 18). V nabídce studenti našli možnosti od nuly až po více než 20 případů. Nejčastější výskyt byl dvakrát až pětkrát, který zaznamenalo 32 dotázaných, což odpovídá 41 %, 23 z nich byly ženy a 9 muži a také 10 bylo studentů mediálních studií a žurnalistiky a 22 bylo studenty sportovních fakult. Ani jeden článek či reportáž ze ženského sportu nezaregistrovalo 17 respondentů, pouze čtyři z nich byli muži. Jediný příspěvek zaznamenalo 9 dotazovaných, z nichž byl jen jeden muž, šlo o tři studenty žurnalistiky a mediálních studií a šest studentů sportovních fakult. Možnost více než 20 příspěvků vybralo osm respondentů. Pouze jediný z nich studuje žurnalistiku či mediální studia. Zbýlých sedm odpovědí u této možnosti je od studentů sportovních oborů. Celkem tedy alespoň jeden článek či reportáž ze ženského sportu zaznamenalo v médiích 61 respondentů. Čísla jsou výrazná zřejmě i z toho důvodu, že se v únoru uskutečnily akce jako tenisové Australian Open, kde došla Karolína Muchová až do semifinále a dvojice Barbora Krejčíková a Kateřina Siniaková padla až ve finále čtyřhry, či světový šampionát v rychlobruslení, kde skončila Martina Sáblíková druhá na trati dlouhé 3 000 metrů. Ovšem nejvýrazněji v médiích rezonoval únorový titul mistryně světa ve vytrvalostním závodě v Pokljuje biatlonistky Markéty Davidové.

Graf 18. Zaznamenání článku nebo reportáže z ženského sportu v médiích v uplynulém měsíci.

Otázka číslo 14 zněla: *Vidíte rozdíly v referování mezi mužským a ženským sportem?* (výsledky viz Graf 19) Negativní odpovědi činily necelou čtvrtinu reakcí – možnost *určitě ne* a *spíše ne* zvolili 3, respektive 16 respondentů, kdy devět z nich bylo studentů mediálních studií a žurnalistiky a o ještě jednoho více sportovních fakult. K ani jedné ze stran se nepřiklonilo 17 studentů, které zvolili odpověď *nevím*. V tomto případě je znát velký rozdíl mezi pohlavími. Nerozhodní byli totiž pouze dva muži, tedy pouze 8 % z nich oproti patnácti ženám, což odpovídá přibližně 28,3 % respondentek. Převahu zde měli studenti ze sportovních oborů, kterých bylo 12, tedy přibližně 70,6 % z této varianty odpovědi. Zbývajících přibližně 29,4 %, konkrétně pět studentů, bylo těch z mediálních studií a žurnalistiky. Naopak celkem 13 dotázaných rozdíly v referování o mužském a ženském sportu spíše vidí a jistých si tím je 29 osob, které vybraly možnost *určitě ano*. Pozitivní odpověď tedy zvolilo 42 dotázaných. Mírnou převahu měli v této skupině s 24 zástupci, tedy přibližně 57,1 %, studenti sportovních fakult. Zbývajících 42,9 %, konkrétně 18 odpovědí připadá budoucím novinářům. Při celkovém pohledu můžeme říci, že necelá čtvrtina respondentů (24,3 %) nevidí rozdíly v referování mezi mužským a ženským sportem. Naopak více než polovina dotázaných (53,9 %) určité rozdíly v tom, jakým způsobem média informují o mužském a ženském sportu, pozoruje. A právě tato skupina 42 osob (27 z nich jsou ženy) v další otázce rozvedla, jak se tyto odlišnosti dle jejich názoru projevují.

Graf 19. Vnímané rozdíly v referování mezi mužským a ženským sportem.

Více než polovina z těchto 42 respondentů se shoduje v tom, že mužský sport dostává v médiích více prostoru kvůli většímu zájmu, který o něj panuje: „*Reportování o mužských sportech je jednoznačně frekventovanější,*“ napsala například jedna ze studentek žurnalistiky Univerzity Karlovy. „*O mužském sportu se referuje rozhodně častěji,*“ souhlasí jedna z jejich spolužaček. Naopak ženský sport je dle dotázaných upozaděný. „*O ženském sportu se mnohem méně informuje, což ale určitě souvisí s tím, že o něj obecně není takový zájem,*“ vyjádřila svůj názor jedna ze studentek Mediálních studií se zaměřením na žurnalistická studia Univerzity Palackého v Olomouci. Důvodem je dle dalších respondentů také to, že cílovou skupinou sportovních médií je převážně mužská část populace, jak popsala jedna ze studentek Managementu sportu Univerzity Karlovy: „*Platformy cílí na mužské fanoušky, jelikož jich je více, a proto referují spíše o mužských sportech.*“ Jiní nesnižují výkony sportovců mužů, přesto by ale podle nich neměli být upřednostňováni: „*Více prostoru dostávají mužské sporty – ano, muži sice předvádí lepší výkony, ale nemyslím si, že by to měl být v dnešní době důvod pro upřednostňování jejich sportu.*“ Další pohled na tuto problematiku nabídl také student žurnalistiky Univerzity Karlovy: „*Rozhodně existují sporty, které jsou v mužské sekci na mnohem větší úrovni, a tím pádem dostávají širší pokrytí. Tyto sporty jako fotbal, hokej apod. patří k nejpobulárnějším sportům u nás, takže logicky zaujímají dominantní postavení v médiích. Čistě ženský sport nebo ten, kde je naopak ženská sekce dominantní, většinou nepatří k těm nejpobulárnějším a je spíš okrajovým tématem, jako například krasobruslení.*“ Důležitým aspektem, který se v odpovědích také opakoval, je, zda se jedná o ženský kolektivní nebo individuální sport. „*Ženy a jejich výkony nedostávají tolik prostoru a berou se na menší váhu, s výjimkou individuálních sportů,*“ napsala studentka žurnalistiky Univerzity Karlovy. Právě kvalitní výkony jednotlivých sportovkyň jsou podle vyjádření dotazovaných v médiích hojně zastoupeny. Zmiňovali především úspěchy českých tenistek. „*Při pohledu do bodového scénáře relace Branky body vteřiny je jasné, že poměr sportů odpovídá jejich divácké atraktivitě u nás. Dominuje mužský fotbal a hokej a naopak ženský tenis, kde máme spoustu českých hráček v první stovce žebříčku WTA,*“ ohodnotil rozdíly v referování mezi mužským a ženským sportem student žurnalistiky Univerzity Karlovy.

Dle dalších respondentů je také důležité, jakým způsobem je o ženských sportovkyních v médiích hovořeno. Shodují se, že často bývá poukazováno na jejich emoce, osobní život, vzhled a podobně, místo toho, aby se vyzdvihl jejich sportovní výkon.

„Někdy mi přijde, že u žen se častěji zmiňuje jejich emoční stránka, kdežto u mužů je kladen důraz spíše na výkon než na emoce a psychickou stránku,“ nebo: „Celkově je o mužských sportech referováno častěji, než o těch ženských. Zároveň jsou na muže kladena vyšší očekávání a na rozdíl od žen není během výkonu popisován jejich vzhled,“ napsala studentka Mediálních studií Masarykovy univerzity v Brně. Obdobně zásadní je dle respondentů i role mužských reportérů či komentátorů, kteří o ženském sportu referují. „Přijde mi, že někdy mužští komentátoři mají sklon komentovat ženský sport s určitou paternalistickou tendencí (například využívání pojmenování ‚děvčata‘) nebo familiérností, jako kdyby to nebylo prostě tak vážné jako mužská obdoba sportu,“ popsal student žurnalistiky Univerzity Karlovy. A také, jak se vyjádřil jeden z jeho spolužáků: „často bývá znát i menší přehled novinářů v ženských sportech“.

Důvodů, proč je mužský sport upřednostňován, uvedli dotazovaní spoustu. Ať už se jednalo o lepší propagaci mužského sportu, větší zájem sponzorů, či více zajímavostí, které tento sport nabízí. Další přišli i s jinými pohledy na tuto problematiku: „Chlapi jsou více agresivní a více se uchylují ke konfliktům, což může být důvod pro jejich významnější postavení,“ nebo: „Zdá se mi, že muži sport prožívají více, a to se pak odráží i v komentování.“ Jedna z respondentek, sama aktivní sportovkyně, říká: „Ženy ve sportu jsou stále brané jako vtip. Ať dokáží, co chtějí, tak se na to rychle zapomene a musí to dokazovat znovu.“

3.1.2. Zkušenosti respondentek s prací ve sportovní redakci

Poslední identifikační otázkou v dotazníku byla ta na pohlaví respondentů. Z celkem 97 dotázaných byly více než dvě třetiny žen. Konkrétně jich dotazník vyplnilo 69, což odpovídá 71,1 procentům. Zbylých 28 odpovědí bylo od mužů, což odpovídá 28,9 %. Pro ty zde dotazník skončil. Ženy pokračovaly dále k otázce *Působíte, či působila jste v nějaké sportovní redakci?*, která byla další z filtračních otázek v dotazníku. Pozitivně odpověděly pouze dvě respondentky, obě studentky žurnalistiky. Jedna z nich studuje na Univerzitě Karlově, druhá na Univerzitě Palackého v Olomouci. Oběma se otevřela závěrečná část dotazníku, pro ostatní se jednalo o poslední otázku.

Následující otázky měly za cíl zjistit, jaké mají ženy zkušenosti z působení ve sportovní redakci právě ze svého ženského pohledu. Zda se například setkaly s diskriminací, lepším či horším přístupem k informacím nebo s podceňováním od mužských kolegů či nadřízených právě proto, že jsou ženy.

Obě respondentky uvedly, že se ve sportovní redakci setkaly se zvýšenou pozorností vůči své osobě a stejně tak s podceňováním od svých mužských kolegů či nadřízených. „*Ve sportovní redakci jsem byla na praxi. Příčinou podceňování byly tedy mé malé zkušenosti,*“ zněla odpověď studentky z Univerzity Palackého. Její kolegyně z Univerzity Karlovy se dokonce přiznala, že se kvůli svému pohlaví potýkala s diskriminací: „*Projevovala se neustálým naznačováním, že sport sleduji jen kvůli pěkným mužům a že mu jako žena nemůžu dost rozumět. Dozvěděla jsem se také, že jsem oproti svým mužským kolegům zbytečně emotivní.*“ Naopak žádná z nich nezaznamenala, že by měla lepší či horší přístup k informacím právě proto, že je žena.

Závěr

Tato diplomová práce se zabývala ženským sportovním komentářem a pohledem na něj ze strany budoucích profesionálních novinářů, trenérů a dalších sportovních odborníků. Vzorek byl vybrán nepravděpodobnostním výběrem, tedy ne všichni obyvatelé České republiky měli stejnou šanci se výzkumu zúčastnit. Cílovou skupinou výzkumu totiž byli magisterští studenti žurnalistiky a mediálních studií a také sportovních fakult. Přesto bylo dosaženo určité reprezentativnosti výzkumu, jelikož autorka oslovila studenty všech českých univerzit, na kterých se vyučuje žurnalistika a mediální studia a zároveň zde je i sportovní fakulta. Jedná se tedy o Univerzitu Karlovu v Praze, Univerzitu Palackého v Olomouci a Masarykovu univerzitu v Brně. Vypracovaný dotazník byl také pestrý, co se týče druhů otázek, i odpovědí. Respondenti totiž narazili jak na meritorní otázky, tak i na filtrační, identifikační či projekční. Svou odpověď mohli vybrat buď z nabízených variant uzavřených odpovědí, nebo mohli naopak vyjádřit svůj názor prostřednictvím otevřených odpovědí. Ve druhém případě se ale autorka musela místy vypořádat s nesrozumitelnými či zvláště formulovanými odpověďmi, což je ovšem nevýhoda, kterou s sebou otevřené odpovědi přinášejí a s níž autorka počítala již při vytváření dotazníku.

Autorce se vrátilo celkem 93 vyplněných dotazníků. Ty byly v takřka rovnoměrném rozložení mezi studenty žurnalistiky a mediálních studií (49) a studenty sportovních oborů (48), což bylo pro výzkum zásadní. Přes úvodní filtrační otázku *Sledujete sport v médiích* prošlo k meritorním otázkám výzkumu 78 respondentů, kteří na ni odpověděli „ano“ či „příležitostně (například při velkých mezinárodních akcích)“. U těch autorka zjišťovala, jakým způsobem (a zda vůbec) je ovlivňuje pohlaví autora sportovního článku či reportáže. Například celkem 57 respondentů odpovědělo „ano“ nebo „spíše ano“ na otázku *Uvědomujete si během sledování sportu, zda o něm přináší informace muž nebo žena?* Zajímavé je, že z těchto odpovědí bylo 59,6 % od studentů sportovních fakult oproti 40,4 % od studentů žurnalistiky a mediálních studií. Negativní odpověď zvolilo 18 respondentů, z čehož byli pouze 4 muži. Naopak při čtení článků se sportovní tematikou si 63 studentů neuvědomuje pohlaví autora, což odpovídá hned 80,8 % ze všech odpovědí. Více než polovina z nich (konkrétně 58,7 %) byli studenti sportovních oborů. Z deseti pozitivních odpovědí bylo 8 od žen a zbývající dvě od mužů a v poměru studijních oborů 5:5. Z výzkumu také vychází, že 88,5 % respondentů nepovažuje pohlaví autora

sportovního článku či reportáže za důležité. Jedná se o 69 odpovědí „ne“ a „spíše ne“ oproti pěti pozitivním a čtyřem neutrálním.

V závislosti na mapování pozice žen v českých sportovních redakcích v teoretické části práce se autorka v dotazníku ptala také na to, zda respondenti zaznamenali v českém, ale i v zahraničním mediálním prostředí ženský komentář sportovního utkání. Lépe zde vyšly české komentátorky, jejichž práci zaznamenalo 60,3 % respondentů, mezi kterými převažovali budoucí sportovní odborníci. U zahraničních komentátek odpověděla pozitivně přibližně třetina respondentů, převažovalo zde tedy 65,4 % negativních odpovědí, které byly ze 60,8 % od studentů sportovních fakult a 39,2 % od studentů žurnalistiky a mediálních studií.

Další otázky se snažily objasnit, zda se z pohledu budoucí generace sportovních odborníků a novinářů vyskytují ve sportovních redakcích genderové stereotypy. Ukázalo se například, že celkem 74 ze 78 respondentů považují sportovní informace od sportovních novinářek za stejně důvěryhodné jako ty od sportovních novinářů. Čtyři zbývající respondenti jsou studenty sportovních fakult. Tři z nich považují informace od sportovních novinářek za méně důvěryhodné než od sportovních novinářů, a naopak za spíše důvěryhodnější je považuje studentka Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy. Otázka ohledně dělení sportů mezi redaktory a redaktorky dle pohlaví, tedy, že ženy referují o ženských sportech a muži o těch mužských, rozdělila respondenty na dva protichůdné tábory. Celkem 29 dotázaných si to spíše nemyslí, 19 z nich bylo studenty budoucích sportovních odborníků. Oproti nim 28 respondentů odpovědělo *spíše ano* v rovnoměrném poměru studentů cílové skupiny. Další 7 dotázaných vybralo možnost *určitě ano*. Z celkem 35 pozitivních odpovědí bylo 26 z nich od žen a 9 od mužů. Otázka *Pozorujete v médiích přisuzování práce dle popularity sportů a pohlaví redaktorů?* přinesla nejvyšší počet nerozhodných odpovídajících, což mohlo být ale dáno i formulací otázky. Možnost *nevím* zvolilo 20 respondentů, tři muži a 17 žen, stejnoměrně rozdělených do studijních skupin. Pozitivně se zde vyjádřilo 21 dotázaných, z čehož bylo 9 budoucích profesionálních novinářů a 12 budoucích sportovních odborníků. Zbylých 37 respondentů tento „trend“ ve sportovních redakcích nepozorují. Konkrétně se jednalo o 25 žen a 12 mužů a také 24 studentů sportovních oborů oproti 13 studentům žurnalistiky a mediálních studií.

Jak bylo zmíněno výše, v dotazníku nechyběly ani tři projekční otázky. Jednalo se

o ukázky komentování Barbory Kovařikové, Vicki Sparksové a Claudie Neumannové. Práci všech těchto komentátorek hodnotili respondenti převážně pozitivně. Nejlépe v konkurenci svých kolegyň dopadla Britka Vicki Sparksová, jejíž komentář popsalo pozitivně 91 % respondentů. Naopak nejméně pozitivních hodnocení (47, tedy 60,3 %) získala Barbora Kovařiková. Dalším 24 dotázaným se její komentář nelíbil a sedm z nich nemělo vyhraněný názor. V případě komentáře Claudie Neumannové hrála roli němčina. Celkem pět respondentů se kvůli neporozumění jejím slovům rozhodlo její komentář nehodnotit. Jiní přiznali, že německy neumí, ale ohodnotili práci Neumannové prostřednictvím intonace, dikce a podobně. Pozitivně popsalo komentář německé komentátorky 68 dotázaných, negativně jen tři a žádný názor na práci Neumannové neměli dva studenti.

V dotazníku nechyběla ani část, která se věnovala ženskému sportu. Jedna z otázek zjišťovala, kolik článků či reportáží ze ženského sportu (a zda vůbec nějaký) zaznamenali respondenti v uplynulém měsíci, tedy v únoru letošního roku. Celkem 17 dotázaných přiznalo, že nepostřehli žádný článek nebo reportáž ze ženského sportu. Zbývajících 61 zaznamenalo alespoň jeden článek či reportáž. Nejvíce, konkrétně 32 respondentů zvolilo možnost 2 – 5 článků či reportáží. Pouze jeden článek či reportáž ze ženského sportu postřehlo v médiích 9 dotázaných a 8 respondentů jich zaznamenalo dokonce více, než 20. Tomu odpovídá i fakt, že v únoru 2021 se konalo například tenisové Australian Open, světový šampionát v rychlobruslení, ale především se v Pokljuce stala biatlonistka Markéta Davidová mistryní světa ve vytrvalostním závodě, což byla informace, která rezonovala v médiích dosti výrazně. U další otázky ohledně ženského sportu, která zněla *Vidíte rozdíly v referování mezi mužským a ženským sportem?* převážely pozitivní odpovědi, které zvolila více než polovina respondentů, konkrétně 42, z nichž bylo 24 studentů sportovních fakult a 18 mediálních oborů. Naopak negativní odpověď vybralo 19 dotázaných, kdy jedna odpověď navíc patří budoucím sportovním odborníkům.

Důležitým přínosem dotazníku byly také odpovědi dvou respondentek, které přiznaly, že působily, či působí ve sportovní redakci a podělily se o své zkušenosti. Studentka žurnalistiky na Univerzitě Karlově například popsala, že se během práce v médiích setkala s diskriminací kvůli tomu, že je žena. *„Projevovala se neustálým naznačováním, že sport sleduji jen kvůli pěkným mužům a že mu jako žena nemůžu dost rozumět. Dozvěděla jsem se také, že jsem oproti svým mužským kolegům zbytečně emotivní.“* Stejně tak se setkala

s podceňováním ze strany mužských kolegů a nadřízených a také se zvýšenou pozorností vůči své osobě kvůli tomu, že je žena. To studentka žurnalistiky Univerzity Palackého diskriminaci nezažila, ale podceňování od kolegů a nadřízených v redakci ano. „*Ve sportovní redakci jsem byla na praxi. Příčinou podceňování byly tedy mé malé zkušenosti.*“ Stejně jako její kolegyně z Fakulty sociálních věd i ona přiznala zvýšenou pozornost vůči své osobě kvůli tomu, že je žena.

Celkově je tedy možné odpovědět na čtyři výzkumné otázky. Budoucí generace sportovních odborníků a novinářů nahlíží pozitivně na stávající ženský komentář velkých sportů. Důležité jsou pro ně znalosti novinářek a schopnost utkáni kvalitně okomentovat. U některých respondentů se ovšem opakoval názor, kdy by novinářky měly komentovat ženská sportovní utkání a komentář těch mužských přenechat svým kolegům. Rozdíly v názorech mužů a žen a napříč studijními obory byly v případě této výzkumné otázky jen v řádu jednotek procent.

Rozdíly mezi prací sportovních novinářek a novinářů se lišily dle jednotlivých otázek dotazníku. Například 94,9 % respondentů považuje sportovní informace od sportovních novinářek za stejně důvěryhodné jako ty od jejich mužských kolegů. Do této skupiny se zařadili všichni budoucí novináři, ovšem tři budoucí sportovní odborníci označily informace od sportovních novinářek jako méně důvěryhodné. Na druhou stranu 57 ze 78 respondentů si během sledování sportu uvědomuje, zda jim přináší informace muž či žena. Mírně v této skupině převažují budoucí sportovní odborníci. Negativní odpověď zde zvolily převážně ženy. Například ale pohlaví autora nepovažuje za důležité 88,5 % respondentů.

Výzkum, který se stal podkladem této diplomové práce, přinesl ale také své limity. Tím nejzásadnějším je dle autorky práce reprezentativnost vzorku, co se týče zastoupení jednotlivých univerzit. Ideální by bylo, aby jí bylo dosaženo nejen z pohledu pohlaví respondentů, ale právě také z pohledu rovnoměrného zastoupení studentů univerzit, kteří se do výzkumu zapojili. Zajímavé by také bylo využít v budoucím výzkumu nejen dotazníkové šetření, ale spojit ho například také s focus group, díky čemuž by bylo možné získat konkrétnější informace od respondentů a společná debata mezi nimi by mohla otevřít další témata relevantní pro tento výzkum.

Summary

This diploma thesis dealt with women's sports commentary and the view of it by future professional journalists, coaches and other sports experts. The sample was selected by improbable selection, i.e. not all residents of the Czech Republic had the same chance to participate in the research. The target group of the research was master's students in journalism and media studies, as well as sports faculties. Nevertheless, a certain representativeness of the research was achieved, as the author addressed students of all Czech universities, where journalism and media studies are taught, and at the same time there is also a faculty of sports. And these are Charles University in Prague, Palacky University in Olomouc and Masaryk University in Brno. The developed questionnaire was also varied in terms of types of the questions and answers. The respondents had encountered on meritorious questions, as well as filtrative, identificative or projective. They could choose their answer either from the offered variants of closed answers, or they could express their opinion through open answers. However, in the second case the author sometimes had to deal with incomprehensible or strangely formulated answers which is a disadvantage that open answers usually bring and which the author already took into account when creating the questionnaire.

A total of 93 completed questionnaires were returned to the author. These were almost evenly distributed between students of journalism and media studies (49) and students of sports faculties (48), which was crucial for the research. Despite the introductory filtering question Do you watch sports in the media, 78 respondents went to the meritorious questions of the research, who answered "yes" or "*occasionally (for example at large international events)*". For those, the author found out how (and if at all) the gender of the author of a sports article or report affects them. For example, a total of 57 respondents answered "yes" or "*rather yes*" to the question Do you realize while watching sports whether a man or a woman provides information about it? It is interesting that of these answers, 59,6 % were from students of sports faculties compared to 40,4 % from students of journalism and media studies. A negative answer chose 18 respondents of which only 4 were men. On the contrary, when reading sports articles, 63 students are not aware of the author's gender, which corresponds to 80,8 % of all answers. More than half of them (specifically 58,7 %) were students of sports faculties. Of the ten positive answers, 8 were from women and the remaining two

from men and in a ratio of study fields of 5:5. The research also shows that 88,5 % of respondents do not consider the gender of the author of a sports article or report to be important. There are 69 "no" and "rather no" answers compared to five positive and four neutral ones.

Depending on the mapping of the position of women in Czech sports newsrooms in the theoretical part of the work, the author also asked in the questionnaire whether the respondents noticed a female commentary on a sports match in the Czech and also in foreign media environment. Here the Czech commentators came out better, whose work was noticed by 60,3 % of respondents, among which future sports experts predominated. Approximately one third of the respondents answered positively among foreign commentators, so 65,4 % of negative answers prevailed here, which were 60,8 % from students of sports faculties and 39,2 % from students of journalism and media studies.

Other questions sought to clarify whether gender stereotypes existed in sports newsrooms from the perspective of the future generation of sports professionals and journalists. For example, it turned out that a total of 74 out of 78 respondents consider sports information from female sports journalists to be as reliable as that from male sports journalists. The four remaining respondents are students of sports faculties. Three of them consider information from female sports journalists to be less reliable than from male sports journalists, and on the contrary, a female student of the Faculty of Physical Education and Sport at Charles University considers it to be more credible. The question about the division of sports between editors by gender, i.e. that women report on women's sports and men on men's, divided the respondents into two opposing sides. A total of 29 respondents do not think so, 19 of them were students of future sports professionals. Compared to them, 28 respondents answered rather yes in an even ratio of students in the target group. Another 7 respondents chose the option definitely yes. Out of a total of 35 positive responses, 26 were from women and 9 from men. Question Do you observe in the media the attribution of work according to the popularity of sports and the gender of the editors? brought the highest number of undecided respondents, which could also be due to the wording of the question. The option „*I don't know*“ chose 20 respondents, three men and 17 women, but evenly divided into the study groups. A positive opinion expressed 21 respondents of which 9 were future professional journalists and 12 were future sports experts. The remaining 37 respondents do not observe this "trend" in sports

newsrooms. Specifically, there were 25 women and 12 men, as well as 24 students of sports faculties, compared to 13 students of journalism and media studies.

As mentioned above, the questionnaire also included three projective questions. It was about examples of commentary by Barbora Kovaříková, Vicki Sparks and Claudia Neumannová. The work of all these commentators was mostly positively assessed by the respondents. The British Vicki Sparks was the best in the competition of her colleagues, whose comment was described positively by 91 % of respondents. On the contrary, Barbora Kovaříková received the least positive evaluations (47, i.e. 60,3 %). Another 24 respondents did not like her comment and seven of them did not have a strong opinion. In the case of Claudia Neumann's comment the German language played a main role. A total of five respondents decided not to evaluate her comment due to misunderstanding of her words. Others admitted that they did not speak German, but evaluated Neumann's work through intonation, diction, etc. 68 respondents described the commentary of the German commentator positively, only three negatively, and two students had no opinion on Neumann's work.

The questionnaire also included a section devoted to women's sports. One of the questions asked how many articles or reports from women's sport (and if any at all) were noticed by the respondents in the past month, i.e. in February of this year. A total of 17 respondents admitted that they did not notice any article or report from women's sport. The remaining 61 recorded at least one article or report. Most of the respondents, specifically 32 respondents chose the option of 2 – 5 articles or reports. Only one article or report from women's sport was noticed in the media by 9 respondents and 8 respondents noticed even more than 20. This corresponds to the fact that in February 2021, for example the Australian Open tennis and the world speedskating championship took place but especially in Pokljuka biathlete Markéta Davidová became the world champion in the endurance race which was information that resonated quite significantly in the media. The next question about women's sports, which was Do you see differences in referencing between men's and women's sports? positive answers were chosen by more than a half of the respondents, namely 42, of which 24 were students of sports faculties and 18 were from media studies. On the contrary, 19 respondents chose a negative answer, one of which also belongs to future sports experts.

An important benefit of the questionnaire was also the answers of two respondents who

admitted that they worked or are working in the sports newsroom and shared their experiences. For example, a female student of journalism at Charles University described that she encountered discrimination while working as a woman while working in the media. *„She showed herself with constant suggestions that I only watch sports because of nice men and that as a woman I can't understand it enough. I also learned that I am unnecessarily emotional compared to my male colleagues.”* She also encountered underestimation from male colleagues and superiors, as well as increased attention to herself because she was a woman. A female student of journalism at Palacký University did not experience discrimination, but did experience underestimation from colleagues and superiors in the newsroom. *„I was in practice in the sports newsroom. The cause of the underestimation were my low experience.”* Like her colleague from the Faculty of Social Sciences, she acknowledged increased attention to herself because she is a woman.

In total, it is possible to answer four research questions. The future generation of sports experts and journalists has a positive view of the current female commentary on major sports. It is important for them the knowledge of female journalists and the ability to well commentate the matches. However, some respondents reiterated their opinion that the female journalists should comment on women's sports matches and leave the commentary of men's to their male colleagues. The differences in the opinions of men and women and across fields of study in the case of this research question were only in the order of percentage units.

The differences between the work of sports female and male journalists varied according to the individual questions of the questionnaire. For example, 94,9 % of respondents consider sports information from female sports journalists to be as reliable as that from their male colleagues. All future journalists joined this group, but three future sports experts described the information from female sports journalists as less reliable. On the other hand, 57 out of 78 respondents are aware of whether a man or a woman brings them information while watching sports. Future sports experts slightly predominate in this group. The negative answer was chosen mainly by women. For example, the gender of the author is not considered important by 88,5 % of respondents.

However, the research that became the basis of this diploma thesis also brought its limits. According to the author of the thesis, the most fundamental is the representativeness

of the sample in terms of the representation of individual universities. It would be ideal for it to be achieved not only from the point of view of the gender of the respondents, but also from the point of view of an even representation of university students who participated in this research. It would also be interesting to use not only a questionnaire survey in future research, but also to combine it with a focus group, for example, so that more specific information could be obtained from respondents and a common debate between them could open other topics relevant to this research.

Zdroje

Literatura

BOYLE, R., 2006. *Sports Journalism: Centext and Issues*. London: SAGA. ISBN: 978-1-4129-0798-9.

BRISBANEVÁ, G., J., 2018. *He Said, She Said: How Gender Affects Credibility and Knowledge in Sports Reporting*. Howard Journal of Communications Submission.

BROMOVÁ, V., HAVELKOVÁ, H., VODRÁŽKA, M., 1998. *Žena a muž v médiích*. Praha: Nadace Gender Studies. ISBN: 80-902367-2-3.

BURTON, G., JIRÁK, J., 2003. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister & Principal. ISBN: 80-85947-67-6.

CUDLÍN, K., OSVALDOVÁ, B., KOPÁČ, R., NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ, A., 2010. *O reportáži, o reportérech*. Praha: Karolinum. ISBN: 978-80-246-1781-7.

HARDINOVÁ, M., SHAINOVÁ, S., 2006. *Feeling Much Smaller Than You Know Your Are: The Fragmented Professional Identity of Female Sports Journalists*. *Critical Studies in Media Communication* 23(4): 322–338.

HENDL, J., 2016. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál. ISBN: 978-80-262-0982-9.

HLADKÝ, M., 1986. *Žurnalistika v televizi*. Praha: Novinář.

HOLMAN, M., MALINA, K., 1998. *S mikrofonem za sportem*. Kladno: V. Macek.

JIRÁK, J., KÖPPLOVÁ, B., 2015. *Masová média*. Praha: Portál. ISBN: 987-80-262-0743-6.

KANTEROVÁ, R., M., 1993. *Men and Women of the Corporation*. New York: Basic Books. ISBN: 0-465-04452-2.

KREJČÍ, J., 2008. *Kvalita sociálněvědních výběrových šetření v České republice*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). ISBN: 978-80-7419-001-8.

LACHOVEROVÁ, E., 2005. *The Gendered and Sexualised Relationship Between Israeli Women Journalists and Their Male News Sources*. *Journalism* 6(3): 291–311.

LAUFER, J., 1955. *50 let v našem sportu*. Praha: Mladá fronta.

- MCQUAIL, D., 2009. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál. ISBN: 978-80-7367-574-5.
- OSVALDOVÁ, B., 2011. *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum. ISBN: 978-80-246-1899-9.
- PACOVSKÝ, J., 1993. *Na vlnách rozhlasu (1923–1993)*. Praha: Český rozhlas.
- PUNCH, K., F., 2008. *Základy kvantitativního šetření*. Praha: Portál. ISBN: 978-80-7367-381-9.
- REIFOVÁ, I., a kol, 2004. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál. ISBN: 80-7178-926-7.
- RENZETTIOVÁ, C. M., CURRAN, D. J., 2003. *Ženy, muži a společnost*. Praha: Karolinum. ISBN: 80-246-0525-2.
- ROWE, D., 2004. *Sport, Culture and the Media*. 2nd ed. Buckingham: Open University Press. ISBN: 0-335-21075-9.
- ROWE, D., 2007. *Sport Journalism: Still the „Toy Department“ of the News Media?* Journalism 8(4): 385–405.
- SEDLÁKOVÁ, R., 2014. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3568-9.
- SEKOT, A., 2003. *Sport a společnost*. Brno: Paido. ISBN: 80-7315-047-6.
- SCHOCHOVÁ, L., 2013. „*I Love to Play Bimbo Sometimes with Athletes*“: *The Role of Professional Interactions between Female Sports Journalists and Their Make Sources in the Production of Sports Reports*. Journalism Practice 7(1): 96–111.
- TRAMPOTA, T., VOJTĚCHOVSKÁ, M., 2010. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-683-4.

Internetové zdroje

- BBC News. *Vicki Sparks: First female commentator for live TV World Cup match* [online]. 20. června 2018 [cit. 11. 01. 2021]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/education-44553707>
- Česká televize. *Barbora Černošková* [online]. [cit. 11. 01. 2021]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/lide/barbora->

cernoskova/?fbclid=IwAR2r5TM_YvjARtFy7A_pWCT_g5DAx6Ix2Ko3hom55wBAHA
U4mwvzhEik7BM

Česká televize. *ČT Sport Lidé* [online]. [cit. 11. 01. 2021]. Dostupné z:
<https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/lide/zpravodajstvi/ct-sport/>

Fokus online. *ZDF-Frau überzeugt am Mikro bei Real gegen PSG – die Reaktionen im Netz sind absurd* [online]. 15. února 2018 [cit. 11. 01. 2021]. Dostupné z:
https://www.focus.de/sport/fussball/championsleague/bei-real-gegen-psg-champions-league-zdf-frau-macht-guten-job-und-erntet-absurden-shit-storm_id_8469534.html

FRIČOVÁ, M. *Česká televize ve vašich barvách – nová vizuální podoba ČT* [online]. 1. října 2012 [cit. 05. 01. 2021]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/tiskove-zpravy/?id=6486>

HarperCollinsGermany. *Claudia Neumann* [online]. [cit. 11. 01. 2021]. Dostupné z:
<https://www.harpercollins.de/collections/claudia-neumann>

Klub sportovních novinářů ČR. *Členská databáze* [online]. [cit. 10. 01. 2021]. Dostupné z:
<https://www.ksn.cz/clenove/clenska-databaze/media-56>

KOHOUT, T. *K mikrofonu mě doslova dověkli, vzpomínal Josef Laufer* [online]. 3. října 2011 [cit. 04. 01. 2021]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/sport_ostatni-sporty/k-mikrofonu-me-doslova-dovlekli-vzpominal-josef-laufer_201110031342_tjelinkova

O2 TV. *Redakce a komentátoři O2 TV Sport* [online]. [cit. 20. 06. 2021]. Dostupné z:
<https://www.o2.cz/osobni/kontakty-redakce>

POLÁK, L. *Český rozhlas spustí novou stanici Radiožurnál Sport, ročně vyjde na 13 milionů* [online]. 12. února 2020 [cit. 05. 01. 2021]. Dostupné z:
<https://digital.rozhlas.cz/cesky-rozhlas-spusti-novou-stanici-radiozurnal-sport-rocne-vyjde-na-13-milionu-8147511>

RADIOŽURNÁL SPORT. *Vybíráme z pořadů* [online]. [cit. 20. 06. 2021]. Dostupné z:
<https://sport.rozhlas.cz/porady>

REDAKCE/O2TV.CZ *Derby pražských “S” budou na O2 TV Sport poprvé v historii komentovat ženy* [online]. 2. dubna 2021 [cit. 20. 06. 2021]. Dostupné z:
<https://www.fotbalportal.cz/cesko/gambrinus-liga/60173-derby-prazskych-s-budou-na-o2-tv-sport-poprve-v-historii-komentovat-zeny/>.

ZDF. *Claudia Neumann* [online]. [cit. 11. 01. 2021]. Dostupné z:
<https://presseportal.zdf.de/biografie/Person/claudia-neumann/>

Diplomové práce

HRBÁČKOVÁ, A., 2020. *Hokejové zpravodajství a publicistika očima žen a mužů*. Praha, s. 100. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Alice Němcová Tejkalová, Ph.D.

MACKOVÁ, V., 2012. *Styl a jazyk sportovního zpravodajství a publicistiky moderátorů a komentátorů České televize (zaměřeno na Petra Vichnara)*. Praha, s. 51. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií. Katedra Elektronické kultury a sémiotiky. Diplomová práce. Vedoucí diplomové práce Mgr. Filip Poštulka.

RÍMSKÝ, P., 2016. *Historie Redakce sportu České televize v letech 1993–2015*. Praha, s. 337. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd. Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Diplomová práce. Vedoucí diplomové práce PhDr. Petr Bednařík, Ph.D.

Výroční zprávy

Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2005, 2006.

Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2006, 2007.

Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2008, 2009.

Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2010, 2011.

Teze Diplomové práce

SCHVÁLENO

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Doškářová Anna	Razítko podatelny:
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2019/2020	
E-mail diplomantky/diplomanta: Anicka.Doskarova@gmail.com	
Studijní obor/forma studia: ZN (7202T006)/prezenční	
Název práce v češtině: Pohled budoucí generace sportovců a novinářů na ženský komentář ve velkých sportech	
Název práce v angličtině: Professional athletes and journalists future generation's view of female sportcasters in mass sports	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013) (diplomovou práci je možné odevzdat <u>nejdříve</u> po dvou semestrech od schválení tezi) LS 2020/2021	
Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků): Tématem práce je zjištění pohledu budoucí generace profesionálních sportovců a novinářů na ženský komentář ve velkých sportech. Jak se dívají na ženský sportovní komentář v podání zahraničních komentátorek? A je možné, že se i české novinářky v budoucnu dostanou ke komentování velkých sportů jako jsou fotbal, či hokej, aniž by to vyvolalo rozruch? Ženami ve sportu, médiích i ženskými sportovními komentátorkami se částečně zabývá ve své diplomové práci „Analýza práce komentátora sportovního přímého přenosu“ z roku 2014 Michael Bereň.	
Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků): Cílem práce je průzkum mezi budoucími profesionálními sportovci a novináři ohledně žen, které by komentovaly, či již komentují velké sporty (odkazy na jejich komentáře budou součástí dotazníků). Jaký mají na tuto záležitost názor? Dokáží si sportovci představit, že by například zápasy hokejového mistrovství světa, či jiné velké akce, komentovala žena? A naopak trouflí by si budoucí žurnalistky na takovou výzvu a jak by se k tomu postavili jejich mužští kolegové? Jedním z cílů práce bude také průzkum, k jakým sportům se dle respondentů hodí ženský a ke kterým mužský hlas.	
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): 1. Úvod 2. Metoda práce – dotazníkové šetření (teoretické zpracování této kvantitativní metody a její porovnání s ostatními) 2.1 Výzkumné otázky 2.2 Výběr vzorku (popis výběru vzorku respondentů, mezi které bude rozšířen dotazník) 2.3 Provedení dotazníkového šetření (popis konstrukce dotazníku a postupu pro získání odpovědí od respondentů) 3. Sportovní komentář (teoretické zpracování této oblasti) 3.1 Historie komentáře ve sportovní žurnalistice (stručná historie komentáře ve sportovní žurnalistice od Josefa Laufera po současnost) 3.2 Ženské sportovní komentátorky (prezentace ženských sportovních komentátorek a v podkapitolách také světových sportovních novinářek, kterým se podařilo dostat ke komentování velkých sportů)	

<p>3.2.1 České sportovní komentátorky 3.2.2 Sportovní komentátorky ve světě – průkopnice ženského komentáře ve velkých sportech 3.2.2.1 Vicki Sparksová 3.2.2.2 Claudia Neumannová 4. Výsledky dotazníkového šetření (představení výsledků získaných dotazníkovým šetřením) 5. Závěr</p>
<p>Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období): Průzkum mezi budoucími profesionálními sportovci a žurnalisty magisterských oborů na Univerzitě Karlově, Univerzitě Palackého a na Masarykově univerzitě</p>
<p>Metody (techniky) zpracování materiálu: Kvantitativní výzkum, konkrétně dotazníkové šetření rozšířené mezi studenty magisterských oborů žurnalistiky a sportovních fakult na Univerzitě Karlově, Univerzitě Palackého a Masarykově univerzitě</p>
<p>Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů <u>k tématu a metodě</u> jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků): HLADKÝ, Miroslav. Žurnalistika v televizi. 1. vyd. Praha: Novinář, 1986. 349 s. (Publikace nabízí pohled na různé aspekty televizní žurnalistiky. Jejím prostřednictvím si rozšířím své znalosti právě této oblasti, které budou k vypracování mé diplomové práce nezbytné.) JIRÁK, Jan a Barbora KÖPPOVÁ. Média a společnost. 2. přepracované vyd. Praha: Portál, 2015. 390 s. ISBN: 978-80-262-0743-6. (V teoretické části práce budu čerpat také z této publikace. Ta nabízí teoretické i praktické informace z ohledně fungování médií. Včetně, pro mou práci, důležitého pohledu na žurnalisty v médiích i publikum jako konzumenta mediálních sdělení.) PUNCH, Keith. Základy kvantitativního šetření. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. 150 s. ISBN: 978-80-7367-381-9. (S přípravou dotazníkového šetření a jeho provedením mi pomůže mimo jiné tato publikace. Získám z ní také informace co se týče strategií získávání a následně i analýzy posbíraných dat.) ŘEZANKOVÁ, Hana. Analýza dat z dotazníkových šetření. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010. 218 s. ISBN: 978-80-7431-019-5. (Další publikace zabývající se metodou, kterou chci při vypracování diplomové práce použít, tedy dotazníkovým šetřením. Využiji ji především k přípravě dotazníku a posléze také k vyhodnocení jednotlivých odpovědí a zjištění vztahů mezi nimi.) SEDLÁKOVÁ, Renata. Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky. 1. vyd. Praha: Grada, 2014. 539 s. ISBN: 978-80-247-3568-9. (Tato publikace bude přínosem především k teoretické části diplomové práce. Nabízí totiž vhled do metod používaných při zkoumání médií. Získám tak porovnání dotazníkového šetření s ostatními metodami. Důležitá bude ale také díky části „dramaturgie dotazníku“, která mi bude též nápomocná.) STEEN, Rob. Sports Journalism: A Multimedia Primer. 2. vyd. Oxfordshire: Taylor & Francis Ltd.: 2014. 230 s. ISBN: 978-0415742139. (Průvodce sportovní žurnalistikou, která nabízí pohled na profesi sportovního novináře napříč všemi platformami, včetně online žurnalistiky.)</p>
<p>Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let) HILBERTOVÁ, Hana. Proměny pracovních rutin sportovních komentátorů vlivem konvergence. Brno, 2016. 182 s. Diplomová práce (Mgr.) Masarykova univerzita. Fakulta sociálních věd. Vedoucí diplomové práce Mgr. Lenka Waschková Císařová, Ph.D. KASPARIDES, Martin. Časový snímek sportovního komentátora. Olomouc, 2016. 63 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Palackého. Fakulta tělesné kultury. Vedoucí diplomové práce Mgr. Pavel Němčík. MUZIKANT, Michal. Vliv internetu na proměnu přípravy sportovních komentátorů. Olomouc, 2019. 159 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Palackého. Filozofická fakulta. Vedoucí bakalářské práce Mgr. et Mgr. Karel Páral.</p>

<p>RIMSKÝ, Prokop. Historie redakce sportu České televize v letech 1993-2015. Praha, 2016. 354 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd. Vedoucí diplomové práce PhDr. Petr Bednařík, Ph.D.</p> <p>ŠTŮRALA, Miroslav. Osobnost české televizní žurnalistiky – Petr Vichnar. Olomouc, 2018. 112 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Palackého. Filozofická fakulta. Vedoucí bakalářské práce Mgr. et. Mgr. Karel Páral.</p> <p>VÍTKOVÁ, Pavlína. Osobnost Otakara Černého v kontextu české sportovní žurnalistiky. Olomouc, 2018. 77 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Palackého. Filozofická fakulta. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Petr Orság, Ph.D.</p> <p>Datum / Podpis studenta/ky</p> <p>11.9.2020</p>	...
---	-----

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:	
Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:	
Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:	
Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.	
Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.	
PhDr. Alice Němcová Tejkalová, Ph.D.	
Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga	Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

<p>TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNÝ FSV UK. PŘIJATĚ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE.</p> <p>TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO OBORU.</p>
--

Seznam grafů

Graf 1. Jak studenti sledují sport v médiích.

Graf 2. Věk respondentů.

Graf 3. Rozvržení respondentů dle univerzit a fakult.

Graf 4. Vnímání genderu u reportérů v televizním a rozhlasovém vysílání.

Graf 5. Souhlasné odpovědi respondentů dle studijního oboru (v procentech).

Graf 6. Vnímání genderu u autorů psaných textů.

Graf 7. Vnímání důležitosti genderu autora článku nebo reportáže.

Graf 8. Zaznamenání ženského komentáře sportovního utkání.

Graf 9. Zaznamenání českého sportovního komentáře dle studijního oboru.

Graf 10. Zaznamenání zahraničního sportovního komentáře dle studijního oboru.

Graf 11. Vnímání dělení sportů v médiích mezi redaktory a redaktorky dle pohlaví.

Graf 12. Souhlasné odpovědi dle pohlaví.

Graf 13. Vztah mezi tím, jakého pohlaví je redaktor a jaká je popularita sportu, o kterém referuje.

Graf 14. Hodnocení komentáře Barbory Kovaříkové.

Graf 15. Hodnocení komentáře Vicki Sparksové.

Graf 16. Hodnocení komentáře Claudie Neumannové.

Graf 17. Vnímání důvěryhodnosti sportovních informací od novinářek a novinářů.

Graf 18. Zaznamenání článku nebo reportáže z ženského sportu v médiích v uplynulém měsíci.

Graf 19. Vnímané rozdíly v referování mezi mužským a ženským sportem.

Seznam příloh

1: Dotazníkové šetření (obrázek)

Přílohy

1: Dotazníkové šetření (printscreen)

Pohled budoucí generace sportovců a novinářů na ženský komentář ve velkých sportech - dotazník k diplomové práci

Dobrý den,

jmenuji se Anna Doškářová a jsem studentkou magisterského oboru žurnalistika na Univerzitě Karlově.

Mockrát Vám děkuji, že jste se rozhodli pro vyplnění mého dotazníku, který se k Vám dostal, protože jste studentem či studentkou magisterských oborů žurnalistika, či oborů na sportovních fakultách Univerzity Karlovy, Univerzity Palackého nebo Masarykovy univerzity.

Dotazník je zcela anonymní. Jeho vyplnění Vám zabere přibližně 10-15 minut. Odpovídejte, prosím, pravdivě, neexistují špatné ani správné odpovědi.

Vyplněním tohoto dotazníku dáváte souhlas se zpracováním Vašich odpovědí v mé magisterské diplomové práci s názvem "Pohled budoucí generace sportovců a novinářů na ženský komentář ve velkých sportech".

Předem Vám moc děkuji za spolupráci a Váš čas!

Přeji Vám hodně štěstí ve studiu a doufám, že Vám Vaši laskavost budu moci někdy oplatit.

SPUSTIT DOTAZNÍK TEĎ

1. Sledujete sport v médiích?*

Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

Příležitostně (například při velkých mezinárodních akcích)

2. Uvědomujete si během sledování sportu, zda o něm přináší informace muž nebo žena?*

Vyberte jednu odpověď

Určitě ano

Spíše ano

Nevím

Spíše ne

Určitě ne

3. Uvědomujete si během čtení článků se sportovní tematikou, zda je jejich autorem muž či žena?*

Vyberte jednu odpověď

Určitě ano

Spíše ano

Nevím

Spíše ne

Určitě ne

4. Je pro Vás důležité pohlaví autora sportovního článku/reportáže?*

Vyberte jednu odpověď

Určitě ano

Spíše ano

Nevím

Spíše ne

Určitě ne

5. Zaznamenal/a jste v českém prostředí ženský komentář sportovního utkání?*

Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

6. Zaznamenal/a jste v zahraničním prostředí ženský komentář velkého sportovního utkání? Jako například fotbalu, hokeje a podobně?*

Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

7. Pozorujete v médiích dělení sportů mezi redaktory a redaktorky dle pohlaví, tedy, že ženy referují spíše o ženských sportech a muži o těch mužských?*

Vyberte jednu odpověď

Určitě ano

Spíše ano

Nevím

Spíše ne

Určitě ne

8. Pozorujete v médiích přisuzování práce dle popularity sportů a pohlaví redaktorů?*

Vyberte jednu odpověď

Určitě ano

Spíše ano

Nevím

Spíše ne

Určitě ne

9. Jaký máte názor na tento živý komentář reportérky Českého rozhlasu Barbory Kovaříkové?*

A Komentář jízdy Ester Ledecké - SP sjezdov... Přehrát po... Sdílet

Generated by
MP3Toolbox.net
Vysílá: YouTube

Jedná se o komentář sjezdu Ester Ledecké ze závodů Světového poháru v alpském lyžování. (obrázku u videa si, prosím, nevěšmejte)

Napište jedno nebo více slov...

500

10. Jaký máte názor na tento živý komentář reportérky Vicki Sparksové pro BBC?*

S Portugal vs Morocco 1-0 Highlights 2018 Přehrát po... Sdílet

Vysílá: YouTube

Stačí sledovat cca dvě minuty videa. Komentář hry začíná od času 1:42

Napište jedno nebo více slov...

500

11. Jaký máte názor na tento živý komentář reportérky Claudie Neumannové pro německou ZDF?*

Stačí Vám sledovat cca dvě minuty videa

Napište jedno nebo více slov...

500

12. Považujete sportovní informace od sportovních novinářek za:*

Vyberte jednu odpověď

Určitě důvěryhodnější než od sportovních novinářů

Spíše důvěryhodnější než od sportovních novinářů

Stejně důvěryhodné jako od sportovních novinářů

Spíše méně důvěryhodné než od sportovních novinářů

Určitě méně důvěryhodné než od sportovních novinářů

13. Zaznamenal/a jste v médiích v uplynulém měsíci článek/reportáž ze ženského sportu?*

Vyberte jednu odpověď

Ne, ani jednou

Ano, jednou

Ano, dvakrát až pětkrát

Ano, šestkrát až desetkrát

Ano, jedenáctkrát až dvacetkrát

Ano, vícekrát

14. Vidíte rozdíly v referování mezi mužským a ženským sportem?*

Vyberte jednu odpověď

Určitě ano

Spíše ano

Nevím

Spíše ne

Určitě ne

15. Jakým způsobem se tyto rozdíly projevují?*

Napište jedno nebo více slov...

500

16. Kolik je Vám let?*

Vyberte jednu odpověď

21 - 22

23 - 24

25 - 26

27 a více

17. Na jaké studujete univerzitě?*

Vyberte jednu odpověď

Univerzita Karlova v Praze

Univerzita Palackého v Olomouci

Masarykova univerzita v Brně

18. Jaký je Váš studijní obor?*

Napište jedno nebo více slov...

500

19. Jakého jste pohlaví?*

Vyberte jednu odpověď

Muž

Žena

20. Působíte, či působila jste v nějaké sportovní redakci?*

Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

21. Setkala jste se během svého působení v médiích s diskriminací kvůli tomu, že jste žena?*

Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

22. Můžete prosím rozvézt o jakou situaci se jednalo?

(nepovinná otázka)

Napište jedno nebo více slov...

500

23. Setkala jste se během svého působení v médiích s podceňováním ze strany mužských kolegů či nadřízených?*

Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

24. Můžete prosím rozvézt o jakou situaci se jednalo?

(nepovinná otázka)

Napište jedno nebo více slov...

500

25. Setkala jste se během svého působení v médiích se zvýšenou pozorností vůči své osobě právě proto, že jste žena?*

Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

26. Ocitla jste se, díky tomu, že jste žena, v pozici, kdy jste měla lehčí přístup k informacím?*

Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

27. Můžete prosím rozvést o jakou situaci se jednalo?*

Napište jedno nebo více slov...

500

28. Ocitla jste se, díky tomu, že jste žena, v pozici, kdy jste měla těžší přístup k informacím?*

Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

29. Můžete prosím rozvést o jakou situaci se jednalo?*

Napište jedno nebo více slov...

500